·ΛΝΑΜΜΑ·

Att älska henne

EVA LEJONSOMMAR

ATT ÄLSKA HENNE

Eva Lejonsommar

ATT ÄLSKA HENNE

·ΛΝΛϽϽΛ·

Att älska henne
© Eva Lejonsommar 1995

Första upplagan 1995
Omslag av Marie Falksten
Författarporträtt av Jeanette Landgren
Tryckt av Smedjebackens Grafiska AB 1995
ISBN 91-87894-29-7

Anamma förlag Box 7031 402 31 Göteborg

Att älska henne...

Marie sköt tillbaka sätet, sparkade av sig skorna och satte upp fötterna mot handskfacket.

Hon snurrade en ljus hårslinga runt pekfingret. Runt, runt tills hon hade lindat upp den ända från axeln och in till huvudsvålen. Då släppte hon den och grep efter en ny.

– Vad är det, Marie? Tyckte du inte om huset?

Anna tog handen från ratten och lade den på Maries lår. Hon tittade på henne med tvåsekundersintervaller för att inte köra av vägen.

– Jo, det var fint, nickade Marie. Jag måste bara få tänka lite på det först.

Anna fortsatte att titta på henne med dom där snabba huvudrörelserna samtidigt som hon strök av och an med handen på Maries lår.

– Koncentrera dig på hur du kör, sa Marie och lade tillbaka Annas hand på ratten.

Marie öppnade handskfacket och rotade bland kassettbanden tills hon hittade bandet med Tina Turner. Hon stack in kassetten i bandspelaren och vred upp volymen. Sedan satte hon sig tillrätta igen med fötterna mot handskfacket och lät blicken försjunka i det förbipasserande landskapet.

Hon hade alltid välkomnat hösten; den sakrala tystnaden, rymden som öppnade sig och jordens lugna andhämtning strax

innan insomnandet.

Det var en årstid som vanligtvis brukade få henne att känna sig försonad med sig själv och sitt liv. Men nu pickade oron som en instängd flyttfågel i hennes bröst.

Huset dom hade tittat på var mycket charmigt, lite förfallet kanske, men lagom stort och tillräckligt nära stan för att dom skulle kunna vara där på helgerna. Det var bara det att hon hade svårt att fullfölja tanken, nu när den höll på att bli verklighet. Anna hade visserligen pratat om det i snart fem år. Men det var, som så mycket annat dom diskuterat, en dröm i en avlägsen framtid, inte något konkret att ta ställning till.

– Hon är över femtio, det kan man inte tro.

– Vem då?

– Tina Turner, sa Anna och trummade med fingrarna mot ratten. I don´t wanna lose you… true love, stämde hon in i refrängen.

Dom passerade Arboga och närmade sig det vanliga raststället på väg till Annas föräldrar.

– Du glömde väl inte mjölken? frågade Anna när hon packade upp muggarna och termosen ur utflyktsbagen.

– Det var du som packade.

Anna hittade glasburken med mjölk i ytterfacket på väskan.

– Varför är det alltid jag som packar? frågade hon och slog mjölk i kaffet.

– Jag vet inte. Du kanske tycker det är roligt.

– Nej, det tycker jag inte. Men det är ju ingen annan som gör det.

– Då vet vi ju att det blir ordentligt gjort, eller hur? sa Marie och släppte ner två sockerbitar i sin mugg.

Dom körde vidare under tystnad. Det var nästan tio mil kvar men Marie hade redan kommit fram flera gånger i tankarna. Det fanns ett speciellt ljud, eller snarare en kort sekvens av ljud som hon älskade.

Det lät som när fyra tungt belastade gummidäck rullade över ett decimetertjockt lager grus och pressade stenarna mot varandra en efter en. Det lät som när en ny bilmotor med lågt varvtal på tvåans växel rullade in mellan grindarna uppför grusgången mot huset och sedan svängde till vänster i gruset och stannade, samtidigt som motorn stängdes av och handbromsen drogs åt med ett lågt knäppande läte likt en dragkedja. Och just där, i en mikrosekund av tystnad, innan utandningen, innan ”jaha, då var vi framme”, innan ytterdörren öppnades och Karin skyndade fram, innan hundarna började skälla, innan allt blev påtagligt igen – där fanns trivseln.

Marie kunde få gåshud bara av att föreställa sig hur det skulle låta.

Dom svängde upp i den långa allén där almarnas kronor växt in i varandras grenverk. På krönet av en lång ås, likt en våg som höjde sig i landskapet, en våg av grus och lera, låg gården. På håll skymtade rödbruna tegelpannor och revor av gul fasad genom lövverk och buskage. På högra sidan av allén gick Bengtssons kvigor och betade. Några av dom höjde sina huvuden och tittade länge efter bilen som körde förbi. På vänstra sidan av vägen var Bengtsson själv i färd med att höstplöja. Han satt högt uppflugen i en stor traktor med överkroppen vriden ett halvt varv så att han skulle kunna se att den nya sex-skäriga plogen vände tiltorna som den skulle. I slutet av allén delade sig vägen i tre grenar. Till vänster låg arrendatorbostaden. Där bodde Bengtsson och hans fru Signe.

Till höger låg ladugården och alla uthusen och rakt fram låg mangårdsbyggnaden. Det gula tvåvåningshuset var nästan helt övervuxet av humle, inramat av en stor trädgård, och i mitten en grusplan med ett hjärta av gräs och rosor.

Marie blundade när dom passerade grindstolparna. Hon lyssnade andäktigt till ljuden.

Väntande.

Så stängde Anna av bilmotorn och drog åt handbromsen.

– Jaha, då var vi framme, sa hon med en suck och lutade sig tillbaka mot sätet.

Så började hundarna skälla, ytterdörren flög upp och Karin stod på trappan.

Marie öppnade ögonen igen och log mot Karin genom bilrutan.

Samma tjocka, svarta hår, som Anna. Samma hasselnötsbruna ögon och nyfikna blick. Samma kluvna näsa, och en mun, där tänderna inte riktigt fått plats i jämna rader, utan måst ställa sig lite omlott.

Dom liknade varandra i kroppsbyggnaden också, men Anna hade blivit rundare med åren och Karin hade blivit slankare sedan hon börjat rida igen.

Marie och Anna steg ur bilen. Dom två strävhåriga taxarna hann före Karin med sin hälsningsceremoni. Dom föll i talet med hårda skall, viftade på svansarna och hoppade upp och runt benen som om dom ville fälla dom långbenta gästerna till marken.

– Sluta, säger jag! skrek Karin och hoppade åt sidan för att inte få sina nylonstrumpor sönderrivna av taxarnas klor.

– Dom lyder mig inte dom små odjuren, klagade hon och satte händerna i sidorna samtidigt som hon stirrade Roy stint i ögonen, vilket gjorde att han började skälla ännu mer hysteriskt.

Anna tog Roy och Roger, en under var arm, och bar iväg med dom till hundgården.

Karin tog ett par steg mot Marie, böjde överkroppen framåt, lade händerna på Maries axlar och drog henne snabbt intill sig.

– Marie! Vad roligt att du kunde komma, utbrast hon innan hon sköt Marie ifrån sig igen.

Marie tog väskorna ur bagageluckan och bar in dom i huset. Trappan knarrade under hennes tyngd. Hon såg genom det lilla fönstret mellan våningarna hur Anna haspade dörren till hundgården och sedan vände om mot huset.

Marie fortsatte upp till Annas gamla rum som nu gjorts om till gästrum med dubbelsäng och nya garderober. Rummet påminde om ett hotellrum, det var bara TV:n och telefonen som fattades. Det hängde till och med en skylt med texten: ”V.G. Stör ej!” på det inre dörrvredet.

Dom hade inte vågat använda skylten även när behovet av ostördhet hade varit påkallat. Det var på något sätt underförstått att den rättigheten var till för dom heterosexuella gästerna, och för dom heterosexuella familjemedlemmarna, som Niklas och hans före detta fru Susanne.

Hon och Anna var alltid hjärtligt välkomna in i familjegemenskapen så länge dom lämnade sitt sexliv kvar i Stockholm.

Marie öppnade den ena av väskorna och tog fram en inslagen bok som hon skulle ge till Karin. Dom brukade byta små presenter med varandra. Som en slags affirmation av dom band som fanns där men inte riktigt hade något namn.

Karin hade dukat fram kaffe åt dom i finrummet. Solen lyste in genom dom mönstrade tyllgardinerna. Katten låg utsträckt

i fönstret mellan blomkrukorna. Boken låg uppackad på bordet.

– Var inte blyg nu, Marie, trugade Karin och räckte henne kakfatet för tredje gången. Marie tog en nöttopp och skickade fatet vidare till Ulf.

Han synade kakorna ingående och satte sedan ner fatet på bordet.

– Det gäller att ha karaktär, sa han och tittade menande på Anna.

– Bry dig inte om honom, sa Karin och räckte Anna fatet.

– Det har hon väl aldrig gjort, så varför skulle hon göra det nu?

Ulf lade det ena benet över det andra och rynkade ogillande på näsan åt chokladbiskvin som Anna demonstrativt lade över på sin assiett.

– Börja inte bråka nu är ni snälla. Berätta mer om huset ni tittade på istället.

– Det är vansinne att kasta bort en halv miljon på ett gammalt fallfärdigt träruckel som ni bara ska vara i på helgerna, avbröt Ulf. Blir man så där galen om man bor i Stockholm?

– Men Ulf! utbrast Karin.

– Det här gamla trärucklet är vad jag förstår ett riktigt fynd. Eller hur Marie?

Marie nickade mekaniskt. Hon ville helst slippa bli indragen i familjegrälen.

– Hur vet du det? Bara för att tegelpannorna är hela behöver det inte betyda att tjärpappen är hel eller att läkterna är friska. Var ni uppe på vinden?

– Ja, det var vi.

– Och ni hade förstås tid att titta efter fukt och ohyra.

– Självklart.

– Vad var det för en jävla mäklare?

– Det var ingen mäklare, det var en vän till några som vi känner.

– Det var konstigt. Varför anlitar han inte en mäklare istället?

– Det var inte en han det var en hon. Och hon ville sälja huset till några som hon tyckte om och sympatiserade med.

Ulf tittade länge på Anna. Sedan började det rycka i hans mungipor. Han hade fullt sjå med att hålla haka och underläpp på plats och vände ner blicken i knät där han lät den vila på sina rullande tummar. Magen hoppade och till slut sprutade skrattet ur honom.

– Dina väninnor, frustade han. Jag kan inte hjälpa... till några som hon sympatiserade med... herregud... och det var ni två...

Nu skrattade han högt. Hela den gängliga gestalten hoppade på stolen. Axlarna skakade och händerna föll ner på låren.

– Förlåt mig, flinade han och strök bort några tårar med handryggen. Han halade fram en storrutig näsduk ur fickan och snöt sig. Det lät som korta trumpetstötar. Så stoppade han ner näsduken och strök sig lite förläget i skägget. Nu började magen hoppa igen och han reste sig upp och lämnade rummet innan skrattet exploderade ute i hallen.

Marie sträckte ut sin hand och rörde vid Annas lår med fingertopparna. Hon hade förstått att det skulle bli bråk så snart dom hade hälsat på Ulf. Han hade genast börjat hacka på Anna.

– Det är skilsmässan, förkunnade Karin plötsligt. Jag tror ibland att Ulf tar det hårdare än vad Niklas själv gör.

Hon tittade lite ängsligt på dom för att se om dom tänkte hålla med henne eller komma med invändningar. Men ingen av dom sa något så hon fortsatte:

– Imorgon är det ett år sedan Niklas berättade att han skulle skiljas. Jag tänkte just på det häromdagen att det här året har inte liknat något annat. Tycker inte du det också Anna? Allting har varit upp och ner. Tänk bara hur det var i julas när Susanne skulle komma hit och lämna ungarna och hon aldrig dök upp. Och hur arg Niklas blev när pappa själv tog telefonen och ringde henne.

– Det var inte hans sak att ringa, sa Anna medan hon fortsatte att blindstirra in i väggen. Jag förstår att Niklas blev förbannad.

– Dom har alltid haft en svår kontakt, pappa och Niklas.

Karin sträckte sig efter kaffetermosen men hade svårt att greppa den.

– Det är synd om Niklas, avgjorde hon och skruvade upp termoslocket.

– Ja, det är synd om Niklas, upprepade Anna mekaniskt.

– Härma mig inte.

– Jag härmar dig inte.

– Det gör du visst. Och förresten, vad vet du om hur Niklas har haft det efter skilsmässan?

– Han har hållt mig informerad. Särskilt på nätterna.

Karin vände sig om mot Marie.

– Det här är inte så roligt för dig att lyssna på.

– Jag förstår att ni behöver prata. Jag går ut och hälsar på hundarna så länge.

Marie reste sig ur soffan och tog med den tomma kaffekoppen ut i köket.

Det var redan mörkt när dom gick ner mot ladugården. Det var stjärnklart ute och varje ljud blev stort och tydligt; stegen under deras fötter, frasandet av tyg runt deras kroppar. Som

om oktoberkvällen hade öron viskade dom och höll varandra i handen som två små flickor. Ladugården syntes på håll med sina rader av gula ögon.

– Det var länge sedan jag var här med dig, viskade Marie.

– Du har inte velat följa med.

– Jag är glad att jag gjorde det nu.

– Trots att vi bråkar så mycket?

– Ni slåss åtminstone inte.

Dom var nästan framme vid ladugården. Ett par meter till och dom steg in i ljuskretsen från fönstren. Marie drog lite i Annas arm och fick henne att stanna till. Det frasade om anorakstyget när hon drog Anna till sig. Läpparna var mjuka och varma och munnen halvöppen. Marie tryckte näsan mot halsen och drog in doften av Anna. Det var för mörkt för blickar att mötas. Hon trädde in händerna under Annas anorak och förde dom uppåt över ryggen.

Den trygga kroppen, Annas kropp. Hon kände den så väl. Hon kände alla dess egenheter och hemligheter, skyddsmurarna och köksingångarna. Hon visste hur brösten kupade sig i handflatan, hur håren kittlade i armhålan, hur sömnen luktade i nacken. Hon visste hur starka benen var, hur höfterna rundade sig, hur skötet smakade, hur blygdläpparna såg ut när dom hade älskat.

Hon kände Annas kropp bättre än hon kände sin egen. Den trygga välbekanta kroppen som med åren blivit tyngre och slappare, men som fortfarande fyllde henne med en sådan värme och kärlek. Det var synd att hon inte längre blev elektrisk, blev våt och pilsk av samma kropp som hon tidigare inte hade kunnat få nog av.

– Jag älskar dig, viskade hon i Annas öra och kände genast svaret i den tysta omfamningen och värmen som pulserade ljus från Annas hjärta till hennes eget.

En fläckig katt slank in när dom öppnade ladugårdsdörren. Marie böjde sig ner för att klappa den men den smet skyggt undan.

– Den där hon har precis fått ungar, sa Anna. Hon har gömt dom förstås. Hon litar inte på någon.

– Det kan man ju förstå, muttrade Marie och såg efter katten som med ett par språng via foderbordet och grindarna tagit sig upp på en bjälke i höjd med mjölk- och vakuumrören i taket. Hon visste att Bengtsson slog ihjäl kattungarna så fort han hittade dom, och att det inte hjälpte hur mycket hon än bönade och bad för deras liv.

Mjölkningen var i full gång inne i ladugården. Vakuumpumpen angav pulsen som en metronom. Mjölken skvalpade vit i rören, rann ut i mjölkrummet och ner i tanken. Korna stod uppbundna med dom stora huvudena svängande över foderbordet och rumporna svängande över pissrännan.

Det ångade av värme från dom stora kropparna. Det luktade ammoniak och ensilage. Marie tyckte om att titta på korna. Hon var lite rädd för dom, även när dom stod uppbundna, så hon höll sig på avstånd och iakttog. Hon tyckte att dom utstrålade ett sådant förunderligt lugn. Som om dom befann sig i själva centrum av en axel, stilla och oberörda, hur mycket det än gungade i periferin.

Griffeltavlorna som hängde ovanför korna var ett slags identitetskort med namn, nummer, födelsedatum, mjölkningsresultat, fetthalt, inseminationsdatum, kalvning och annat som måste nedtecknas. Det var Bengtsson som döpt korna. Ingen av dom hette Blenda, Blondie eller Stjärna. Men det fanns en ko som hette Anna och en som hette Marie.

Bengtssons fru Signe sprang mellan tre mjölkmaskiner

som hon flyttade fram allteftersom kornas juver tömdes. Hon förde handen över ett juver som hängde slappt med kippande spenkoppar, vägde juvret i handen innan hon med en snabb rörelse sköt ut en knapp på undersidan av mjölkmaskinen så att vakuumet släppte och dom fyra spenkopparna föll ner som en vissnad blomma över hennes hand. Sedan lossade hon slangarna från rören i taket och gick vidare till nästa ko.

Anna gick fram och växlade några ord med henne. Efter en stund stack hon fram sitt huvud bakom en kohas och ett par plirande ögon log vänligt mot Marie.

Marie log tillbaka och gissade att Anna hade frågat om dom fick ge kalvarna mat.

Dom gick in i mjölkrummet och tog ner två par gröna hinkar och en stor visp från diskbänken, gjorde iordning mjölkersättningen och gick sedan ut med hinkarna till kalvkättarna.

– Gud, så söt! utbrast Marie när hon fick syn på kalven som bara var någon dag gammal. Den var rödbrun och lite tufsig. Dom små klövarna var mjälla som sparrisknoppar, benen var fortfarande vingliga med allt för stora och opålitliga knäleder.

Kalven som ännu inte fått något namn tittade på Marie med runda bruna ögon och långa ögonfransar. Den hade en vit stjärna i pannan.

– Den där måste du gå in och hjälpa igång, sa Anna och satte ner hinkarna i hållarna på kalvkättarna.

Marie svängde benen över kätten till kalven som skulle matas. Först blev den rädd och dunsade in med baken i väggen. Marie satte sig ner på huk och sträckte fram handen. Hon såg hur ögonen blev större och näsborrarna vädrade. Det dröjde inte länge förrän den sugit in två av hennes fingrar och tryckt upp dom mot gommen. Den sög och smackade, men det kom ingen mjölk. Marie försökte leda ner dess huvud i hinken och den fick i sig några klunkar innan den ryckte till i

en spattig rörelse. Den tittade på Marie och råmade ynkligt alltmedan mjölken droppade från mulen.

– Det är alltid svårt i början, sedan går det lättare, tröstade Marie. Du ska bara lära dig att dricka neråt istället för uppåt, och att inte dra in mjölken genom näsan och att inte buffa på hinken för då rinner mjölken ut.

– Jag undrar om Bengtsson tänker dyka upp, eller om han ska sitta på den där traktorn hela natten.

Anna hann knappt avsluta meningen förrän dom hörde hur Bengtsson stod och stampade av stövlarna på cementplattan utanför mjölkrummet.

En storvuxen man i 60-årsåldern med grön Lantmännenoverall lyfte av skärmmössan med reklamtryck och strök hårtestarna åt sidan med en näve stor som en slägga.

– Storfrämmande från Stockholm! flinade han så att varje fåra i det väderbitna ansiktet blev synlig. Han gick fram till dom och hälsade först på Marie. Hennes hand försvann som i en basebollhandske och det såg mest ut som om han ruskade en smal gren när han skakade hennes hand.

– Det var ett tag sedan sist. Jag trodde nästan inte jag skulle få se dig här mer. Men jag hade fel.

Han talade i korta sättningar. Som om han tog sats för att rulla en tunna uppför en brant backe och över en rand där den sedan föll ner med en tung duns. Men inför Anna försvann en del av hans kantighet. Det var inte så att talet forsade ur honom, men orden kom lättare och landade mjukare.

Anna förändrades också när hon träffade Bengtsson. Från en 36-årig kvinna klev hon raskt ner i åldrarna och bytte dessutom kön någonstans i tonåren. Tillsammans med Bengtsson blev hon en tioårig pojke. Hon stack händerna i bakfickorna och tittade på honom under lugg, petade med stöveln i halmen när hon berättade om huset dom hade tittat på och

lite försiktigt undrade vad han tyckte.

– Det är mycket pengar, sa han och kliade sig i nacken. Men har ni råd med det och tycker om stället så är det klart att ni ska slå till. Ni får se det som en investering i framtiden.

II

Marie drog för gallergrindarna och tryckte ner hissen. Den vinschade ner henne till bottenvåningen på gnisslande vajrar. Hon fyllde lungorna med luft så fort hon kom ut. Det var oväntat kyligt och hon fällde upp rockslaget på kappan och började gå med långa, snabba steg in mot stan.

Virvlar med gula och röda löv drev knyckigt över gångstigen nere vid vattnet som om någon fäst dom i ett snöre för att leka med. Hon tänkte på lövhögarna dom räfsat ihop under äppelträden hos Annas föräldrar och undrade om Karin burit bort dom efter att dom hade åkt, eller om vinden hunnit före.

Marie tog ett steg åt sidan och drog fötterna efter sig som en skridskoåkare. Hon plöjde genom drivor av löv som rördes upp och fladdrade iväg över vattnet. Hon skrattade högt åt sitt tilltag och kände sig nästan lycklig.

När hon kom upp till St Eriksgatan och morgonrusningen kom olusten tillbaka. Helen Källberg skulle komma in under dagen och ha ett personligt samtal med alla på resebyrån. Officiellt hette det att hon skulle lära känna sin personal och vice versa. Men misstankarna fanns att det bara var en skenmanöver, ett smart grepp från gräddhyllan.

Det gick dåligt för branschen och dom flesta oroade sig för sina jobb. Även dom friaste fåglarna, eftersom det började

bli ont om lediga grenar att flyga till. Kunde man luckra upp lojaliteten mellan dom anställda, få dom att tro att dom kunde rädda sitt eget skinn genom att smöra för den nya chefen, så skulle det bli lättare att peta folk i slutändan. Om det gick att dribbla bort facket vill säga. Men anslutningen var dålig. Själv hade hon inte gått med för att hon hade haft svårt att identifiera sig med sitt yrke. Det var en tillfällig lösning som hade blivit permanent.

Även om hon hade umgåtts med tanken på att säga upp sig ända sedan hon började så kände hon ändå hur det knöt sig i magen när hon tänkte på att hon kanske skulle vara en av dom som fick gå. Hon hade hög sjukfrånvaro. Hon trivdes inte med sitt jobb – varken med arbetskamraterna eller arbetsuppgifterna. Hon lät andra ta samtalen före henne och hon släppte ofta kunderna istället för att kroka fast dom för att få ett snabbt avslut.

Hon var egentligen en urusel försäljare, och det visste hon om. Ibland skärpte hon sig när hon var tvungen att få en högre provision, när hon inte stod ut med att tigga pengar av Anna i slutet av månaden. Men hon orkade aldrig hålla uppe motivationen någon längre tid. Hon kunde bara hon ville. Men viljan saknades.

På sätt och vis längtade hon efter att någon skulle säga det till henne: ”Du passar inte för det här jobbet. Du har aldrig gjort det och du kommer aldrig att göra det. Det är lika bra att du slutar.”

Hon skulle inte protestera om det var det hon fick höra. Frågan var bara vad hon skulle göra istället.

Om hon ändå hade haft ett kall, en bestämmelse med sitt liv. Men det fanns ingenting som drev henne vidare. Hon kände sig som den lille japanen som brukade boka resor genom henne; han reste inte längre för att han var nyfiken, utan

för att det var det enda som återstod när allt annat fyllde honom med tomhet.

Det började regna när Marie var mitt på Centralbron. Det kom först några stänk som hon inte brydde sig om, men strax därpå övergick det till ett riktigt skyfall och hon fick springa den sista biten.

När hon kom fram till butiken gick hon våt och droppande in på toaletten och stängde dörren efter sig. Bröstkorgen hävde sig häftigt efter språngmarchen. Det blonda håret smetade över huvudsvålen och blöta stripor hängde ner över axlarna som om någon hade satt en golvmopp på hennes huvud. Mascaran hade lossnat från ögonfransarna och börjat ge sig iväg ut efter kinderna.

”Du ser ut som en hora”, ekade det från en mörk korridor i bakhuvudet.

Hon slog ner blicken utan att argumentera och önskade att dagen snart skulle vara slut.

Marie hade bara träffat sin nya chef en gång tidigare. Det var på en katalogkurs för drygt ett år sedan. Hon mindes Helen Källberg som en mycket stilig kvinna som hon hade tyckt om att titta på och lyssna till, men som hon hade aktat sig för att komma i närheten av.

Hon visste att Helen ursprungligen kom från Grekland, även om hon hade ett svenskt efternamn och pratade svenska helt utan brytning. Men vetskapen om Helens förflutna gjorde Marie nervös.

Rosmarie kom ut från personalköket och klapprade på stålskodda klackar bort mot Maries plats.

– Helen vill tala med dig nu, sa hon och lyckades nästan pressa tillbaka ett elakt flin.

Helen stod vid diskbänken och spolade vatten i kannan till kaffebryggaren samtidigt som hon försökte öppna ett skåp som hon inte riktigt nådde fram till. Hon såg ut som en lindanserska som balanserade mellan två motsatta rörelser, med tyngdpunkten någonstans där den pepitarutiga kjolen smet åt runt lår och höfter.

Marie stannade till i dörrposten och väntade på att Helen skulle vända sig om.

Hon tänkte att Helen förmodligen letade efter kaffet som stod i en burk bredvid bryggaren eftersom hon öppnade den ena skåpsluckan efter den andra och smällde igen dom i snabb takt.

Marie gick fram till kaffebryggaren och lyfte upp burken.

– Här…

Helen flämtade till och snurrade runt. Hon stirrade på Marie som om hon hade sett ett spöke.

– Du skrämde mig!

– Ursäkta. Jag trodde att du hade hört att jag kom.

– Brukar du alltid smyga dig på folk så där?

Dom mörkbruna ögonen var återigen en vakande strålkastare och inte ett öppet fönster.

– Det var inte alls min mening att skrämma dig, svarade Marie och satte sig ner vid köksbordet.

Helen vände sig om för att avsluta det hon höll på med.

– Det här blasket som stod i kannan var alldeles för svagt för min smak. Jag hoppas att det inte var du som satte på det. I så fall får du ursäkta.

Marie drog lite på munnen. Det måste vara Rosmarie som satt på kaffet. Att dricka det var som att knulla i en kanot – fucking close to water.

– Jag håller på att skaffa mig en bild, tar du socker i kaffet,

av dom som jobbar inom regionen, sa Helen och satte sig ner för att genast resa sig upp.

– Nej, jag tar mjölk men jag kan hämta den själv.

Marie var tvungen att gå runt bordet för att komma fram till kylskåpet. Hon tänkte att hon måste tränga sig förbi Helens stol utan att stöta till henne. Det lyckades hon med, men när hon öppnade kylskåpsdörren hade hon helt tappat bort sitt ärende. Hon såg bara ett mylle av askar och förpackningar med olika namn skrivna i svart tusch, bruna bananer och halvätna smörgåsar.

På väg tillbaka till sin plats stötte hon ändå emot Helens stol så att handväskan föll i golvet med ett tungt klirr av nycklar och smink.

– Det står här att du har jobbat för oss i sju år och att du innan dess har arbetat utomlands med turism och service i Grekland och i Tyskland. Stämmer det?

– Ja.

– Mil'te ellenika'?

– Nej, helst inte.

Helen lutade sig framåt, läpparna gled isär över vita tänder och en mörk skuggning syntes på överläppen. Hon liknade en kapplöpningshund som precis hade fått upp farten.

– Varför inte det? Efter vad jag har hört pratar du grekiska riktigt bra.

Marie rodnade. Helen kom plötsligt alldeles för nära med sina frågor. Det stämde att hon pratade flytande grekiska, men numera aldrig i nyktert tillstånd.

– Det är en lång historia. Vi kan ta det en annan gång, svarade hon och kände att hon redan hade sagt för mycket.

När Marie steg ur hissen var doften av nybakat bröd ännu tydligare än den varit på väg upp. Hon satte nyckeln i låset och öppnade dörren till lägenheten.

– Skulle inte du på föreläsning ikväll? ropade hon in mot köket.

– Jag skolkade, svarade Anna och sköt in en plåt med kanelbullar i ugnen.

– Det skulle dina elever veta.

– Dom om några skulle förstå.

Marie hängde av sig kappan och ställde sig i dörröppningen.

– Du verkar inte särskilt glad att se mig, sa Anna.

– Jag är trött.

Marie lyfte på bakduken och tittade på dom nygräddade bullarna.

– Får jag ta en?

– Det klart du får. Annars har jag precis satt på kaffet. Om du orkar vänta.

Marie tog ut koppar och fat i rummet och lade sig sedan på soffan. Hon var trött, men hon var också oförberedd på att Anna skulle vara hemma. Hon slöt ögonen och bilder av Helen framträdde omedelbart. Det var små detaljer som hon lagt märke till men inte ogenerat kunnat studera. Ett guldsmycke runt halsen format som en orkidé med infattade stenar som glittrade halvvägs ner mot klyftan mellan brösten. Ett födelsemärke på halsen, en lock som hela tiden föll ner i pannan. Det var Helens sätt att göra två saker samtidigt och hennes iver när dom till sist börjat prata om Grekland. Det var hennes skratt och värmen i handslaget när dom hade skilts åt.

– Du ser helt färdig ut, sa Anna när hon kom in med kaffet. Du skulle ju träffa den där nya chefen idag. Hur gick det?

Marie satte sig upp med en gäspning.

– Jag vet inte, sa hon och gäspade på nytt. Hon frågade mest om hur jag trivdes med jobbet och om det var vad jag helst av allt ville göra.

– Och vad svarade du?

– Vad fan ska man säga? Jag är ju rädd att få sparken. Jag kan inte gärna säga att jag hatar att gå dit. Jag vet inte heller vad jag skulle vilja göra istället.

– Det vet du väl visst, sa Anna tyst.

– Sluta tjata, stönade Marie och sträckte sig efter en bulle.

– Jag har inte sagt någonting.

– Nej, men jag vet vad du tänker säga, och jag orkar inte diskutera det just nu.

– Du skulle kunna börja läsa på universitetet.

– Tycker du att jag ska läsa feministisk pedagogik så att du har någon att diskutera med när du kommer hem? Är det det du menar? Att jag inte hänger med i dina abstrakta tanke... vad heter det?

– Banor?

– Nej.

– Kedjor?

– Skäms du för mig? frågade Marie och vände sig om mot Anna.

– Nej, det gör jag inte. Jag vill bara att du ska vara lycklig.

– Det var länge sedan jag ställde sådana krav på livet.

Marie bet en bit av bullen, men tuggan bara växte i munnen.

Hon kunde inte stoppa det. Hon kunde inte blinka bort synen. Det var som om hon från ett ögonblick till ett annat plötsligt var påverkad av en hallucinatorisk drog. Som om den där motsolsbelysta finnen på Annas näsa utlöst en kemisk reaktion i hennes hjärna som förvred Annas ansikte till en elak karikatyr.

– Vad tänker du på? frågade Anna försiktigt.

Marie varken rörde sig eller svarade.

Var det här början till slutet? Hon vågade knappt tänka tanken. Rädd att också den skulle få fäste. Men på samma sätt som vrångbilden, bet sig tanken fast allt envisare, ju mer hon försökte få den att släppa taget.

Var detta slutet?

Hon såg en svart och vitrutig flagga som slog i vinden. Ett lopp som var kört. En avlägsen publik som sorlade. En känsla av lättnad.

– Är det jobbet? försökte Anna igen.

Marie knöt händerna i knät.

– Den här förbannade, jävla resebyrån, mumlade hon. Den äter mig som cancer. Det kommer snart inte att finnas någonting kvar av det som är jag. Vem det nu är, tillade hon och skrattade rått.

III

Allt Anna såg var bassängens blå vatten, vitt kakel och dom andra som rörde sig i samma vatten, i samma rum fast i andra banor. Hon såg utan att se, och hon hörde utan att höra; trampolinens svikt, brädan som slog hårt i luften, dom skrikande plasken från badande barn.

Hon drev sig framåt i vattnet med lugna, kraftfulla rörelser alltmedan hon tänkte på huset. På att dom skulle kunna vara där redan i januari och snickra. Hon såg framför sig hur våren kom, hur det skulle kännas att sitta på stentrappan med ansiktet mot solen och dricka en kopp kaffe under en paus i

arbetet. Att sitta nära. Att småprata. Att känna lusten komma tillbaka, glädjen och skrattet.

Hon hade redan varit inne på banken och hämtat en kreditansökan. Tanken på huset som kunde bli deras gjorde henne så ivrig att hon hade svårt att hejda sig. Men hon måste tänka på att ta det lite lugnt innan Marie hade bestämt sig.

En kvinna med rödsprakande, storlockigt hårsvall simmade emot henne. Det var Barbro, hennes nära vän och kollega på skolan.

– Tjugosju, sa Barbro när dom möttes. Jag ger upp.

– Väntar du på mig? frågade Anna.

– Jag sitter i bastun.

Anna simmade vidare. 500 meter till ville hon åtminstone ha klarat av innan hon gick upp. Annars skulle hon känna sig missnöjd med sig själv.

Torsdagarna med Barbro i simhallen och ölen efteråt hade blivit som en institution i hennes liv. För en stund kunde hon släppa allt annat och bara koncentrera sig på att hålla sig flytande.

Hon hade tagit på sig för mycket i vanlig ordning. Att hon skolkade från universitetet en kväll innebar bara att hon var tvungen att sitta uppe halva nästa natt, efter det att hon hade rättat uppsatsskrivningar, förberett nästa dags lektioner och pratat med föräldrar till skolkande tonåringar. Sedan var det styrelsemöte i huset som måste förberedas med kassören i föreningen. Dom skulle bli tvungna att ta ett nytt lån för att lägga om taket. Vilket också innebar att avgifterna måste höjas. Och så måste hon hinna handla inför middagen på fredag. Hon hade bjudit hem Maggan och Siv, som redan ägde ett hus tillsammans sedan många år. Dom visste vad det handlade om. Var drömmen slutade och var verkligheten tog vid.

När Anna kom in i bastun var det redan fullt. Småtjejerna trängdes på delade handdukar. Dom som inte fick plats på bänkarna stod upp eller hade satt sig på golvet. På översta hyllan låg Barbro och väckte ont blod. När hon fick syn på Anna satte hon sig upp och klappade med handen på den del av bänken där hon sträckt ut sina långa ben.

– Kom och sätt dig här, hojtade hon.

Anna ursäktade sig upp till Barbro och satte sig ner bredvid henne.

– Nå, hur många längder hann du med?

– Det vet jag inte, svarade Anna och försökte luta ryggen mot väggen.

– Det vet du visst. Får jag höra nu.

– Femtio, men det var knappt jag orkade dom sista vändorna.

Anna slöt ögonen och kände hur träpanelen brände mot skulderbladen.

– Men ändå så tvingade du dig. Det var 100 meter mer än förra torsdagen. Ska du hålla på så här så kommer jag snart att bli lynchad i bastun.

– Du hade inte behövt hålla någon plats.

– Det var inte det jag menade.

– Vad menade du?

– Jag tror att du skulle må bra av att ta det lite lugnt, sa Barbro och pressade tumvecken mot låren så att hon kunde driva svettpärlorna framåt mot knäna. Du klagar ju alltid över att du aldrig har tid för dig själv, och att det enda du delar med Marie numera är sängen på natten. Då ni ändå bara sover…

– Det där var faktiskt ett skämt, klippte Anna av.

– Det kanske låg lite allvar i det också.

– Kan vi inte prata om det här någon annanstans?

– Jag ville bara göra dig uppmärksam på ett mönster som jag har sett.

– Snälla Barbro.

– Jag undrar om du inte lurar dig själv.

– Nej, nu får du faktiskt lägga av!

Anna tog sin handduk, gick ut ur bastun, ställde sig under duschen och vred termostaten mot blått. Hon flämtade till när strålen träffade henne. Hon tog duschtvålen och löddrade frenetiskt in kroppen, som om hon kunnat tvätta bort Barbros kommentar.

Det slog henne plötsligt att Barbro kunde ha anförtrott sig till någon på skolan om hennes och Maries samliv.

Skulle hon verkligen ha kunnat göra en sådan sak?

När Anna sköljde bort tvålen från ansiktet såg hon Barbro komma ut från bastun. Hon var ångande röd över hela kroppen och håret stod ut som en lejonman runt hennes hjärtformade ansikte.

Anna vände sig snabbt bort, men visste ändå att Barbro var på väg mot henne. I nästa sekund kände hon Barbros hand på sin axel och såg den fräkniga kroppen stiga in i duschen.

– Förlåt Anna. Jag ber om ursäkt, hasplade Barbro ur sig. Kan du förlåta mig?

Anna såg handen som sträcktes mot henne, men kunde ändå inte förmå sig att ta den. Istället kände hon ursinnet slå upp som en brännblåsa i munnen och hon spottade med avsikt att träffa:

– Du ska fan inte säga någonting! Du har väl knullat dig igenom varenda jazzklubb i den här stan. Och så klagar du över att män bara är ute efter en sak. Snacka om att lura sig själv. Du som springer så fort en karl menar allvar.

Anna såg Barbro blekna och sedan försvinna ut mot omklädningsrummen.

”Kom tillbaka!” ville hon skrika. ”Lämna mig inte du också!”

IV

– Kollar du lasagnen. Jag tror att den är klar snart. Fattar inte varför det alltid blir så mycket disk.

– Det är för att jag lovat att diska, sa Marie och provade en gaffel mot pastaplattorna.

– Hur känns den?

– Snart klar.

Anna ställde sig vid köksfönstret och spanade ut på gatan efter Maggans gamla Opel.

– Jag undrar varför dom dröjer så länge? frågade hon och tittade på klockan.

– Dom har säkert vänt och kört tillbaka för att Siv glömt att ställa ner Labans matskål på golvet. Eller så har kaninen bitit av telefonsladden så att dom inte kan ringa och säga att dom inte har fått in katten.

– Har dom den där stora jycken med sig så kommer inte jag att lämna lägenheten, muttrade Anna. Då får ni gå ut utan mig. Han ska inte få äta upp något mer ur min garderob.

Anna korkade upp rödvinet och gick sedan in i sovrummet för att byta om.

Hon vek ihop jeansen och lade dom i korgen med smutstvätt. Sedan öppnade hon garderoben och plockade ut ett par svarta jeans som hon slängde på sängen. Hon bläddrade igenom skjortorna och bestämde sig för att inviga det senaste impulsköpet med texten ”We shall overcome” på ryggen.

Hon tog på sig den nya skjortan och undrade för varje knapp hon knäppte vad det var som inte fungerade mellan henne och Marie.

Det var klart att förhållandet inte var lika fräscht och spännande efter fem år som när den andra fortfarande var outforskat land. Nu handlade utmaningarna inte längre så mycket om att förstå varandra utan om att upptäcka och vidareutveckla den egna personligheten. Och det kanske var där som det hade gått snett. Marie vågade inte riktigt det äventyret. Hon var så van vid att andra skulle stå för spänningen i hennes liv. Hon vågade inte själv leda expeditionerna, trots att hon visade alla tecken på att det var hög tid att bryta ny mark. Hon vantrivdes med sitt arbete, hon var jämt trött och hade aldrig lust med någonting, hon var irriterad och snäsig och ville inte längre ha sex. Hon tog heller inga initiativ när det gällde deras gemensamma liv. Allt ifrån inköp, städning och hushållsekonomi, till julkort, middagar och semesterplanering överlät hon med varm hand.

Anna satte sig på sängen, drog av sig sockorna och kastade dom med full kraft mot tvättkorgen. Som vanligt när hon var arg så missade hon och fick gå upp och lägga i dom.

Bara en sådan sak som fiolen hon hade gett Marie till hennes 30-årsdag.

Maries mamma hade aldrig haft råd att köpa en fiol och hade dessutom hävdat att fiolgnissel skulle förvärrat hennes migrän. Alltså hade Marie inte kunnat hålla på med det hon uppenbarligen var mest begåvad för, alltså var det fritt fram att när som helst frossa i den egna olyckan.

Det var väl bara följdriktigt att hon slagit sönder fiolen efter en vecka och sedan gått och lagt sig under täcket i ett helt år och fortsatt att frossa i allt annat som spruckit i hennes liv.

Varför, varför, tänkte Anna och satte på sig ett par nya

sockor, gick det aldrig in i Marie att för att komma dit man ville måste man börja med det första steget.

Marie hällde upp ett glas vin till sig själv som hon ställde på köksfläkten. Hon hade egentligen ingen större lust att träffa Maggan och Siv. Dom var från början Annas vänner, även om hon nu räknade dom som sina vänner också. Maggan var mycket underhållande och Siv hade sina komiska poänger hon med. Men just den här kvällen misstänkte Marie att det fanns en baktanke bakom middagen.

Hon hade hittat en kreditansökan på Annas skrivbord när hon letat efter en resekatalog. Det som gjort henne så ursinnig var att blanketten låg gömd under en trave papper från universitetet. Som om det inte var meningen att hon skulle få se den.

Marie tog en stor klunk av vinet och stack ner händerna i diskvattnet så att det skvätte ut på golvet. Hon tänkte att Anna egentligen var en urusel pedagog. Den sorten som hela tiden tog över och dödade andra människors initiativkraft. Förhoppningsvis hade hon mer tålamod med sina elever. I annat fall borde hon inte fortsätta som lärare. Hon kanske skulle ägna sig åt att administrera andra människors liv på betald arbetstid istället för att göra det på sin fritid. Den där universitetskursen hade ju inte direkt fått henne att mattas av. Det verkade som om ju mer hon fick att göra desto mer styrde och ställde hon med andra människor.

Anna var så förbannat in i helvete jävla kompetent i allt vad hon gjorde, tänkte Marie och drog ur proppen i diskhon. Det enda område där Anna inte hade en chans att briljera var musiken. Hon kunde inte ens hålla en vanlig fyrtakt. Dessutom hade hon en banal musiksmak.

Marie tog en klunk vin till och kände att det började pirra i kroppen. Hon hade känt sig orolig hela veckan, ända sedan mötet med Helen Källgren. Det satt som en klåda strax under huden och hon längtade efter att röra sig, att dansa och dricka sig berusad.

Anna satte in lasagnen i ugnen igen. Hon var glad att deras gäster äntligen hade dykt upp. Hon och Marie hade cirklat i utkanterna av en sammandrabbning hela kvällen. Det låg och pyrde strax under ytan och det behövdes så lite för att det skulle tända till och börja brinna.

Men i Maggans närvaro stillnade vreden. Det gick inte att vara arg och skratta samtidigt. Maggan påminde om en reporter i direktsändning, med order att hålla kvar publiken till nästa reklaminslag. Medan Siv gick ett halvt steg efter och plockade upp det Maggan hoppade över, eller sorterade bort det som inte hörde hemma i historien.

Dom satt bredvid varandra i kökssoffan. Maggan, stor och lång, med silvergrått hår som nådde långt ner på ryggen. En kvarleva från 70-talet med bredrandiga manchesterjeans, foträta skor och hemstickad yllekofta.

Siv i sin tur var liten och senig som en fjällbjörk. Hon hade ljust, nästan vitt hår och blåklintsblå ögon. Hon jobbade på en plantskola för att försörja sig. Resten av tiden var hon på resa i sina inre världar.

Dom var så olika, tänkte Anna och hällde upp vin i deras glas. Var det hemligheten? Var det därför dom hade lyckats behålla varandra utan att förlora sig själva?

Anna sneglade på Marie som stod och rev parmesanosten vid diskbänken. Hon skulle vilja be Maggan och Siv om receptet. Hur gjorde man för att bli lycklig? Hur gjorde man för att

hålla kärleken vid liv?

– Jag vill utbringa en skål, sa Maggan och höjde sitt glas.

– Du kan väl vänta tills alla har satt sig, invände Siv.

– Släpp rivjärnet, Marie, och kom och sätt dig!

Marie lade ifrån sig osten och sköljde av händerna.

– Vad ska vi skåla för?

– Vi ska skåla för dig och Anna. Skål för Anna och Marie! Och lycka till med ert nya hus.

– Det är intressant att bo på landet, det har jag ofta tänkt sedan vi flyttade, konstaterade Maggan och gungade med kroppen så att vinet for runt i glaset hon höll i handen.

– Vad tänker du då på? frågade Anna.

– Jag tänker på grannfrun som jag brukar konsultera när det är någonting jag inte begriper.

– Eller om det är någonting du behöver låna, inflikade Siv och sträckte sig efter salladen.

– Ja, Britta har alltid ett svar eller en skiftnyckel till övers för en stockholmare i nöd. Dessutom bakar hon underbara mandelformar.

Siv nickade instämmande och stoppade en tomat i munnen.

– Nu är det i alla fall så att jag har en massa fördomar om folk som bor på landet, fortsatte Maggan. Sist jag var över för att låna några proppar så skojade jag med Britta och sa att hon hade bekräftat alla mina fördomar. Och då sa hon att det hade jag också gjort. Först blev jag lite paff men sedan frågade jag henne om hon trodde det skulle hjälpa om jag duschade kallt eller högg ved när suget satte in.

– Maggan tänkte på suget efter storstaden, förtydligade Siv med munnen full av grönsallad.

– Vad tänkte Britta på? frågade Marie och snurrade lite förströtт en hårslinga mellan fingrarna.

– Britta tänkte på något helt annat, skrattade Maggan och himlade med ögonen. Men det fattade inte jag förrän vi hade pratat på en god stund om olika fördomar, och hur dom uppstår och sprids.

– Ibland är du väldigt långsam, Margareta, sa Siv torrt.

– Vem fan orkar gå omkring och tänka på sig själv som lesbisk dagarna i ända. Då skulle man ju bli knäpp.

– Din granne måste ju ha tänkt rätt mycket på att du var lesbisk. Blev du inte förbannad? frågade Anna.

– Man kan inte bli arg på en bondkärring. I alla fall inte en som säger att fördomar är som flyghavre; det liknar den äkta säden men saknar kärna.

Maggen vippade på glaset så att det röda vinet åkte skateboard från kant till kant.

– Är det inte det där som man måste plocka för hand? frågade Marie och sköt över lasagnen till Anna.

– Det är till och med lag på det, upplyste Anna och lade upp på sin tallrik. Det är vad jag gjorde på somrarna när jag växte upp. En krona säcken. Sedan brände man eländet.

Hon tänkte att på sätt och vis hade hon fortsatt med att plocka flyghavre även i sin undervisning. Det var ett jävla slitgöra det också, men det enda som hjälpte i kampen mot fördomar.

Hon kände sig bara så trött. Det var snart bara Barbro och några bortglömda målformuleringar i läroplanen som stödde hennes sätt att undervisa. Skolan som hon kände den var på väg att rivas upp och byggas om från grunden. Det medförde en ändlös mängd merarbete, förvirring och turbulens och hon hade många gånger lust att bara fly fältet, att skita i alltihop och flytta ut på landet och odla morötter.

Men hon gjorde det inte utan stannade kvar och stred för yrkeslinjernas rätt till fullgod undervisning, för inköp av historieböcker som stavade mänskligheten med två kön och för stödundervisning i svenska för elever med ett främmande språk.

Vindarna skulle vända som dom alltid gör, men hur lång tid skulle det ta? Kursen på universitetet gav henne kraft och ilska nog att kämpa vidare. Men lusten och glädjen, var skulle hon få den ifrån?

Hon sneglade på Marie på stolen bredvid henne. Tightsen som hon hade köpt i veckan smet åt runt hennes långa ben. Det var snyggt. Marie kunde fortfarande ha sådana kläder som framhävde mer än dom dolde. Också bluslivet var nytt. Det skulle blotta hennes axlar när hon tog av sig kavajen.

Hon hade nylonstrumpor på sig. Det betydde pumps och minst en decimeters längdskillnad.

Anna drack en klunk vin. Kanske skulle hon strunta i att gå ut med dom andra. Hon var egentligen alldeles för trött för att orka med stimmet ute. Det var alltid så hysteriskt. Som om veckans alla frustrationer nödvändigtvis skulle avhandlas inför publik.

Det första paret som bråkade och hon skulle ta en taxi hem. Med eller utan Marie. Hon hade inte så hög tröskel längre. Det kom med åldern. Hon hade sett för mycket helt enkelt. För mycket bråk, intriger och fylla. Och svek, så grova att man häpnade.

Lesbiska kvinnor kunde vara så grymma mot varandra. Var det för att det inte gick att sparka längre neråt? Eller berodde det på någonting i den psykologiska konstellationen mellan kvinnor? Eller var det lika för alla som älskade? Själva den erotiska kärlekens spelregler.

Anna tog en portion till av lasagnen och tänkte att hon skulle börja banta efter helgen.

Dom tog en taxi till Sveavägen. Anna betalade och gick bort till dom andra som redan ställt sig i kön.

– Varför släpper dom inte in oss, hörde hon Maggan muttra ett huvud över alla andra.

– Dom sinkar insläppet så att vi måste betala full entré, svarade en rödhårig tjej i mockajacka.

– Hur mycket är klockan? ropade någon.

– Fem i tio, svarade en annan.

– Fan i helvete jag har inte råd att betala 70 spänn bara för att få komma in. Jag har stått här i en kvart nu. Jag håller på att kissa på mig.

En tjej i punkfrisyr och läderkjol försökte tränga sig förbi vakterna. Hon argumenterade, tiggde, bad och förolämpade tills hon tjatat sig in genom dörren.

Ju närmare klockan blev tio desto mer högljudd blev stämningen i kön.

– Släpp in oss för fan!

– Vi kvinnor har faktiskt inte så mycket pengar som bögarna att röra oss med.

Anna fällde upp rockslaget och tänkte som hon alltid brukade: ”Tänk om någon elev går förbi och ser mig här nu.”

Sedan blev hon arg på sig själv och började glo tillbaka på dom som gick förbi.

Marie lämnade dom andra vid bordet med varsin öl och försvann bort mot diskoteket. Hon kände blickarna på sig när hon stod intill dansgolvet och försökte se ut som om hon letade efter någon.

Kvällen var fortfarande ung och trängseln var ännu inte överväldigande. Men spänningen fanns där i blickar och gester.

Kvinnokroppar som rörde sig i takt med musiken under blinkande lampor. Några stelt fram och tillbaka som om dom ständigt stötte emot sina egna gränser. Andra tog spjärn mot musiken, använde sig av den för att tänja ut sitt livsrum.

Men dom flesta kvinnor stod ändå runtomkring dansgolvet eller rörde sig oroligt i lokalen på samma sätt som Marie. En del letade helt säkert efter någon dom bestämt träff med, men dom flesta cirklade runt som i en evig kretsgång.

Marie såg in i ett par bruna ögon som svepte förbi helt nära. Det var en rätt ung tjej, en bit över 20. Hon vände sig om för att se om Marie tittade på henne. Så gick hon ut på dansgolvet och började rulla med höfterna i takt till Madonna.

Vad ska man snacka med henne om efteråt? tänkte Marie för sig själv. Ungdomsarbetslösheten? Hon drog sig bort från diskoteket och fortsatte att titta sig omkring. Hon kände igen rätt många, men det fanns ingen som hon direkt kunde gå fram till.

Hon saknade det.

Hon saknade en nära väninna som hon kunde dela sina tankar med. Någon som kunde lyssna till hennes oro och tvivel rörande Anna, utan att bli sårad eller föra det vidare. Hon saknade Lena och det gamla gänget som hon tappat bort någonstans på vägen. Och hon saknade... gud, vad hon kände sig ensam. Det brände till i bröstet när hon var på väg uppför trappan och hon fick hålla andan för att inte börja grina.

När hon kommit upp på andra våningen gick hon fram till räcket och såg ut över inomhustorget. Det började bli trångt därnere. Som så ofta när hon var ute med Anna kände hon att hon hade blivit gammal. Det var så mycket unga tjejer överallt. Hon hade också svårt att tro att dom verkligen var lesbiska. Det syntes inte på dom och ändå så kysstes dom och flirtade som om dom aldrig hade gjort annat.

Anna släppte fattningen, sköt Marie ifrån sig, tog ett steg bakåt och drog henne åter till sig i nästa takt. Sedan snurrade hon dom baklänges, gick ifrån och vände ut och in på fattningen så att dom nästan tappade greppet.

Maries hår stod ut av centrifugalkraften, hennes kinder var röda, armar och axlar bara och Anna tänkte att Marie var mycket vacker och att det säkert var många som tittade på henne när dom dansade.

Anna undrade om Marie visste om det och om hon njöt av det. Om det var det som fick henne att se så lysten ut. Om det var vetskapen om att hon var iakttagen som fick henne att le och skratta och kasta huvudet bakåt.

Anna snurrade henne snabbare i allt mer häftiga och brutala turer. Marie följde med som om hon i förväg visste hur nästa steg skulle se ut. Trots samspeltheten i dansen blev Anna inte kvitt tanken att det inte var för hennes skull som Marie tagit av sig kavajen, som hon köpt nya kläder som smet åt runt hennes kropp och blottade stora stycken av hennes hud.

Den snabba takten dog ut och ersattes av en långsam tryckare.

– Ska vi sätta oss? gestikulerade Marie och strök handen mot pannan. Hon såg glad och uppspelt ut. Luggen stod rakt upp och våta hårslingor smetade mot panna och hals. Bröstkorgen hävde sig och den bara huden ovanför brösten var glansig av svett. Handen med ringar som glittrade, vilade på höften som sköt ut, och den andra armen var lyft uppåt så att kroppen öppnade sig.

För vem? tänkte Anna och letade i fickan efter garderobsbrickan. Hon skulle ta en taxi hem. Det var för smärtsamt att se Maries sexualitet och veta att det inte längre var hon som

väckte den till liv. Hon hade reducerats till en danspartner, en ursäkt för att få visa upp sig.

Marie lade huvudet på sned med en undrande min.

Anna försökte le men kunde inte få upp mungiporna och nickade istället bara mot utgången. Hon tänkte inte ställa till med en scen. Inte än. Och definitivt inte inför publik.

V

– Jag skulle träffa Helen Källberg klockan tolv.

Receptionisten tittade genast upp med ett ”till-ert-förfogande”-leende. Exakt så vänligt och förekommande som dom lärt sig att le på Steg 1-kursen. Det var svårt att avgöra om det var äkta eller inte. Men det hade avsedd effekt. Marie kände sig genast lite lugnare.

– Jag ska säga till Helen att hon har besök, meddelade receptionisten och log ett ”var-säker-på-att-vi-tar-hand-om-dig”-leende. Sedan lyfte hon på luren, slog ett nummer och talade om att besöket nu stod och väntade i receptionen.

– Helen kommer alldeles strax. Ni kan vänta här, sa hon sedan och återvände till bunten med papper som låg framför hennes dator.

Marie satte sig ner och försökte bemästra nervositeten genom att studera heltäckningsmattan. Hon konstaterade att den var blå. Blå som bolagets färg, blå som himmel och hav. Blå som längtan.

Hon hade tänkt mycket på det första mötet med Helen. På att hon faktiskt hade kunnat prata om sin tid i Grekland utan att få ångest. Det hade tvärtom varit befriande att prata med

någon som kände landet inifrån, som kände kulturen och människorna, men också främlingens och den utanförståendes situation.

Hon hade aldrig återvänt till Grekland efter det att hon mer eller mindre hade flytt därifrån och hon trodde aldrig att hon skulle vilja göra det heller. Men efter det första samtalet med Helen hade dom gamla bilderna börjat dyka upp igen, dom som från allra första början hade lockat henne att resa dit.

Helen dök äntligen upp från ett rum en bit bort i korridoren. Hon hade svarta långbyxor på sig och en kort bolerojacka. Hennes gång var ledigare utan den snäva kjol hon hade haft på sig när dom träffats sist. Och hon mötte med ett leende som inte tränats in på någon charmkurs. Det var alldeles äkta, och såg ut att rymma både förtjusning och förväntan.

– Välkommen till gräddhyllan, sa Helen och blinkade när hon tog i hand.

Marie visste inte om det var ämnat som ett försök att bryta ner statusbarriären mellan huvudkontoret och butikerna, eller om det faktiskt var en flirt även om den var maskerad bakom ironi.

– Du har ju varit här förut så jag behöver inte visa dig runt. Vi går in på mitt rum så länge. Jag hoppas att du inte har ätit redan.

Marie skakade bara på huvudet. Hon hade inte ens ätit frukost. Det var den där förbannade överväxeln som tjöt i hennes kropp. Hon hade bara fått ner en halv smörgås på morgonen.

Kontoret låg högst upp i huset och arbetsrummen låg i en fil ut mot gatan med brant lutning på taken från mitten av rummen ut mot fönstren. Helens rum var dubbelt så stort som

dom andras men hade två stora pelare, som tillsammans med alla vinklar och vrår gjorde att den möbleringsbara ytan var mycket liten. Rummet liknade heller inte ett arbetsrum på ett huvudkontor för en resebyråkoncern. Det påminde mer om utgångspunkten för en katastrof än om arbetsro och semesterresor.

– Du får ursäkta att det är så stökigt här inne, sa Helen och plockade bort en trave kataloger från stolen så att Marie kunde sätta sig. Hon flyttade över katalogtraven till soffbordet och lade den ovanpå en bunt med papper.

– Du undrar förstås vad jag ville prata med dig om. Gillar du japansk mat? frågade hon medan hon satte sig på sin sida av skrivbordet och omedelbart reste sig upp igen för att ta bort en blyertspenna som ramlat ner på stolsitsen.

Hon var säkert svår att leva med, förmodligen omedveten om den röra hon ställde till med, tänkte Marie och hennes blick sökte sig till fotot på anslagstavlan.

Det var en semesterbild från Grekland. Hon kände igen Helen på bilden, vackert brun över hela kroppen och med huvudet tillbakakastat i ett befriat skratt. Vid hennes sida en man, också han brun som en pepparkaka, men med alldeles blont hår. Dom såg bra ut tillsammans, ett vackert par. Barn hade dom tydligen också; en flicka och en pojke i yngre skolåldern, som med koncentrerad blick tittade rakt in i kameran.

Marie kände ett styng av avundsjuka. Hon hade aldrig haft någon riktig familj. Det hade varit olika män som kommit och gått under hela hennes barndom och uppväxt. Det närmaste hon kommit ett familjeliv var med Anna.

Dom hade också sina semesterbilder, men dom hade inte ens försökt hänga upp dom på jobbet. Det skulle ändå bara missförstås eller förbigås med tystnad.

– Du får ursäkta att jag inte ville säga vad det gällde på

telefon. Jag hoppas verkligen att du inte har gått och oroat dig för din anställning. Det jag ville diskutera med dig är tvärtom en möjlighet för dig att gå vidare inom företaget.

Marie knäppte händerna i knät för att hålla fjärilarna lugna.

– Vi har sagt att informationen på det här stadiet inte ska gå ut till några andra än dom som är direkt inblandade i projektet, fortsatte Helen. Men jag kan avslöja att projektet i stora drag handlar om att försöka möta dom miljökrav som både resenärer och miljöorganisationer har börjat ställa på oss som researrangörer.

Marie nickade tyst för att visa att hon förstod.

– Jag har planerat den första resan till Grekland redan i januari. Och då blir vi nog borta någon månad. Så det här projektet kräver, förutom allt annat, att man har en förstående familj.

Helen lade huvudet på sned.

– Är du gift? frågade hon och kisade med ögonen som om hon glömt sina glasögon hemma.

– Neej, svarade Marie lite tveksamt, och kände hur hon lät sig fösas ut i det ingenmansland där hon trampade vatten utan att kunna ta sig upp på vare sig den ena eller den andra sidan.

– Har du någon kille, då?

– Nej, det har jag inte, sa Marie. Mer bestämt den här gången.

– Barn?

– Nej.

Helen såg ut att vara nöjd med svaret.

Marie kisade mot solen som reflekterade sig i fönstren på huset tvärsöver gatan. Det var hög, klar luft, men det började bli kyligt. Det skulle inte dröja så länge nu innan snön började

falla. Och sedan skulle det vara vinter till långt fram i april. Om hon jobbade med Helen skulle hon kanske vara på väg till Grekland istället på en månad.

Helen hade passat på att gå in på Lindex för att köpa blåa nylonstrumpor på väg till restaurangen. Marie brukade köpa sina i ekonomiförpackning på H&M eftersom dom ändå inte gick att dra av i deklarationen som kostnader för inkomst av tjänst. Det var alltid samma visa med dom där förbannade nylonstrumporna. Ibland gick dom till och med sönder innan man ens hade fått dom på sig.

Om hon började jobba på huvudkontoret skulle hon åtminstone slippa det återkommande irritationsmomentet. Då skulle hon få ha vilka kläder hon ville. Och det skulle inte bli kjol fem dagar i veckan med matchande nylonstrumpor.

En ung man hade efter en stunds cirkelrörelser stannat på andra sidan gatan och plockat fram sin fiol ur en blanksliten låda. Han lyfte först upp instrumentet och höll det framför sig, som en prispokal eller en offergåva. Solen lyste på kroppen av trä, den smäckra halsen, stämskruvarna och strängarna som låg spända över fiolen.

Så tog han till sig instrumentet, satte det tillrätta mot axeln, makade och rättade tills det fallit in mot honom, tills det var en del av hans kropp. Sedan började han spela. Och om det någonsin funnits ett tvivel om vem han var, vad han gjorde och med vilken rätt, så försvann det när han använde sitt instrument.

Människor strömmade oupphörligt in från båda riktningarna i Maries synfält. Men det liknade inte en rörelse, det var bara ett stillastående brus. En brusbild på TV där bilden försvunnit men där ljudet låg kvar.

Helen kom tillbaka med andan i halsen och med en kasse som såg ut att innehålla betydligt mer än ett par nylonstrumpor.

– Förlåt att det tog sån tid. Jag var bara tvungen att prova en kjol som jag såg därinne.

Förmodligen var det inte bara en kjol hon hade varit tvungen att prova, tänkte Marie och noterade samtidigt att hon inte alls kände sig irriterad för att hon hade fått vänta. Hon kunde inte annat än le åt Helen med sina genomskinliga ursäkter och sin fullproppade Lindex-kasse. Ena stunden stram och välartikulerad, nästa irrationell och full av nycker.

Men hur skulle det vara att arbeta nära en människa som gjorde två motsatta rörelser samtidigt? Skulle man någonsin kunna lita på henne, på att det man såg var sant? Eller skulle man ständigt fråga sig hur många våningar man skulle behöva rasa innan man slog i botten?

Helen hade sagt att hon ville arbeta med någon som pratade grekiska och som hade bott i landet. Så långt kunde Marie följa med, men därefter infann sig frågetecknen och spekulationerna. Helen visste egentligen ingenting om henne. Ändå så verkade hon bara vänta på ett ja eller ett nej, som om hon redan hade bestämt sig.

Ju mer Marie tänkte på det desto mer insåg hon att det inte bara var ett jobb hon tackade ja eller nej till. Om det bara hade varit så enkelt. Det var allt som låg mellan ja och nej som växte så att det till slut såg ut att omfatta hela hennes liv. Och i vanlig ordning hade hon inte ens bett om frågan. Den hade formulerats åt henne. Den här gången av Helen som hon knappt ens kände.

Dom gick nerför Kungsgatan. Marie sneglade på Helens skarpskurna profil snett framför henne. Hon påminde faktiskt om en rovfågel. Näsan var inte direkt kraftig, men den var

bestämd och såg ut att höra ihop med dom svartvingade ögonbrynen, som kunde dra en plötslig skugga över ansiktet.

Helen var mycket vacker. Det gick inte att komma ifrån. Och Marie hade mycket svårt att ta ögonen ifrån henne.

VI

Anna stod, för vilken gång i ordningen visste hon inte, och kopierade upp en klassuppsättning med exempel på Sapfos diktkonst inne på svensk-institutionen. Hon undrade om hon var på väg att bli deprimerad eftersom hon bara kände trötthet när hon påmindes om det enkönade raster som användes när guldkornen vaskades fram ur historiens flodfåra. Skulle man bara gå efter läroböckerna i svenska och historia, kunde man fråga sig om kvinnan någonsin på allvar blivit tillerkänd själslig, mental och intellektuell status.

– Hej, hej, läget, hörde hon samtidigt som dörren slog igen och rolighetsminister Åke Pettersson gjorde entré. Han såg sig själv som en glad skit, men Anna hade för länge sedan lagt bort förnamnet.

– Här står du och kopierar, sa Åke och körde fram sitt huvud över hennes axel. ”Gudars like synes mig den mannen vara”, deklamerade han med djup bas och lade skrockande tillbaka kopian där han tagit den.

– Jaså, du tycker att dina elever ska läsa Sapfo. Du kan ju berätta för dom att jag har stått på Levkasklippan där det sägs att Sapfo tog sitt liv.

– Dom kommer bara att fråga varför du inte följde hennes exempel.

– Ha, ha, där fann du dig allt, Anna. Jag får berätta om Levkasklippan någon annan gång. Jag skulle bara hämta klassuppsättningen av ”Giftas”. Vet du var den står?

– Jaså, du tycker att dina elever ska läsa Strindberg.

– Förlåt?

– Glöm det. Strindbergs samlade verk står där borta vid fönstret under ”S”.

Kopieringsapparaten gav ifrån sig ett ilsket tjut och den röda varningslampan började blinka.

– Behöver du hjälp? ropade Åke.

– Neej! ropade Anna och öppnade frontluckan för att se om papperet hade fastnat mellan någon av valsarna. Innan hon hunnit böja sig ner för att se efter hade Åke avverkat sträckan från bokhyllan vid fönstret till kopiatorn vid dörren.

– Jag vet vad det är för fel, hade han hunnit säga mellan andra och tredje steget, och när han kommit fram och böjde sig ner kunde han bara konstatera att han hade haft rätt.

Egentligen borde jag nu, tänkte Anna medan Åke kavlade upp skjortärmarna, be honom gå härifrån, eftersom jag mycket väl vet hur man får loss ett papper som fastnat mellan valsarna, och eftersom jag från början sa att jag inte ville ha någon hjälp, eftersom jag inte vill bli behandlad som ett barn bara för att jag är kvinna och just nu har att göra med en teknisk uppfinnig som krånglar. Å andra sidan vet jag att jag riskerar att smutsa ner mina kläder med kolpulver om jag försöker få loss papperet, och jag vet sedan tidigare att dom fläckarna är svåra att få bort. Men jag känner mig ändå överkörd, och Åke förväntar sig säkert att jag dessutom ska vara tacksam. Bara av den anledningen borde jag be honom fara och flyga…

Papperet lossnade med ett ryck och Åke höll triumferande upp det nedsvärtade, tillskrynklade arket.

– Fy fan vad det satt hårt! Det är inte så dumt att ha en karl

till hjälp ibland. Eller vad säger du Anna?

Anna log ansträngt och tittade bort för att slippa svara.

Åke smällde igen frontluckan varmed maskinen automatiskt gjorde en omstart för att sedan låta den gröna lampan lysa klart.

– Det här händer för att det är för torrt här inne. Papper behöver en jämn och hög luftfuktighet.

Jag slipper dom åtminstone när jag kommer hem, tänkte Anna och räknade igenom högen med kopior för att se hur många som fattades.

– Vill du ha ett råd, Anna?

– Nej.

– Håll dig till texterna i antologin så slipper du sådana här problem i fortsättningen.

– Livet, Åke, består av sådana här problem. Det är en av litteraturens drivkrafter.

Åke öppnade munnen och Anna fick plötsligt för sig att han skulle bräka. Men han pekade istället på klockan och försvann snabbt ut genom dörren.

– Pin-head! sa Anna och stängde dörren om arbetsrummet.

– Vem pratar du om?

– Åke Pettersson. Du vet, han som tror att han är så jävla rolig.

– Fast han har en snygg stjärt.

– Sluta, Barbro.

– Jag menar det. Han har en snygg häck. Skinkorna är väl tilltagna, perfekt rundade och fasta som bowlingklot.

– Och vad tycker du om huvudet?

– Det kan jag vara utan.

– Jag skulle kunna vara utan dom andra delarna också,

suckade Anna och satte sig ner vid skrivbordet.

– Det är ett problem.

– Vad då?

– Det finns alldeles för många snygga karlar som helst inte borde öppna munnen.

– Jag håller delvis med dig.

– Jag blir alldeles matt när jag tänker på hur mycket strunt jag lyssnat på för att ens få komma i närheten av dom väsentliga delarna.

– Jag förstår inte att du gitter.

– Ibland är det värt besväret. Och det vet man aldrig från början.

– Du är hopplös, Barbro.

– Ja, det har du sagt förut.

– Förlåt.

– Glöm det. Det är egentligen jag som ska be om ursäkt.

– Det har du redan gjort.

Samtalet tog plötsligt slut. Det lilla arbetsrummet som Anna delade med Barbro kunde vissa dagar vara stort som en oändlighet utan gränser i tid och rum. Men så fort dom snuddade vid ordväxlingen i simhallen rätade väggarna upp sig, taket föll på plats och arbetsrummet var verkligen mycket litet för två personer.

Barbro satte en stretchsnodd i håret och återgick till skrivningarna hon höll på att rätta. Anna öppnade portföljen och plockade fram kopiorna hon nyss dragit.

Sapfo stod inte med i antologin även om hon var nämnd i läroboken. Det enklaste vore att följa texten och bara nämna henne på några rader: ”600 f Kr, drev en skola på den grekiska ön Lesbos, undervisade unga adelsflickor i poesi, dans och musik.” Sätta in henne under rubriken ”lyrik” och sedan gå vidare till dom verkliga tungviktarna. Till dom män som ge-

nom historien inspirerat så många andra män att uträtta storverk.

Anna tog upp stencilen och började läsa.

”...Ser jag blott dig skymta förbi mig flyktigt, / stockar sig rösten; / tungans makt är bruten och under huden / löper elden genast i fina flammor; / ögats blick blir skymd och det susar plötsligt för mina öron.”

Hon lade ifrån sig papperet innan hon läst klart.

Det är precis så det känns, tänkte hon och rös. Att vara besinnigslöst förälskad i en annan kvinna.

Hon läste vidare i läroboken att många av Sapfos dikter var avskedsdikter till elever. Det var ingen lögn, men det var heller inte hela sanningen. Viss information föll hela tiden bort, som om den saknade förmåga att fästa på papperet.

Ordet ”lesbisk” till exempel, som kom ur namnet på ön där Sapfo skrivit kärlekslyrik till sina kvinnliga elever. Kopplingen lesbisk-Lesbos, visade en historisk tråd, en sträckning bakåt i tiden för lesbiska kvinnor. Men det var inte alla som gillade den tråden, utan de klippte helt fräckt av den.

Resebyrån där Marie jobbade sålde inte längre resor till Lesbos utan till Mytilini. Men det var inte bara ett kommersiellt påhitt utan det inofficiella namnbytet var lika genomslagskraftigt i Grekland.

Man kunde skratta åt det, åt att rädslan för lesbisk kärlek kunde leda till kulturmord på den egna historien. Men hur länge till? Hur länge skulle det dröja innan skrattet fastnade i halsen? Hur lång tid skulle det ta att reducera Sapfo till en dammig staty på ön Mytilini?

Det skulle åtminstone ta lite längre tid för dom elever som gått i hennes klass, tänkte Anna och skrev ner den information som inte fäst på lärobokens glättade papper.

– Hur går det med huset?

– Va?

Anna spratt till som om någon väckt henne ur en djup sömn.

– Du såg ut som du höll på med ett lustmord, sa Barbro och stoppade ner dom rättade skrivningarna i sin väska. Jag kom bara att tänka på det där huset som du och Marie skulle köpa. Hur går det egentligen?

– Det blir ingenting.

– Varför inte det?

– Det är inte riktigt läge för det just nu.

– Nähä.

Barbro plockade undan några vissna blad från azalean i fönstret.

– Törs man fråga varför?

Anna skruvade sig på stolen. Hon kände sig plötsligt som en igensvetsad cistern med ruttnande avloppsvatten. Hon skulle behöva tömmas och göras ren för att sedan fyllas på med rent vatten.

Hon skulle kunna gråta. Hon skulle förmodligen behöva gråta. Slå hål på plåten och låta det rinna ut, allt det som värkte och sprängde som ett infekterat sår.

Barbro skulle kanske förstå, men skulle hon kunna låta det stanna där, eller skulle scenen i bastun upprepa sig?

I Barbros sätt att fråga fanns en inbjudan att pröva vänskapen på nytt. Anna kände att hon inte hade stort mycket att välja på.

– Marie har blivit erbjuden ett nytt arbete, sa hon sakta.

– Så roligt, utbrast Barbro förvånat. Hon trivdes väl inte riktigt på den där resebyrån.

– Hon ska fortfarande jobba kvar i samma företag, men

hon kommer att få göra helt andra saker.

– Som vad då?

– Jag vet faktiskt inte. Jag tror inte hon vet det själv heller. Det är tydligen något nytt projekt som ska förberedas i Grekland. Det gäller väl kontrakt med hotell och liknande. Men hon kommer hur som helst att vara borta i långa perioder.

– Det låter underbart. Ett sådant jobb skulle jag också kunna tänka mig. Kan du inte fråga Marie om hon behöver en assistent. Jag pratar dessvärre inte grekiska, men spanska och engelska kanske går lika bra.

– Marie kommer själv att jobba som assistent, jag tror inte…

– Anna, sa Barbro och lade sin hand på hennes axel. Det var bara ett skämt. Jag tycker det här låter roligt för Maries skull, men jag ser att du inte är särskilt glad. Vad är det som bekymrar dig? Är du orolig för att ni kommer att vara borta från varandra? Är du rädd för att hon ska träffa någon?

– Jag är rädd för att hon redan har gjort det, sa Anna.

I samma stund hon uttalade orden kände hon det som om allt vatten vek undan. Som om en jättevåg rullade baklänges ut i havet och blottlade strandbotten, som man drar ett täcke av en sovande kropp. Och hon visste att när all sjunken bråte blev synlig skulle samma våg komma tillbaka och resa sig över henne med förkrossande styrka. Och hon skulle inte ha en chans i världen att komma undan.

– Är du säker?

Anna skakade på huvudet.

– Har du frågat henne?

– Jag är rädd för vad hon skulle svara.

– Är du rädd för att hon skulle ljuga för dig?

– Nej, jag är rädd för att hon skulle bekräfta mina misstankar. Jag har varit på väg att fråga henne flera gånger, men så tänker jag att hon skulle svara ja, och då blir jag så rädd att jag

inte vet vart jag ska ta vägen. Så länge jag inte vet någonting så kan jag åtminstone inbilla mig att allt är bra. Att det är som förut.

Barbro lutade sig tillbaka och plockade upp en penna som hon började fingra på.

– Det här visste jag inte om dig. Jag visste inte att du var så rädd.

– Skenet bedrar, sa Anna och log ansträngt.

– Ja, verkligen. Jag begrep faktiskt inte varför du reagerade så starkt på det jag sa åt dig i bastun. Men nu tror jag att jag förstår lite bättre.

Nu höll inte fogarna längre. Det sprack i kanterna och rann nerför kinderna på Anna. Kroppen drog ihop sig som ett försvar mot smärtan, drog ihop alla muskler så att lemmarna vände sig inåt som i fosterkramp.

Barbro strök henne valhänt över håret, över axlar och rygg.

– Är det något jag kan göra. Vad som helst. Du får ringa mig mitt i natten. Vi kan gå ut tillsammans. Vem vet, du kanske bara inbillar dig alltihop.

VII

Marie tog ner den grafitgrå lammullspolon från hängaren i garderoben. Det kunde vara rätt ruggigt i Aten i början av januari. Inte lika kallt som i Sverige naturligtvis, men ändå ingen riktig värme. Och ute på öarna skulle hon nog få användning för sin regnimpregnerade, vindtäta jacka och sin tjocka olle.

Hon mindes hur det kändes att frysa under lager av yllefiltar i oisolerade stenhus när vinden låg på från havet och slet i fönsterluckorna. Nu skulle dom visserligen bo på hotell, men det var ingen garanti för att inte behöva frysa.

Hon gillade koncentrationen kring packningen, att lägga ner dom rena, strukna kläderna som hon noggrant valt ut, tillsammans med dom nya plagg hon skaffat. Det krävde hela henne uppmärksamhet att välja mellan ett par mörkblå och ett par rosa strumpor. Allt hade sin betydelse – precis som färgerna i en målning – utan att hon ännu visste varför.

Hon vek omsorgsfullt ihop polotröjan och lade den ovanpå dom svarta jeansen. Sedan spände hon remmarna och fällde ner locket. Kläderna hon skulle ha under morgondagen hängde på stolen vid sängen, väskan med handbagaget stod till hälften packad på skrivbordet i hallen. Nu fanns det inget mer hon kunde göra. Nu var det bara Anna kvar. Anna som hade suttit tyst i fåtöljen utan att säga ett ord på hela kvällen, som med likblekt ansikte hade stirrat ut genom fönstret.

Nu fanns det inget mer hon kunde göra. Nu var det bara Anna och hon kvar.

Anna såg snökristallerna falla. Dom föll i en halvmåne under gatlyktan utanför fönstret. Det frusna regnet liknade gråten inom henne; så förlamande att hon inte kunde resa sig. Hon kunde bara bli sittande med blicken vänd mot gatlampan, som om den kunnat skydda henne mot ljudet av Maries rörelser inne i sovrummet; galgar som träddes av, lådor som öppnades och stängdes. Ibland Maries steg in i köket och tillbaka, eller in på toaletten där dörren stängdes ordentligt som för att

markera var gränsen nu gick.

Det hade inte varit nödvändigt. Marie hade kunnat lämnat dörren på glänt, lämnat en liten öppning kvar, ett litet förtroende, en liten gest bara som visade att dom ändå haft fem år tillsammans. Fem år av morgonrutiner, av vardagsbestyr, av små fina band som dom knutit mellan varandra som känsliga nervtrådar. I förtroende eller i beroende, eller i en blandning av båda. Små fina trådar som Marie låtsades inte fanns, låtsades aldrig hade funnits.

Marie hade packat hela kvällen utan att säga ett ord. Packat som om hon tänkte åka och aldrig mer komma tillbaka. Som en emigrant, som den som flyr av fri vilja; klipper alla band, alla trådar, alla rötter och tror att det ska göra henne fri att finna lyckan någon annanstans.

Varför gör du så här mot mig? ville Anna ropa. Varför förnekar du mig? Varför förnekar du det goda vi har tillsammans?

Men frågorna nådde inte ut. Dom föll som flingorna till marken. Alldeles ljudlöst. Och skenet från lampan var som en upplyst duk där bilder ur deras förhållande oupphörligt projicerade sig.

Hon mindes fortfarande den första bilden. Dom långa, gracila lemmarna. Håret som Marie hade satt upp i en hästsvans så att ansiktsdragen framträdde tydligare. Dom breda ögonbrynen som hade sett ut att vara dragna med fet krita. Dom knallblå ögonen med ögonlock som skuggats av en bara till hälften försvunnen dröm.

Det hade börjat bra. Så där överraskande och finurligt arrangerat som det brukar vara när någonting viktigt händer i ens liv.

Hon hade först sett Marie i en klunga av kvinnor som varken spelade fotboll eller var aktiva inom kvinnorörelsen.

En i den där klungan av kvinnor som hon inte trodde sig ha särskilt mycket gemensamt med.

Men tvärs över kotterierna, rakt igenom intressesfärerna och sammanslutningarna hade hon sett Marie och Marie hade sett henne.

Hon hade försökt att värja sig. Hon hade försökt att dra i nödbromsen innan tåget satt igång. Men hon hade bara att inse att hon blivit besegrad.

När dom dansade hade hon sett fräknarna. Dom små pigmentsamlingarna på näsa och kinder och på huden över bröstbenet som hon hade fått lust att slicka på med tungspetsen.

Hon hade bjudit hem Marie på middag och varit så nervös att händerna hade skakat och hon hade virrat omkring och tappat saker i golvet.

Det hade varit Marie som först hade kysst henne så att hon hade tappat andan, som hade tagit henne i handen och lett in henne i sovrummet. Hon hade känt sig blyg, rädd att Marie inte skulle tycka om hennes kropp. Men Marie hade älskat med henne, och hon hade skrikit när hon kom. Sedan hade hon bara velat ligga nära, tätt intill i tystnaden efteråt.

Anna hade inte vågat röra sig, och armen hade somnat och hon hade önskat att Marie skulle stanna hos henne.

Marie hade flyttat in redan efter en vecka. Som om det varit fullkomligt självklart att dom skulle bo tillsammans.

Visst hade Anna varit rädd, men inte tillräckligt för att stanna tåget.

Men nu skrek rädslan som en galning inuti hennes kropp. Kanske var det sant det hon kände. Kanske skulle Marie aldrig komma tillbaka. Varför hade hon accepterat ett jobb som innebar att hon skulle vara borta flera månader om året? Det var ju inte ens det hon helst av allt ville göra. Varför kunde hon inte istället utveckla sina musikaliska talanger? Även om

det bara blev på amatörnivå så skulle det kunna ge dom tillbaka lusten och glädjen i förhållandet.

Men Marie ville egentligen inte fortsätta, tänkte Anna. Och hon var för feg för att erkänna det, så hon hittade på det här med jobbet för att slippa ta ansvar. Hennes nästa drag skulle väl bli att hon träffat någon.

Om hon nu inte redan hade gjort det...

Efter en stund kunde Anna höra att Marie hade packat klart. Vad skulle hon göra nu? Skulle hon komma in i rummet eller skulle hon bara gå och lägga sig? Marie rörde sig inne i köket. Det lät som om hon kokade te. Till sig själv eller till dom båda?

Om Marie gick och lade sig nu, tänkte Anna, så skulle hon bli sittande i fåtöljen hela natten. Hennes hud var trädd över en vass sten. Om hon rörde sig skulle skinnet spricka och hon skulle förmodligen dö av smärta.

Marie kom in i rummet och ställde ner en kopp på bordet bredvid Anna. Själv satte hon sig tillrätta i soffan, och drog upp benen under sig. Hon sträckte sig efter sin kopp och höll den med båda händerna när hon blåste på den rykande ytan.

– Nu är jag i alla fall klar med packningen.

Anna rörde inte en min.

– Tänker du inte säga någonting?

Det brukade vara Marie som teg. Nu kunde hon få smaka på sin egen medicin, tänkte Anna och knep ihop munnen.

– Jag förstår faktiskt inte varför du straffar mig på det här sättet. Jag vet inte hur länge du har tjatat på mig att jag skulle byta jobb. Nu har jag gjort det. Du borde vara glad.

Marie satte ner koppen.

– Du borde åtminstone vara glad för min skull, tillade hon.

Anna kände hur förlamningen släppte i lemmarna och istället rullade ihop sig som ett hårt nystan i magen. Ett hårt

nystan av svidande stål, en fjädrande rakbladsvass stålknut som inte kunde pressas ihop längre utan att fjädra tillbaka.

– Jag är glad för din skull, svarade hon med stålrösten. Du kommer säkert att få det fantastiskt roligt nere i Grekland. Vem vet, du kanske bestämmer dig för att stanna. Den där Helen verkar ju vara en mästare på att fixa saker. Hon kan säkert fixa jobb och bostad åt dig där nere. Så kan du dra ett streck över det som varit och börja om på ny kula. Du kan väl skicka ett kort på min födelsedag. Som du brukar göra till Renate.

– Sluta nu, Anna, bad Marie. Du vet att jag inte kommer att stanna. Jag kanske inte ens kommer att stå ut i fyra veckor. Jag har ju inte varit där..., hon tystnade och sänkte rösten, ...sen allt det där med Dimitris.

Marie tittade på stenstoden i fåtöljen och önskade att hon kunnat få lite stöd istället. Hon var rädd för att åka. Hon var rädd för att lämna tryggheten med Anna, rädd för att hon inte skulle motsvara dom förväntningar Helen hade på henne, rädd för att ställas inför situationer hon inte klarade av. Men framför allt var hon rädd för att möta Dimitris. Det var en fånig tanke, det visste hon. Risken att hon skulle stöta ihop med honom var nästan löjligt liten. Men ändå hade tanken jagat henne under dom sista veckorna. Och ju mer hon försökte värja sig, desto tydligare hörde hon hans flåsande i nacken.

Hon hade önskat att Anna hade kunnat hålla om henne. Talat om för henne att hon inte behövde vara rädd.

– Jag är rädd, sa hon till slut.

Anna vände på huvudet. Det var den första rörelse hon gjort på flera timmar.

– Åk inte, om du är så rädd, sa hon med stålbandet i halsen.

Krig, tänkte Marie. Det är så här det börjar.

Hon längtade efter att få fylla lungorna med frisk havsluft, men det kunde hon inte gärna säga till Anna.

– Livet har gett mig en chans, sa hon istället, som jag inte kan säga nej till. Jag är rädd för att åka ner till Grekland. Det är faktiskt sant. Men jag tror också att det är på tiden att jag gör det. Du behöver inte se det som att jag flyr från någonting, utan tvärtom att jag stannar kvar.

– Du flyr från vårt förhållande.

Marie hann uppfatta leendet som liknade en grimas innan orden nådde henne. Fan ta dig, Anna, tänkte hon och kände hur färgen steg i ansiktet.

– Så jag hade alltså rätt, konstaterade Anna torrt och sträckte sig efter temuggen. Hon drack några klunkar. Det sved i halsen, men hon tänkte inte börja gråta. Hon tänkte inte låta Marie få nöjet att se henne bryta ihop.

Allt det där snacket om det förflutna, om Grekland och Dimitris, om livet som gett henne en chans, det var bara skitsnack. Det var inte alls vad det handlade om egentligen. I så fall skulle Marie inte ha känt sig så träffad.

Vilken idiot hon hade varit som inte hade frågat tidigare.

Hur länge kunde det ha pågått och med vem?

Anna tog ett djupt andetag och reste sig upp ur fåtöljen, tog ett par steg över golvet så att hon kom att stå framför Marie med soffbordet mellan dom. Hon tittade på den kvinna som hon skulle kunna göra vad som helst för att få behålla och hon såg att det var för sent. Väskorna stod packade i hallen, imorgon skulle hon sitta på ett flyg på väg till Aten. Marie hade inte ens gett henne en chans.

– Varför gör du så här mot mig? frågade hon utan att egentligen förvänta sig att få ett svar.

Marie var så arg att orden stockade sig i halsen. Så mycket för allt fagert tal om frihet och självständighet. När det kom till kritan så gällde det bara en person i förhållandet. Inte undra på att hon hade känt sig så deprimerad.

– Och vad i helvete är det du gör mot mig? vrålade hon.

– Försök inte komma undan nu. Det är du som tänker sticka och jag har rätt att få veta varför.

– Jag har aldrig sagt ett ord om att jag tänker sticka, skrek Marie. Tvärtom så tänker jag stanna kvar.

– Jag ser det, sa Anna med en nick ut mot väskorna i hallen.

– Om du inte tål att inte ha total koll på vad jag gör 24 timmar om dygnet så kunde du väl ha sagt det från början. Det är lite sent att komma med det nu.

– Det handlar inte om det.

– Vet du vad, Anna. Jag tror att det är precis det det handlar om. Du kan inte längre kontrollera mig och det skrämmer skiten ur dig.

– Jag har aldrig velat kontrollera dig, jag har bara önskat att du skulle vara ärlig mot mig, så att jag skulle slippa uppleva samma sak som med Monika.

– Jag är faktiskt ärlig mot dig, men jag tror inte att du är riktigt ärlig mot dig själv. Jag har alltid undrat varför Monika började dricka så häftigt under ert förhållande, och jag tror jag börjar förstå varför. Jag tror du gillar när människor förnedrar sig inför dig. Jag tror du njuter av att se andras beroende av dig. Det var väl därför du inte ville att jag skulle söka hjälp för min depression.

– Jag ville inte att du skulle bli beroende av en massa mediciner, det är allt.

– Nej, för du ville att jag skulle vara beroende av dig.

Anna svarade inte utan ställde sig att titta ut mot gatlyktan igen. Marie rev i gamla sår istället för att ta i det som hände nu. Det gjorde ont att bli påmind om den tid som varit och hon kände hur illamåendet kröp allt längre upp i halsen.

Allt var den där jävla fiolens fel.

Om hon bara hade kunnat låta bli att reta sig så på Maries planlöshet. På meningar som började med ”om jag vann en miljon” eller ”om jag hade pengar”. Och som slutade med ”så skulle jag inte jobba en dag till”.

Det hade gått henne på nerverna och hon hade sagt åt Marie att börja göra det hon ville istället för att vänta på att pengarna skulle landa i knät på henne. Men sådana råd hade gjort Marie vansinnig och grälen hade utvecklat sig till att handla om deras olika bakgrund och klasstillhörighet.

Hon hade inte riktigt kunnat argumentera där. Hon tyckte naturligtvis också att det var orättvist att vissa fick en mycket bättre start i livet, ifråga om pengar, självförtroende och stöd hemifrån. Hon hade bara inte varit van att se sig själv som en av dem som hade det förspänt, och hon hade inte förstått att hon kunnat väcka en sådan ilska och avund hos någon annan. Hon hade inte heller spontant kunnat se dom hinder som Marie hävdade fanns. Men skulle man vänta på att dom kollektiva värderingarna skulle ändras så kunde man få vänta hela livet.

Det var så hon hade resonerat och det var därför hon hade gett Marie en fiol på hennes 30-årsdag. Det hade inte alls varit något krav förenat med den där fiolen, det hade bara varit en

uppmuntran och en gest som om hon velat visa att hon sett Maries talang, hennes verkliga jag.

Men Marie hade tagit emot gåvan som ett slag i ansiktet. Som en förolämpning. Den satans fiolen hade varit alldeles för dyr, och alldeles för vacker. Men det värsta hade nog varit att hon, hur lätt som helst, för sin höga akademikerlön, bara hade gått och köpt en sak som Marie hade drömt om att få äga hela sitt liv. Det hade på något sätt sammanfattat allt det där som var gömt bakom meningar som börjat med ”om jag vann en miljon”.

Hon kunde fortfarande känna att hon var arg på Marie. Inte så mycket för att Marie hade slagit sönder fiolen utan för att hon hade straffat dom båda genom att gå ner i en depression.

I ett helt år hade hon tömt ut alla krafter hon hade på att få Marie tillbaka till livet igen. När hon inte hade orkat längre hade hon kört in Marie till psykakuten.

Marie hade konstigt nog blivit uppiggad av diagnosen och dom vita rockarna, och hon hade tagit sig upp på benen igen och så sakta börjat återvända till livet. Men tabletterna hade hon haft svårt att släppa. Hon hade väl varit rädd att hålet skulle öppna sig igen.

Det hade det inte gjort. Däremot hade en helt annan spricka gjort sig synlig. Det var där dom verkliga problemen hade börjat.

Anna vände på huvudet och såg Marie som en giftorm i soffan, oförmögen att ta ansvar in i det sista. Och ändå var det Marie hon älskade. Älskade så att det gjorde ont.

– Tänker du lämna mig? sa hon så helt stilla, utan någon annan önskan än att få veta sanningen.

Marie svarade henne inte utan såg ner i bordet och blev tyst.

Det var så mörkt i rummet. Det var bara gatlyktorna och lampan i hallen som gav skuggorna konturer. Det är lika bra, tänkte Anna. Jag orkar inte se hennes ögon när hon ljuger.

– Ibland vill jag lämna dig, sa Marie. Men det är ingenting jag har planerat bara för att jag åker bort några veckor. Det här jobbet handlar inte i första hand om vårt förhållande. Det handlar om mitt liv och vad jag ska göra med det.

– Har du träffat någon?

Marie skrattade till, kanske lite för snabbt.

– Nej, det har jag inte. Varför frågar du det?

– Det är en känsla jag har. Har du träffat någon, Marie. Jag vill att du svarar mig ärligt.

– Nej, det har jag inte.

– Den där Helen, hur är det med henne?

– Hon är gift. Herregud, vad tror du om mig egentligen?

Där var återigen det där lilla skrattet som gjorde Anna misstänksam.

– Det brukar inte vara något hinder, sa hon torrt. Oron ville inte släppa taget, så hon fortsatte.

– Har den där Helen stött på dig?

– Nej, det har hon inte. Anna nu får du faktiskt sluta. Jag har inte lust att svara på dom här frågorna.

– Har du stött på Helen?

– Nu räcker det! Jag behöver inte…

– Jag vill att du svarar mig, annars tolkar jag det som att jag har rätt. Har du stött på Helen?

– Nej, det har jag inte, fräste Marie ilsket.

– Varför blir du så arg? Är det så att du skulle vilja stöta på henne, men inte har vågat för att hon är gift?

– Du är ett sånt kräk, Anna. Helen är inte bara gift, hon är min chef också. Skulle du stöta på din rektor om det var en kvinna?

– Om jag var attraherad av henne, ja. Är du attraherad av din chef, Marie? Jag vill att du svarar mig ärligt nu.

Marie var tyst en stund, sedan rätade hon på ryggen och stirrade Anna ilsket i ögonen.

– Ja, det är jag, sa hon till slut.

och vara henne trogen...

Marie fick den rangliga stolen av trä och hampa att kränga när hon vred sig för att hitta en bekväm sittställning. Nedanför jeansfållen lyste hennes rosa strumpor som en påminnelse om hur omsorgsfullt hon packat ner helt fel kläder.

Helen med sina elegant skurna dräkter, klänningar och kjolar fick henne varje dag att känna sig så fruktansvärt svensk i lågskor och vindtygsjacka. Svensk turist. Blond och blåögd. Enkel match. Hon såg det i blickarna på dom män som satt omkring henne på caféet vid Dexamenitorget i Aten; hur dom tittade, hur dom rörde sig, hur dom tog upp den plats som också var hennes.

En vespa svängde upp på cafétrottoaren, halvvägs in bland bord och stolar. En ung kille med tonårsfinnar i pannan och hopväxta ögonbryn ropade in mot serveringen. En flicka i kort kjol satt bakpå och höll honom om midjan. Hon slängde till med sitt långa hår och vände blicken ut mot gatan för att låta sig betittas av männen på caféet. Och dom tog för sig av det som visades upp. Dom som satt ner särade än mer på benen, log mot flickan och försökte dra till sig hennes uppmärksamhet som om dom lockade på en katt.

En man som liknade killen på vespan kom ut från caféet och gick fram till vad som förmodligen var hans yngre bror. Dom tog varandra i hand och klappade på axeln. Dom bjöd

varandra på cigaretter och flickan blev också bjuden. Hon tackade nej och vände återigen bort huvudet.

Solen ristade en strimma över bordet. På trottoaren kickade killen igång sin vespa och rusade motorn så att han dränkte alla samtal vid borden omkring. Tjejen satte sig tillrätta och spände fast sina armar runt hans midja. Så släppte han kopplingen med full gas så att den lilla scootern hoppade ut i trafiken och snabbt försvann bland strömmen av bilar.

Marie såg flickans hår som fladdrade i fartvinden och tänkte att om Anna hade varit med så skulle dom ha kunnat hyra en moped eller en motorcykel och fräst omkring på tillsammans. Hon skulle ha kunnat visa Anna sitt Aten; en stad som hon lärt känna genom levande människor och inte genom historiska böcker.

Om det bara hade gått att vrida klockan tillbaka.

Den där svindlande känslan att vara förälskad. Annas glittrande bruna ögon, hennes intelligenta humor och värme. Hela hennes uppenbarelse som en plötslig och oväntad gåva.

För bra för att vara sant, det var vad Marie hade tänkt den gången. Men hon hade ändå tagit emot Anna, och accepterat att livet med ens kunde förklaras mycket enkelt; lyckan var där Anna var.

Och så hade hon ännu en gång vänt blad i boken. Med Anna hade hon blivit ett par. Med Anna hade hon bilat ner genom Tyskland och Frankrike istället för att ta en charter till Kanarieöarna. Med Anna hade hon gått på vernissagerundor och julkonserter, istället för på krogrundor och mellandagsrea. Hon hade varit så lycklig över att Anna ville ha henne att det inte hade spelat någon roll vad dom gjorde tillsammans.

I två år hade ruset hållt i sig. Det hade kanske varit för bra för att vara sant. Det kanske helt enkelt var tvunget att sluta med en katastrof.

Men egentligen hade den funnits där hela tiden. Den hade bara smugit vid sidan om och hållt sig dold bland skuggorna. Väntat på att ruset skulle släppa.

Det var inte fiolens fel, som Anna brukade hävda. Det var deras olikheter som till slut hann ifatt dom. Anna hade älskat sitt arbete. Marie hade hatat sitt. Anna hade aldrig gett upp. Marie hade inte ens vågat hoppas. Anna hade aldrig erkänt smärtan. Marie hade dukat under för den.

Marie tömde bottenskylan av kaffet och undrade om hon skulle beställa en kopp till eller om det var lika bra att betala och gå innan någon av männen kände sig manad att bekräfta sin potens.

Hon var förvånad över att hon blev lämnad så pass mycket i fred. Kunde det bero på att hon nu var äldre och inte längre ett lika intressant objekt, eller var det något i hennes utstrålning som avskräckte?

Det var hur som helst en lättnad. Hon behövde få vara ifred en stund och tänka. Det stod allt mer klart för henne att hon inte skulle klara av jobbet. Det krävdes en driftighet som hon inte hade och aldrig hade haft, ens som en medelmåttig försäljare.

Hon hade varit på vippen att ringa till Anna flera gånger, men varje gång hon slagit numret hade hon lagt på så fort hon hört signalerna gå fram.

En månads provseparation, ingen kontakt och total frihet för båda. Det var Annas motdrag, och det fick hon väl respektera, även om det var svårt.

Hon saknade Anna. Men samtidigt var det skönt att vara ensam. Som om den del av henne som var ett par med Anna till slut blivit så stor att hon glömt bort vem hon var på egen

hand. Och hon behövde få påminna sig om det igen. Det behövde hon verkligen.

Dörren stod på glänt och inifrån rummet skvalade radion på högsta volym. Helen såg inte ut att höra att Marie knackat på dörrposten. Hon svassade omkring i en silkig byxdress, barfota steg mot dom röda klinkersplattorna i takt till musiken. Hennes resväska låg öppnad på sängen och det såg ut som om hon var i färd med att packa.

Solen silade sig igenom tunna gardiner och flöt över golvet som varma prickar. Det doftade friskt av citron och rosor, en eau-de-cologne som Helen hade köpt när dom kommit till Aten. Hon såg ut att precis ha stigit ur duschen. Håret var kammat bakåt i blöta vågor som lämnat mörka droppfläckar på krage och rygg. En blöt handduk låg slängd över skrivbordet och rummet hade mer och mer antagit karaktären av hennes arbetsrum i Stockholm, med högar av kläder och papper utspridda över alla plana ytor.

Varför släpper hon inte in mig? tänkte Marie och stod tyst kvar med handen på dörrvredet.

Som om Helen hade hört hennes tankar snurrade hon plötsligt runt och såg först ut att bli arg, men sedan vinkade hon skrattande in Marie i rummet.

– Jag börjar vänja mig, ropade hon med en blinkning och skruvade sedan ner volymen på radion. Kom in och sätt dig. Jag vill tala med dig. Hon pekade mot soffan och gick in i badrummet för att skölja ur tandborstglasen. Hon hällde upp två rejäla drinkar och tände en cigarett åt sig själv.

– Röker du? frågade Marie.

– Egentligen inte, svarade Helen och puffade ut två perfekta ringar. Jag lärde mig det här av min bror för länge sedan.

Nu röker jag bara på trots någon gång ibland. Jag tänkte att du skulle få träffa honom, min bror alltså. Jag har köpt biljetter till Karpathos. Du kommer att få användning för din vindtygsjacka och dina jeans, för vi ska ut på havet imorgon.

– Ska vi åka båt ända dit?

– Vi flyger till Heraklion. Sedan tar vi båten från Agios Nikolaos.

– Men du lovade ju... Vi skulle aldrig åka till Kreta.

– Vi ska bara stanna där några timmar. Varför är det så farligt?

Marie slog ner blicken i knät. Det värkte i axlar och hals som om hon skulle börja grina. Hon såg Helens glas sträckas mot hennes tills dom två glasen klirrade mot varandra.

– Jiassas! Drick upp det där nu, så känns det bättre. Jag ska inte skälla på dig om det är det du tror. Jag hade faktiskt tänkt göra det tidigare idag, men så kom jag på bättre tankar. Jag har själv varit spänd inför den här resan av alla möjliga orsaker. Så vad säger du om en liten avstickare till ”den genuina och charmiga ön Karpathos, där du kan finna din egen badvik, bländas av det glittrande vattnet och njuta av en lugn och skön semester”, som det står i vår resekatalog.

Marie tömde glaset till botten, men hon lyckades ändå inte hejda hulkningarna från att tränga igenom.

– Såja Marie, det är ingen fara, tröstade Helen och räckte henne en näsduk. Nu glömmer vi den här veckan och seglar vidare.

Marie torkade tårarna och snöt sig i näsduken som luktade starkt av citron och rosor.

II

– Vad är det med dig egentligen?

Det var en så enkel fråga. Det enda hon behövde göra var att ljuga lite och dricka upp vinet som Helen hällt i hennes glas. Kanske dricka ännu ett glas tills ångesten släppte och hon kunde andas normalt igen.

Hon hade tydligen redan druckit en del för hon tyckte att restauranggolvet svajade när hon gick över det. När hon låst om sig på toaletten började kakelplattorna snurra och hon behövde bara luta sig över toalettstolen för att lunchen skulle komma upp.

Marie sköljde av ansiktet med kallt vatten och lutade pannan mot spegeln. Det var fyra timmar kvar tills båten skulle gå. Risken att Dimitris skulle dyka upp var minimal. Han hade andra stråk i Heraklion. Ställen där han blev klappad på axeln och bjuden på ouzo.

Och om han nu dök upp och om han kände igen henne, vad skulle han kunna göra? resonerade hon med sig själv och försökte vara stadig på handen när hon tuschade ögonfransarna.

Vad han skulle kunna göra såg hon i sina egna pupiller som drog ihop sig till två svarta hål. Vad han hade lovat att göra om han fick tag i henne.

– Jag är rädd, sa hon till Helen när hon kom tillbaka till bordet.

– Jag ser det. Men du behöver inte vara rädd. Det är över nu.

Marie hällde upp ett glas vatten och drack det i ett svep.

Hon hade egentligen inte berättat någonting. Ingenting om hur deras förhållande verkligen hade sett ut.

– Jag svor att aldrig mer sätta min fot här, sa Marie och betraktade den ringbeklädda handen som vilade med handloven mot bordsduken. Den såg stark ut. Liten och fast och bred över handryggen. Hon skulle vilja att den handen tog i henne. Höll fast henne tills skräcken gav vika.

– Det har jag också svurit. Men man tvingas alltid tillbaka på ett eller annat sätt.

Marie följde kavajens sandfärgade skuggor och dagrar, vecken som aldrig blev skrynklor utan föll ut när tyget sträcktes. Ärmen som fäste vid axeln, som var uppbyggd med vadd, över till kragen som rörde vid sidan av halsen och nacken.

– Han lurade mig verkligen, sa hon och fnyste. Eller jag lät mig luras. Eller jag vet egentligen inte hur det gick till.

– Har du lust att berätta, eller är det för smärtsamt?

Marie tittade förbi och ut genom fönstret, ut på gatan där några barn lekte.

– Jag hade varit härnere i ett halvår och jobbat som reseledare. Det var meningen att jag skulle åka hem när vintern kom, men jag hade fått för mig att jag skulle stanna. Det kanske låter fånigt, men det var någonting som band mig vid den här platsen, någonting som jag hade upplevt när jag var här första gången som tågluffare.

Marie såg att Helen log så hon avbröt sig.

– Låter det konstigt?

– Nej, inte alls. Fortsätt.

– Jag hade hittat en by där jag skulle hyra ett rum över vintern. Det var där jag träffade Dimitris. Han kom dit varje söndag för att träffa sin familj. Han skiljde sig från dom andra männen i sitt sätt att vara. Han verkade knappt lägga märke till att jag var en ung, blond tjej från Sverige. Han frågade inte

ens vad jag gjorde här eller hur länge jag tänkte stanna. Jag kunde se på dom andra männens sätt att fjäska för honom att han förmodligen hade både makt och pengar.

– Det brukar vara synonymt, sa Helen och knäppte bort en tobaksflaga från duken. Hade han skaffat dom pengarna utomlands?

– Nej, inte vad jag vet. Han höll på med olika affärer; fastigheter, hotell, restauranger. Han var rik, så mycket förstod jag, eller på väg att bli det. Jag hade alltid en känsla av att det som jag kom att syssla med var en binäring. Jag blev nämligen anställd av honom. Det var så vi lärde känna varandra. Jag jobbade med att hyra ut bilar, mopeder och motorcyklar på ett ställe som han hade strax utanför Heraklion. Vi körde förbi det förut när vi kom med taxi från flygplatsen.

– Jaså, det sa du inte.

– Nej, jag var rädd att jag skulle se honom, eller att han skulle se mig, så jag hukade mig ner just då. Det är inte klokt egentligen. Jag behöver bara komma hit för att jag ska få den där känslan av att han kan se mig vart jag än går.

– Drick lite mer vin och försök slappna av. Du behöver inte vara rädd. Han kan inte komma åt dig mer.

Solen som föll in genom fönstret fick den mjuka ullen i Helens svarta angorajumper att skimra i en rundning över bröstet. Marie tog emot glaset som Helen räckte henne och förde det till läpparna. Hon ville inte bli berusad, bara lite mindre spänd.

– Var det fler som jobbade där?

– Nej, jag var mest ensam. Stavros, en kusin, kom på eftermiddagarna och tittade över bilarna. Han brukade köra fram och tillbaka med motorcyklarna så att man knappt kunde prata i telefon.

– Så där håller Marcus också på, suckade Helen. Jag räknar

dagarna tills han får ta körkort för bil.

Marie stelnade till. Varför började Helen prata om sin son? Ville hon inte höra mer?

– Hur blev ni tillsammans?

Marie lyssnade till tonfallet, men hon kunde inte höra några tecken på rädsla. Hon kanske bara inbillade sig.

– Han frågade om jag ville följa med till Aten över en helg. Jag var inte kär, knappt ens attraherad. Men jag längtade desperat efter kontakt med vuxna människor. Det enda sällskap jag hade på dagarna var en liten tjej som hette Maria. Hennes pappa hade caféet bredvid biluthyrningen och hon kom alltid in till mig för att prata, eller bara sitta still och lyssna på mig när jag pluggade glosor. Vi brukade roa oss med en lek som gick ut på att hon lärde mig grekiska ord mot att jag lärde henne engelska glosor. Hon lärde mig också alla grekiska sånger hon kunde. Hon tyckte visst att jag skulle uppträda på bouzoukiklubbar istället för att hyra ut bilar.

– Det skulle kanske passa dig bättre, sa Helen och log menande.

– Det är möjligt.

Marie tittade bort.

– Jag kanske inte ska berätta mer, sa hon och höll andan. Du har väl hört den här historien så många gånger förut eller läst om det i tidningen.

På gatan utanför stod några killar och apade sig. Dom knackade på fönstret för att väcka uppmärksamhet. Helen såg ut som om hon skulle kunna flyga på dom genom rutan. Hennes ögon blev svarta och i tumvecket svällde en muskel upp när hon knöt näven mot bordsduken.

– Det gör mig ont att du har råkat ut för en sådan man just här. Även om jag vet att det lika gärna hade kunnat hända i Sverige, sa Helen och blängde ilsket på killarna som försvann

in på ett café en bit bort. Hon letade i sin handväska tills hon hittade cigaretterna.

– Det var väl mitt fel också. Jag skulle ha gått på en gång. Men jag blev så överrumplad. Jag hade aldrig trott att det skulle hända mig.

– Vad var det som hände?

– Vi hade varit ute på nattklubb i Aten med några vänner till honom. Han hade köpt en klänning till mig som jag hade på mig. Det var inte alls min stil egentligen. En röd, ganska urringad sak, i ett tyg som var tunt som spindelnät...

Marie tystnade. Det var det där ljudet av tyget som slets isär i strimlor. Varje gång han hade gripit efter henne och hon hade försökt fly hade hon hört det där ljudet, ända tills klänningen hade hängt som en trasa på hennes kropp och det röda fanns överallt i rummet som avtryck efter en slakt.

– Du kanske inte orkar berätta.

Marie tittade på Helen. Hon blev åtminstone inte rädd, som Anna. Men hur skulle hon reagera nästa dag? Skulle hon låtsas som om ingenting hade hänt?

Helen satt med armbågarna mot bordet och hakan i handen. Hon hade ett brett, nästan fyrkantigt ansikte, med kraftiga kind- och käkben. Halsen var också den bred och muskulös. Hon hade målat ögonlocken i brunt och silver, fransarna var kraftigt tuschade, ögonen nästan svarta, läpparna röda, som av blod. Hon såg ut som om hon skulle kunna döda om det var nödvändigt.

– När vi kom hem på natten skulle jag betala för mig. Som om jag var en hora han hade plockat upp. Rätt vad det var så slutade han, jag vet inte varför. Sedan tvingade han mig att ligga alldeles stilla bredvid honom. Varje gång jag rörde mig borrade han in fingrarna hårt i min arm för att påminna mig om att jag inte hade en chans. Till slut somnade jag, gav upp

och lät honom döda mig.

På morgonen var han helt normal igen. Det var som om det aldrig hade hänt.

– Följde du med honom tillbaka?

– Du behöver inte säga att jag har mig själv att skylla, fnyste Marie. Det är jag så medveten om ändå.

– Det var inte det jag sa.

– Vad gör jag om han dyker upp här?

Ångesten grep efter Maries hals och hon pressade sig bakåt mot stolsryggen för att kunna andas.

– Försök att tänka på något annat.

– Han kanske redan har sett mig. Eller någon som han känner kan ha sett mig. Han kan komma in här vilken minut som helst.

Helen reste sig upp från bordet och borstade bort några brödsmulor från kjolen.

– Jag ska visa dig någonting innan vi åker härifrån, sa hon och sträckte ut handen mot Marie.

Vägen slingrade sig fram mellan terrasserade bergssluttningar. Olivlundar och vingårdar låg i tomma rader med jorden grå och stenig i stum bortvändhet. I väster tronade Ida-bergen, vitklädda, majestätiska, högt över vardagens närsynthet.

Dom var på väg med taxi tvärs över ön mot Faistos i söder. Dom mötte turistbussar stora som skepp där vägen var smal och stupade brant. Det gällde att blunda och tänka på något annat. Styra rädslan bort från chaufförens körsätt. Helen satt i framsätet och diskuterade politik med kretensaren. Marie lyssnade bara med ena örat.

Dom åkte genom byar där hönsen kacklande skingrades framför kylaren, där männen vid caféet nyfiket följde den

ljusblå Dodgens makliga färd över torget. Den gungade mjukt i stötfångarna och prejade ner mopeder, åsnor och folk där vägen var som smalast. Radion stod på med ett bedövande skval som hoppade mellan flera stationer. Chauffören rökte Marlboro och askade genom fönstret.

Himlen var blå. Luften hög och klar. Vetskapen om att havet var alldeles nära även om bergen för tillfället skymde, gjorde det lätt att andas.

Marie tänkte på Anna, på att hon inte hade talat med henne på en vecka, på att avståndet som fanns mellan dom växte sig större för varje dag, likt en spricka som djupnade i takt med att den vidgades. Hon hade velat visa Anna den här delen av sitt liv. Men det blev istället Helen som fick dela den med henne.

Helen stod med vinden i håret uppe på en av murarna till det forntida palatset i Faistos. I väster glittrade en flik av Messara-bukten, i öster reste sig Dikti-massivet, i söder Asteroussia-bergen och Libyska havet och långt i norr Ida-bergen med sina snötäckta toppar. Himmel, berg och hav. Minoerna hade verkligen valt platsen för palatset med omsorg.

Marie hukade sig ner och drog med fingertopparna över den stenbelagda grunden. Den var len och fortfarande varm av solen. Hon önskade att dom hade kunnat stanna tills solen gått ner. Hon skulle vilja se platsen i mörker, under stjärnorna. Hon tittade på klockan. Dom måste ge sig av om dom skulle hinna med båten till Karpathos. Hon ropade efter Helen men fick inget svar. Hon sprang uppför trapporna och ställde sig högt uppe på muren där Helen hade stått. Turisterna började dra sig mot bussarna. Det var inte mycket folk kvar på området.

Så från ingenstans såg hon Helen komma gående. Hon vinkade till Marie och vinden rörde vid hennes hår. Så vacker hon var. Så annorlunda hon rörde sig. Hon kom fram till Marie och skuggade med handen över ögonen.

– Visst är det en märklig plats.

– Man undrar ju hur det såg ut här för 4 000 år sedan, sa Marie och hoppade ner till Helen. Det var nog rätt annorlunda.

– Jag tror inte ens att vi kan föreställa oss det längre. Tyvärr, suckade Helen och började gå mot taxibilarna.

– Du berättade aldrig klart din historia, sa Helen och satte sig bredvid Marie i baksätet. Vad hände när du hade flyttat ihop med Dimitris?

– Det blev värre, svarade Marie och betraktade armmusklernas spel när chauffören lade om en växel. Fast alldeles i början hade vi det bra. Vi pratade aldrig om vad som hade hänt i Aten. Jag började till och med tro att jag hade drömt alltihopa. Dimitris kunde vara rätt rolig när han var på bra humör. Jag tänkte inte direkt gifta mig med honom för det, men det var åtminstone skönt att inte vara ensam längre.

– Vad tyckte hans familj?

– Det var många som inte alls tyckte om att vi bodde tillsammans. Men jag fick aldrig riktigt veta vad dom sa om mig. Jag minns en faster som alltid gjorde korstecknet när hon såg mig, medan hennes gubbe kliade sig på kuken. Dimitris var förresten också med andra kvinnor. Han gick på bordell och jag hörde ett tag rykten om att han skulle gifta sig med en rik tjej från Rhodos som hade en farsa i byggbranschen.

Helen började gräva i handväskan efter cigaretter. Chauffören stack in en Marlboro mellan sätena som han sedan med

stor möda lyckades tända åt henne.

– Jag begrep mig aldrig på honom, fortsatte Marie. Han såg ut som en man som var inbegripen i en stor kamp. Han kunde stå vid fönstret till butiken med ena handen i byxfickan, den andra i kryss mot gaveln och se ut som om han spanade efter fiendelinjen. Jag begrep aldrig vad det var han såg.

Marie mindes plötsligt hur han såg ut när han vände sig om mot henne och hade lyckats lokaliera den fientliga styrkan. Hans leende; en förvriden grimas av förakt och äcklad lust. Hon såg honom framför sig när han hade tagit henne till fånga och satt henne i förhör. Hur han gick av och an i lägenheten och höll långa föredrag om vem hon egentligen var, vilka motiv och avsikter hon hade, vad hon tänkte, tyckte och kände. Det spelade ingen roll om hon försvarade sig eller förklarade sig. Han borrade sig in i henne med sina frågor och följdfrågor. Upprepade dom gång på gång med anfall från olika vinklar. Han gav sig aldrig. Och ord som hade ändrats det minsta i tonfall eller valör togs som intäkt för ett utbrott av slag och ursinniga förolämpningar.

Hon mindes hur världen hade krympt, hur hennes identitet hade smulats sönder, hur självföraktet hade fått henne att tro att hon hade sig själv att skylla. Hon mindes rädslan som ett tillstånd som aldrig gick över. Våldet och desperationen som ett kitt mellan dom.

– Blev du med barn? frågade Helen.

– Nej, jag klarade mig, tack och lov. Jag såg till att få p-piller från Sverige och dom gömde jag så att inte Dimitris skulle få tag på dom. Det var en livboj som jag klamrade mig fast vid. Han kunde åtminstone inte göra mig med barn. Skulle han ha gjort det hade jag dränkt mig. Fast det var snudd på att jag gjorde det ändå. Till slut var jag så deprimerad att jag bara ville dö.

Jag vet att Maria var orolig för mig fast hon aldrig sa någonting. Hon kom varje dag efter skolan och satt inne på kontoret och pratade eller läste läxor, som om hon kände på sig att jag inte ville leva längre. På sätt och vis var det hon som räddade mig; hon var den enda som verkligen brydde sig om mig.

– Hur tog du dig ur det hela? Kom det någon från Sverige och hämtade dig?

Det blev tyst i bilen. Så där tyst så att tankarna slog upp ekon mot skallbenet.

Var det för att Helens hand låg så nära hennes på sätet, för att dom i en skarp kurva pressats mot varandra, för att närheten gjort luften så tät att den var svår att andas?

Eller var det så illa att hon kunde berätta om våldtäkt och misshandel men inte om kärlek bara för att den riktade sig mot kvinnor?

– Jag tror jag berättar fortsättningen vid ett annat tillfälle, sa hon och såg den ansats till fråga som hejdade sig vid Helens läppar.

– Jag ska inte tvinga dig, sa Helen och dom körde vidare med frågan hängande mellan sig.

III

Dom kom fram i tid till den sedvanliga kalabaliken när alla samtidigt skulle av och på färjan. Lastbilar fullastade med grönsakslådor, personbilar, mopeder och motorcyklar dirigerades in och ut på bildäck i ett moln av dieselångor och högröstade svordomar. Marie tog kommandot och pressade sig

igenom klungan av öbor som provianterat i levande boskap, svartklädda kvinnor med kartonger och kassar upp till öronen, föräldrar som skrek åt barn som skrek åt föräldrar som skrek.

Dom armbågade sig fram till en sur och illaluktande besättningsman som rev deras biljetter och pekade på en smal trappa. Dom gick uppför trappan och ställde ifrån sig packningen vid några lediga platser. Sedan gick dom ut på däck för att kunna beskåda resten av spektaklet.

Bilhorn, kommandorop och förolämpningar hördes från kajen. Vinden rörde upp dofter av dieselolja och havsvatten. Tomma plastflaskor och cigarettpaket guppade på det svartoljiga hamnvattnet i gulbruna fradgeband.

Helen iakttog det hela med ett vemodigt leende.

– Har du aldrig velat flytta tillbaka? frågade Marie.

– Hemma är där hjärtat är.

– Och var är hjärtat?

– Hjärtat är olyckligt. Det hör inte hemma någonstans.

Marie tittade undrande på Helen. Pratade hon om Grekland eller var det något annat hon syftade på?

– Nos-tal-ghea, att dö av hemlängtan. Jag har alltid velat flytta tillbaka hit men jag kommer förmodligen aldrig att göra det.

– Vill du berätta eller är det för smärtsamt?

Helen skrattade igenkännande åt repliken.

– Jaså, du tycker att det är min tur nu? sa hon och drog kappan tätare omkring sig. Ja, det är väl inte mer än rätt. Jag vet bara inte vad jag ska säga. Jag stod just och tänkte på att jag kanske har inbillat mig alltihop. Jag kanske själv har hittat på historien om mitt liv som ett alibi för att slippa leva.

– Jag tror att vi måste ha vissa begränsningar för att kunna leva, sa Marie och satte upp foten mot relingen. Finns dom inte så uppfinner vi dom.

– Begränsningar, upprepade Helen och följde en mås som dök mot vattnet. Jag har alltid trott att det var begränsningarna som drev mig härifrån. Men det kanske var jag själv som uppfann dom.

Marie sneglade på en man som ställt sig vid sidan av dom. Han hade tänt en cigarett och låtsades se obesvärad ut som om det var en ren tillfällighet att han ställt sig just där. Marie visste att hon inte skulle kunna slappna av förrän dom kommit ut en bit på havet och Dimitris bevisligen inte var med på båten.

– Vad är det, Marie? frågade Helen. Är du rädd för män?

– Va?

Marie ryckte till.

– Du kanske är rädd för mig.

Helen sa det tyst, nästan som i förbigående, samtidigt som hon tog fram skinnhandskarna hon hade i fickan och drog dom på sig. Hon spretade med alla fingrarna, lade handlovarna på relingen och lät sedan fingrarna en efter en sluta in järnet i handen till ett grepp som såg ut att ha svetsats fast. Sedan vred hon sakta på huvudet tills hon fått in mannen i fokus, då drog hon upp läpparna över tänderna i ett varggrin.

Han gick därifrån.

– Det fungerade, konstaterade Helen belåtet och sträckte på sig.

– Borde jag vara rädd?

– För män?

– Nej, för dig.

– Det hoppas jag verkligen att du inte är.

Helen hissade upp ögonbrynen och försökte se oskyldig ut, men Marie kände sig inte lugnad. Vem var Helen egentligen? Hur många masker hade hon att spela med? Hur såg hennes riktiga ansikte ut?

– Du skulle just berätta någonting, påminde Marie.

Helen suckade och försvann in bland sina tankar. Under tiden slogs motorerna på och hamnen blev allt mindre när färjan rörde sig ut mot havet.

Himlen var blygrå och det började blåsa kallt så dom gick in under tak och hämtade varsin mugg kaffe att värma sig med.

– Bered dig på att vi snart kommer ut på djupt vatten, sa Helen och blåste på kaffet. Det kan storma rätt ordentligt på den här resan. Jag hoppas att du klarar det.

– Jag har inte anlag för sjösjuka, om det är det du menar.

Marie drack en klunk av det svarta kaffet och kände omedelbart ett illamående. Men det hade mer att göra med anspänning och nervositet än med att golvet gungade under hennes fötter. Hon började tröttna på att leka katt och råtta med Helen när jakten bara gick åt ena hållet.

– Nu vill jag att du berättar någonting om dig själv. Jag är inte tankeläsare.

– Förlåt Marie. Jag är… jag berättar nästan aldrig någonting om mig själv. Jag är bättre på att ställa frågor, och att lyssna.

– Jag kan också lyssna.

– Det tror jag säkert.

– Vi ska till din familj. Är det någonting jag borde veta?

– Det är bättre om du inte vet någonting.

Marie väntade på en fortsättning men den kom inte, så hon gav upp och gick ut på däck.

Den norra kustlinjen blev till en vidsträckt horisont där färgerna smälte samman till ett alltmer blåaktigt dis. Marie tyckte om att se ön bli mindre, för att till slut helt uppslukas av himlen och havet. Hon hade försökt förvandla fyra år av sitt liv till ett blåaktigt dis i sitt minne. Det man inte talar om det finns inte. Det var samma inställning som hennes mamma

hade till Annas och hennes relation. Snart skulle hon väl få rätt också, kärringen.

Att tiga ihjäl, varför fungerade det bara ibland? Varför hade hon inte lyckats tiga ihjäl Dimitris? Varför behövdes det så lite för att han skulle bli levande igen? Det kanske var för att han aldrig blivit ordentligt begravd.

Uppbrottet hade liknat en flykt. Nej, fel. Det var en flykt. Möjligheten att komma ifrån misshandeln hade uppenbarat sig den dagen Renate steg in på kontoret och ville hyra en bil. Hon hade bestämt träff på Kreta med någon fransk älskarinna som aldrig dök upp.

När Marie förstått att det var Renate som var den räddande ängel hon bett Gud sända henne, hade hon också förstått att hon hade underskattat den kosmiska humorn i tillvaron. Det hade uppenbarligen Dimitris också gjort.

Det enda hon hade ångrat när hon satt på planet på väg till München var att hon inte hade hunnit ta adjö av Maria. Men det skulle hon få leva med.

Marie hörde en dörr från innerdäck som slogs upp i vinden och steg som närmade sig från sidan. Hon fortsatte att stirra på Kretas bergsmassiv, på måsarna som föll mot vågorna i plötsliga dykningar.

– Marie, hörde hon Helen säga, och hon önskade för första gången att det hade varit en annan röst som hade talat till henne.

– Det är verkligen sant att jag nästan aldrig berättar någonting om mig själv, fortsatte Helen dröjande. När jag kom till Sverige ville jag inte ha någon historia att berätta. Jag ville sudda ut allt det som hade begränsat mig. Och jag trodde länge att jag hade lyckats. Jag gifte mig med en svensk man, jag fick två svenska barn, en svensk villa, en svensk Volvo och svenska värderingar. Jag lärde mig tala det svenska språket

utan att bryta för att slippa att ha en historia som andra människor kunde spekulera i. Jag var det mest svenska som gick i ett par träskor. Det var åtminstone vad jag trodde ändå tills ungarna blev stora nog att begripa att dom hade morföräldrar och jämnåriga kusiner i ett land som inte alls låg på andra sidan jordklotet utan på en plats dit svenskar brukade åka på semester.

Marie vände sig om.

– Varför… hade du inte…?

– Jag blev förskjuten av min familj när jag träffade Peter, fyllde Helen i. Min far hade redan planerat mitt liv från vaggan till graven. Han har aldrig tålt några motsägelser. Om jag hade stannat kvar och gift mig med granngårdens pojk, så skulle jag bara ha upprepat min mors liv. Och något värre öde kan jag faktiskt inte tänka mig.

– Lever din far fortfarande? frågade Marie.

– Ja, konstigt nog, sa Helen och skakade på huvudet. Han borde ha varit död för länge sedan. Han var partisan under tyskarnas ockupation. Efter det fortsatte han att slåss i inbördeskriget på republikanernas sida. Han har dödat fler människor än vad som eventuellt skulle göra honom trovärdig som frihetskämpe. Han har suttit i fängelse och blivit torterad. Men ont krut förgås tydligen inte så lätt.

– Har du syskon?

– Fyra bröder. Men jag har bara kontakt med Jannis, min storebror. Det är nog den enda i min familj som jag älskar. Låter det hemskt?

– Det vet jag inte, svarade Marie.

– Det är inte lika hemskt som det har varit.

– Dina föräldrar måste väl ändå vara stolta över dig, för att det har gått så bra.

Helen tittade på Marie som om hon inte visste om hon

hade hört rätt. Sedan började hon skratta hysteriskt. Hon slutade plötsligt, tog upp en näsduk ur handväskan och torkade tårarna som börjat tränga fram.

– Jag har skaffat mig mer makt och pengar än någon annan i den familjen. Jag skulle kunna hjälpa dom, men jag får inte.

– Varför inte?

– Om en man kommer tillbaka från utlandet med alla yttre tecken på framgång så blir han mottagen som en hjälte i sin hemby. Om en kvinna förväntar sig samma mottagande så begår hon sitt livs största misstag.

Helen tog upp sin näsduk igen. Hon var alldeles tyst, men tårarna rann nerför hennes kinder.

– Förlåt, mumlade hon och snöt sig. Jag skulle aldrig ha berättat det här för dig. Det hade varit bättre om du inte visste någonting.

IV

Marie såg knappt bordsduken för all mat och dryck som trängdes på långborden i svåger Elias nybyggda taverna. Fat och skålar bars ut och in från köket, flaskkorkar smällde och glasen klirrade i ständiga skålar och lyckönskningar till restaurangen.

Familj och släkt, bypräst, grannar och barn utpekades och släktskapsförhållanden klargjordes, samtidigt som Maries glas fylldes på så att allting snurrade i ett enda stort festbrus.

Helen höll sin arm runt Maries stolskarm, och måste luta sig tätt intill för att kunna göra sig hörd. Marie kände doften av Helens parfym och den varma andedräkten mot kinden. När hon vände på huvudet var deras ansikten så nära varandra

att kyssen redan färdades i blodet. Hon såg pupillerna vidga sig och brösten som hävde sig när Helen drog efter andan.

Hon avslöjade sig nästan lite för tydligt, tänkte Marie och vände bort huvudet. Hon vred lite på ryggen så att hon kunde titta på männen som dansade; dom gjorde sig löjliga på sitt sätt, men dom försökte åtminstone inte dölja det.

Hon tackade ja till en dans för att reta Helen, men ångrade sig när hon kände dom starka fingrarna runt sin midja. Han lyfte upp henne allt för häftigt och hon blev rädd att han tänkte slänga ner henne i golvet. Hon snubblade ner på knä framför honom och dom andra männen skrattade och klappade i händerna.

Helen lutade sig in mot Maries ansikte och slog ut med händerna så att Retsinaflaskan gick i bordet. Marie reste snabbt upp den och satte sig att fingra med etiketten.

– Marie jag talar med dig!

Helens fingrar kramade till om hennes underarm. Det gjorde ont. Helen var starkare än hon hade trott. Hon såg ner på den lilla, breda handen med alla guldringarna och dom rödlackerade naglarna som stack i skinnet.

Hon hade önskat att Helen skulle ta i henne så länge att hon blev alldeles stel i kroppen. Hon ville att Helen genast skulle ta bort handen, och hon ville det inte.

– Varför har du inte sagt något förut, upprepade Helen och klämde till ännu lite hårdare.

– Aj! beklagade hon sig.

Helen släppte efter lite utan att för den skull ta bort sin hand.

Marie såg att Jannis, Helens storebror, hade ett öga på dom. Dom andra i familjen verkade uppslukade av den snabba

ordväxling som böljade fram och tillbaka över bordet; man åt, drack, skämtade och förolämpade varandra med samma glupande aptit, som om livet i varje ögonblick måste erövras på nytt.

Men Jannis såg bekymrad ut. Visste han något om Helen som Marie borde få veta?

Så släppte Helen plötsligt armen och vände bort sitt ansikte. Hennes hårda fingrar hade lämnat vita avtryck på Maries hud.

– Du skulle ha sagt det från början, sa Helen och fyllde på sitt glas så häftigt att det rann över.

– Du kunde också ha frågat om det nu var så viktigt för dig att få veta precis allt om mig.

– Jag frågade också. Det var bland det första jag gjorde.

– Du frågade om jag var gift, om jag hade någon kille. Precis som om det var det enda som räknades för dig.

– Du kunde ha sagt som det var ändå. Du kunde ha förklarat dig.

– Du lämnade ingen öppning för mig. Jag vågade helt enkelt inte. Jag var rädd för att du inte skulle vilja ha mig då.

– Du lurade mig. Hela den här berättelsen om Dimitris. Herregud Marie, jag har stått i och kämpat som ett djur för att hålla fritt omkring dig. Men tydligen har jag ansträngt mig alldeles i onödan. Du har inte ens varit tillgänglig för män. Du har hela tiden tänkt på kvinnor, eller kanske på din kvinna hemma i Sverige. Har du någon förresten? Någon som väntar på dig?

– Jag vet inte. Det har inte varit så bra mellan oss, sa Marie lågt och började pilla på etiketten igen. Det var väl också därför jag hoppade på det här jobbet. Jag behövde komma bort ett tag för att ta reda på vad jag egentligen vill.

– Jag tror inte jag vill veta vad du har kommit fram till, sa

Helen och höjde sitt glas. Hon drack det ända till botten och satte ner det med en hård smäll i bordet. Hon fick några ogillande blickar. Men hon såg inte, eller brydde sig inte om vad dom andra tyckte. Istället lutade hon sig fram och Marie kände hennes hand på sitt knä.

– Det kanske var bra att du inte sa något. Jag hade inte vågat ha dig så nära inpå om jag visste att du var lesbisk.

Marie tog bort hennes hand och reste sig upp.

Hon snubblade och snavade sig fram i mörkret. Bränningarna blev tydligare ju längre bort hon kom från husen. Hon skrek och vinden tog hennes skrik och gav det till dom väldiga vattenmassor som kom instormande mot land och stegrade sig som fradgande hästar innan dom splittrades mot klipporna.

Hon smakade salt i munnen och blod när hon drog bort snoret från läpparna med handen. Hon ropade på Anna, och det lät som mamma. Hon ropade på hjälp, och det var ingen som kom.

Vågorna reste sig ursinniga mot henne. Hon var våt inpå bara kroppen, men hon frös inte. Hon ramlade och slog sig, men det gjorde inte ont.

Hon ville dränkas, hon ville ner under ytan igen, hon ville till havet och aldrig mer tillbaka.

Hon fortsatte att ropa, högre och ursinnigare och hon kom allt närmare för varje klippavsats. Snart skulle en våg gripa tag i henne, ta hennes ben, ta hennes fäste, ta henne med sig. Bära bort hennes liv så att hon slapp att bära det själv.

Hon hörde redan på avstånd att den var jättelik. Hon kunde ännu inte se den men hon hörde vilket våldsamt raseri som bodde i den. Hon behövde bara vänta helt stilla nu.

Så ryckte det till i hennes arm. Hårt så att hon slets bakåt.

Hon slog huvudet i stenen och någonting pressade ner hennes bröst så att hon inte kunde andas. Dånet vrålade ursinnigt och vattnet var plötsligt över henne. Hon fick panik och försökte komma loss men hon kunde inte röra sig.

Hon hölls fast av någonting och följde inte med vågen ut i havet igen. Hon kunde inte se men hon kunde andas och luften hon drog ner i det andetaget var kall och syremättad.

Hon kände hur någon lyfte upp henne och bar henne in mot land.

Jag skulle inte dö, hann hon tänka innan hon svimmade. Jag skulle leva.

V

Marie satt i köket med en filt om ryggen. Ångorna från muggen hon höll mellan händerna doftade av honung och kamomill. På köksbordet stod ett glas med en hemgjord dekokt som skulle motverka den feberfrossa hon känt under natten.

Hon ville inte bli sjuk så hon drack små klunkar av den oljiga sörjan och försökte ignorera kväljningarna när innehållet landade i magsäcken.

Helens mamma, Evangelina, stängde av gasen när vattnet kokade och visade med en handrörelse att Marie skulle hålla undan fötterna när hon fyllde på den skära plastbaljan framför Maries stol.

När Evangelina sträckte på sig drog hon bröstkorgen bakåt och höll en hand mot korsryggen. Som om hon burit så länge att bördan växt sig fast på ryggen. Hon strök bort håret som ramlat ner i ögonen, och i handens lätta rörelse skymtade ett

förflutet som burit på andra drömmar.

Hon var oåtkomlig bakom sin tystnad och sina lager med fett. Hon liknade inte Helen, förutom på det sätt som hon rörde vid tingen. Hon flyttade runt på travar med tallrikar och disk så att köket mer och mer kom att likna Helens arbetsrum i Stockholm.

Marie drog filten tätare omkring sig. Hon hade ingen lust att träffa Helen. Hon hade betett sig så underligt på båtresan. Och det hade bara blivit värre när dom gått iland och träffat familjen. Det var som om hon byggt upp någonting inom sig som till slut exploderat.

Marie kunde inte längre minnas vad det var Helen hade sagt som hade fått henne att rusa iväg. Men hon mindes rädslan och att hon hade glömt bort hur det kändes att vara så rädd. Så rädd att man kan göra vad som helst för att slippa undan.

Men nu kände hon sig trygg under filtarna i det lilla köket där porslinet slamrade i diskbaljan och Jannis tittade upp från tidningen då och då för att visa att han höll ett öga på henne. Han hade allvarliga ögon, men stänk av samma plåga som tyngde modern, men i Jannis ögon fanns det ännu glädje kvar.

Han såg ärlig ut. Och verkade vara lika pålitlig som den klippa han hållt sig fast vid när vågen sköljt över dom.

– You must finish your drink! sa han strängt och vek ihop tidningen. It tastes like shit, but it´ll do you good.

Det hördes haltande steg i trappen och Evangelina fick brådtom att schasa ut katterna som trängdes runt faten hon satt ner på golvet.

Käppen smällde till i dörrkarmen innan Marie hunnit flytta bort baljan till en annan plats. Den gamle frihetskämpen for

med tungan över mustaschen och betraktade henne under tystnad, medan Marie spillde ut vatten på golvet, letade efter en trasa att torka upp det med, kolliderade med Evangelina som letade efter samma trasa, och Jannis som flyttade undan kamomillte och dekokt från det som var faderns, Kostas, plats.

– Och jag som trodde vår sista höna gick när slaktarns pojk förlorade sin oskuld.

Kostas skrattade högt och skrovligt, men ansiktet drog ihop sig i smärta när han försökte sätta sig ner på stolen där Marie förut suttit. Jannis var snabbt framme med ett tag runt hans arm.

– Dom jävla tyskjävla svinen, svor Kostas och sträckte ut det stela benet framför sig.

Han var skrynklig i skinnet och knotig som en gammal gren. Det nakna bröstet under pyjamasjackan liknade en slarvigt plöjd åker med sina gråa tuvor. Han hostade några gånger och harklade sig så djupt att Marie genast ställde ifrån sig sitt glas. Loskan han dragit upp rullade han runt i munnen tills Evangelina räckte honom en kopp att spotta i.

Han lutade sig tillbaka på stolen och satte sig att stirra på Marie. Det var något med hans ögon, ett mjölkaktigt dis, som gjorde det oklart om han var riktigt närvarande eller inte. Det var den krökta näsan, dom svarta örnvingarna över ögonen, den korta muskulösa handen över kryckan. Det var en brutalare, mer utmejslad bild av Helen Marie såg framför sig. Hos Kostas var hatet omaskerat, hos Helen var det parfymerat, dolt bakom smycken och vackra kläder. Men det var samma svarta kärna som dom graviterade omkring.

– Två av mina barn har jag förlorat till den syfilitiska horan. Varför kan inte folk knulla i sina egna länder? Varför måste dom komma hit och göra det? Det är samma jävla bögpatrask som smittar ner. Det börjar klia mellan bena och

till slut har hjärnan ruttnat upp.

– Vi har gäster, Kostas! sa Evangelina skarpt och satte ner en kopp kaffe på bordet.

– Jag begriper mig inte på utlänningar. Varför måste ni åka hit ner och dränka er? Är det is utanför kusterna i Sverige?

– Nu håller du käften!

Jannis for upp som en vägg mellan Marie och Kostas. Han stod med benen brett isär, axlarna framskjutna och nävarna knutna utefter sidorna som om han var beredd på att ta emot stryk trots att han kunde ha knäckt den torra grenen med ett enda slag.

Gubben tystnade och silade en suck genom mustascherna.

– Ja, jag ska hålla käften. Jag är för gammal för att någon ska orka lyssna på mig. Men en far har ändå rätt att få veta vad hans barn gör med det land han har kämpat för i hela sitt liv. Vad är det Helen och du håller på med? Vad är det för smörja ni har kokat ihop?

Jannis satte sig på stolen med benen brett isär. Han andades fortfarande häftigt och handen låg knuten på det kraftiga låret. Han sneglade på Marie som krupit ihop under filten.

– Don´t listen to him. He´s just a mean old dog.

Marie log lite matt och tänkte att hon nog skulle försöka ringa till Anna i alla fall.

– Helen håller på med ett miljöprojekt, sa Jannis.

– Ett vad för någonting?

– Turisterna vill inte längre vara en belastning för miljön. Utlänningarna vill ta ansvar för den skit dom lämnar efter sig.

– Den syfilitiska horan har gått och blivit religiös. Är det det du menar?

– Ja, det är väl så du skulle uttrycka det, suckade Jannis. Helen har i alla fall bett mig hjälpa till med det arbete hon ska göra här nere.

– Helen, muttrade gubben Kostas och drog med handen över ansiktet. Hon drar olycka över mitt hus.

– Varför har du inte sagt någonting?

Marie grep tag i Helens axel och tvingade henne att stanna upp. Det blåste fortfarande hårt och vågorna fräste upp mellan stenarna på stranden. Vinden rev i kläderna och Marie var tvungen att skrika för att göra sig hörd.

Helen vände sig om. Ansiktet hade spruckit. Det fanns inte längre några konturer kvar. Allt var upplöst och sönder-gråtet.

– Förlåt mig för igår, sa Helen och drog med handen över munnen.

– Varför har du gett mitt jobb till Jannis? skrek Marie.

– Jag visste inte att jag var förälskad i dig.

– Varför ljuger du för mig?

– Jag visste inte vad jag sa igår. Jag visste inte att jag var förälskad. Jag har aldrig känt så förut.

Marie stirrade på Helens upplösta ansikte, hennes röd-kantade ögon med samma mjölkiga blick som hos Kostas.

Det kom från ryggmärgen som en röd eldkvast och i nästa sekund brände slaget till i handflatan.

– Du kan ta din jävla miljö och stoppa upp i häcken! Jag skiter i dig och dina släktingar. Jag tänker åka hem nu.

Helen tittade på henne med stora ögon och öppen mun. Hon höll handen mot kinden som om hon inte förstod vad som hänt.

Marie vände sig om och började gå tillbaka mot byn. Hon hörde att Helen ropade på henne, men hon tänkte inte stanna en sekund längre än nödvändigt. Hon hade sett en mynt-telefon nere vid hamnen och hon tänkte använda den, oavsett vad Anna hade sagt.

Marie drämde luren i klykan med all kraft och dunkade pannan mot väggen. När hon vände sig om stod Helen där i sin minkjacka. Det mjölkiga diset var borta från ögonen och hon såg bara ledsen ut.

– Vad heter hon? frågade Helen.

– Vem pratar du om?

– Din flickvän.

– Hon heter Anna. Men den här jävla telefonen är trasig. Det är så typiskt.

Helen sträckte ut sin hand mot Marie.

– Kom, sa hon lågt.

Marie lade händerna över bröstet och lutade sig mot husväggen.

– Varför ska Jannis helt plötsligt göra mitt jobb, och varför har inte jag fått veta någonting?

Helen stack ner händerna i fickorna på minken och sköt upp axlarna.

– Jannis var egentligen tillfrågad långt tidigare. Vi har jobbat en del tillsammans och känner varandra väl. Men när jag träffade dig i höstas så fick jag för mig att vi skulle kunna jobba ihop. Jag var medveten om att du inte hade den erfarenhet som krävdes, men jag kunde inte få tanken ur huvudet. Jag hade gjort mig en bild av hur vi skulle kunna arbeta tillsammans och samtidigt lära känna varandra. Men när vi kom till Aten förstod jag att det inte skulle fungera. Du slöt dig inom dig själv och jag greps av panik.

Om du hade varit man så hade jag lättare kunnat förstå mina känslor och kanske handlat annorlunda. Nu har jag bara känt mig förvirrad.

– Det är ingen ursäkt för att du går bakom ryggen på mig.

– Jag pratade med Jannis om det först i natt. Du hade kunnat drunkna igår, Marie. Vet du om det? Jag vågar inte ta ansvar för någon som balanserar så på gränsen.

– Fattar du att jag har lämnat ett jobb som jag åtminstone klarade av, och en relation där jag åtminstone fick trygghet, avbröt Marie. Bara för att en heterosexuell kvinna som du inte vågar erkänna sina motiv. Du kan bara gråta en skvätt och gå vidare. Men jag har förlorat allt. Fattar du det?

Rösten sprack och Marie böjde ner huvudet. Hon tänkte inte förödmjuka sig mer inför Helen så hon började gå.

– Marie! hörde hon Helen ropa.

Men hon vände sig inte om.

i nöd...

Det är natt. Jag springer längsmed tåget mot dig där du står på perrongen innan tåget ska gå och du vänder dig bort från mig när du ser mig komma. Du vänder dig om till en annan…

Anna vaknade med en knytnäve i magen och en hand runt strupen. Hon famlade efter kontakten och föll tillbaka mot kuddarna när hon såg att klockan bara var halvvägs till gryningen.

Lakanet låg virat runt hennes ben som ett svettigt rep. En dröm. Det var bara en dröm, tänkte hon och satte ner fötterna på golvet. Det var iskallt och hon plockade åt sig morgonrocken på väg till fönstret.

Det snöade fortfarande. Ett vitt bomullstäcke över bilarna som stod parkerade på gatan nedanför. Det såg fridfullt ut och hon önskade att det funnits ett vitt bomullstäcke för henne också.

Hon föll häftigt framåt som i kramp, fällde ihop sig med den vänstra handen knuten mot magen. Den högra handen sökte stöd mot byrån.

Hon tog sig ut på toaletten och sjönk ner mot badrumsgolvet. Hon rullade ihop sig till ett gnyende foster och blundade i väntan på att det skulle släppa. Men när hon blundade kom drömmen tillbaka och Maries ögon när hon vände sig bort, vände sig om till en annan.

Som om den väntat på tillfället länge, hade smärtan kastat sig över henne med ursinnig hängivenhet. Den bodde i henne nu. Den ägde henne. Och hon försökte minnas hur det hade varit tidigare. Hur det hade känts att ändå ha marken kvar under fötterna. Men hon såg bara spåren av sitt eget liv. Som en karta över en sjunken kontinent.

Hon försökte resa sig upp, men benen vek sig och hon föll ner på knä med armarna runt toalettstolen. Hon försökte kräkas, men det blev bara till en ristning i kroppen och ett ljud som arbetade sig upp från magen och genom strupen.

Hon kröp som ett djur på alla fyra ut i hallen, med snoret rinnande från näsan och ljudet som läpparna formade till ett entonigt läte som ringde i öronen. En sidoblick på telefonsvararen, som om hoppet ännu inte hade övergivit henne, och hon reste sig upp med bultande hjärta i väntan på att bandet skulle spolas tillbaka. Det kunde vara Marie som hade ringt under natten. Hon kanske hade sovit tungt och inte hört signalerna.

”Hej, det är Barbro. Det är torsdag kväll, klockan är snart åtta. Jag har simmat mina längder och frotterat mig med damerna i bastun och nu ska jag ta en öl. Men det är inte lika roligt när inte du är med. Varför ringde du inte? Har det hänt någonting? Jag har inte sett röken av dig på hela veckan. Hör av dig, jag börjar bli orolig.”

Telefonsvararen klickade till och det blev tyst igen. Hon hade glömt att radera meddelandet från gårdagen. Barbro visste inte vad som hade hänt. Ingen annan heller. Hon kunde inte förmå sig att tala om det.

Så länge ingen visste något, så länge hon kunde sköta sitt jobb så fanns det fortfarande en chans att det inte hade hänt, att Marie vilken minut som helst skulle ringa henne från andra sidan världen och be att få komma tillbaka.

Hoppet var inte stort, inte större än det ljus som kunde sippra genom springorna på en stängd dörr. Och hon låg hoprullad i mörkret utanför och fixerade den där smala springan ljus och värme som ännu inte helt hade slocknat.

– Fröken!

Det var Isabelle som aldrig skulle bli vald till skolans Lucia som räckte upp handen.

– Ja.

– Varför var det ingen som gjorde någonting?

Anna såg ut över klassen och kände plötsligt en sådan leda vid sina elever. Där satt dom i sina bänkar alla dess tonåringar med sina eviga frågor. Dom trodde på allvar att världen kunde förklaras, att det fanns ett svar till varje fråga.

Vanligtvis uppskattade hon den vetgirighet som inte tystnade förrän den fått ett godtagbart svar. Men nu önskade hon bara att dom skulle lämna henne ifred. Läsa innantill i läroboken, lära sig dom namn och årtal som stod där och inte fråga henne om någonting annat.

Varför var det ingen som gjorde någonting?

Hon ville spy på sig själv. Spy över hela katedern.

”Det här är vad jag kan ge er”, skulle hon säga. ”Det här är det enda ärliga svar jag har att komma med. Ni är välkomna att söka efter meningen bland mina uppkastningar. Dom innehåller dom lögner jag har levt på under ett helt liv. Hittar ni ett korn av sanning där så är det min tur att ställa frågorna. Men bered er på att jag kommer att bli svår att övertyga.”

– Jag vet inte, sa hon så till slut.

Det gick inte att ta miste på den oro som spred sig i klassrummet. Det här var inte vad hon brukade svara. Men lektionen var snart slut. Om fem minuter skulle allt vara

glömt. Då skulle helgen börja och måndagen låg ännu en evighet borta.

Hon påminde om provet i vecka fyra, och lovade att försöka rätta skrivningarna tills dom sågs nästa gång. Hur i helvete hon skulle orka det, tänkte hon och lade ner böckerna och stencilerna i portföljen.

Hon satt kvar tills dom hade gått ut och förmådde sedan inte resa sig upp. Kroppen var så tung att hon inte ens orkade lyfta handen från bordsskivan. Det måste vara bly som rann i ådrorna.

Plötsligt knackade det på dörren och hon ryckte upp huvudet som var på väg ner mot händerna. Barbro steg in i klassrummet och stängde dörren efter sig.

– Hur är det, Anna? frågade Barbro, och dom gröna ögonen trängde för ett ögonblick igenom hinnan. Men hon hann se faran i tid och rätade på ryggen.

– Det är bra, jag är bara så väldigt trött. Jag ska gå hem och lägga mig. Jag kanske håller på att bli sjuk.

Hon lyckades förmå sig till ett matt leende. Men Barbro såg tvivlande ut.

– Du behöver inte var duktig inför mig, sa Barbro och satte sig i bänken närmast framför katedern.

– Jag är inte duktig, jag är trött. Jag tänker gå hem och lägga mig. Jag är ledsen att jag inte ringde igår. Jag somnade när jag kom hem och vaknade för sent.

– Jag har inte sett dig på hela veckan. Är det någonting som har hänt?

– Jag har gjort förberedelserna hemma. Jag har inte orkat vara kvar i skolan för jag har känt mig krasslig har jag ju sagt.

Barbro vickade upp stolen på två ben och gungade fram och tillbaka medan hon stirrade ut genom fönstret. Till slut släppte hon taget och dom främre stolsbenen slog i golvet

med en smäll.

– Jag tror inte på dig, sa hon och rätade upp ryggen. Jag vill att du berättar vad det är som har hänt. Jag kanske inte kan hjälpa dig men jag kan åtminstone lyssna.

– Jag kanske inte vill berätta.

– Det behöver du inte heller, men jag tänker inte låta dig gå hem ensam, för jag antar att det är det du är. Marie har väl åkt.

Det gjorde så ont att hon ville skrika.

Barbro reste sig upp och beordrade henne att ta sin väska och följa med henne. Dom skulle handla vin på systemet fick hon veta, och så skulle dom gå ut och dansa på någon samba-klubb dit Barbro brukade gå. Det lät helt förfärligt i Annas öron, men hon hade ingen kraft att sätta emot. Hon fick lita på att Barbro visste vad hon gjorde.

Barbros 15-åriga dotter Jessica var hos sin pappa över helgen och det låg en liten lapp på köksbordet som Barbro läste och sedan generat vecklade ihop.

– Hon är rädd att jag ska få aids. Vad säger du om det?

– Hon älskar dig.

– Det borde vara jag som skrev dom där lapparna. Jag är nog en hemsk morsa. Stackars Jessica. Jag undrar om hon kommer att förlåta mig någon gång.

Barbro gick runt i lägenheten och tände små lampor i mörkret. Inga skarpa lysrör som i skolan utan punkter av varmt ljus som lät skuggorna stanna kvar i rummen.

Hon hämtade en pläd till Anna som frös av anspänning och sorg.

Anna hade inte sovit ordentligt på över en vecka. Hon hade vaknat av att hon grät, av att ångesten plågat henne med

drömbilder, av att sängen varit så stor och ödslig att hon bara hade snurrat runt, runt tills hon trasslat in sig i lakanet och kuddarna ramlat ner på golvet.

– Du måste äta, sa Barbro och ställde fram ost och paté, frukt och små gurkor på bordet.

Hon gjorde det som Anna själv hade gjort så många gånger; tagit hand om, bäddat om och tröstat, sett till att livet fått en chans att gå vidare.

Det var Annas uppgift: att stötta och få upp på benen igen. Men nu fanns det ingen där att stötta längre. Marie hade åkt, hade gått ifrån henne på sina egna två ben. Precis som Monika, som Niklas, som alla elever hon tagit hand om. Dom lämnade henne utan ens ett tack till avsked. Vad hade hon väntat sig?

– Drick lite vin.

Hon gjorde som hon blev tillsagd.

– Hur länge sedan var det hon åkte?

– En vecka.

– Men hon kommer tillbaka?

– Det vet jag inte.

– Har hon pratat om att stanna därnere?

– Nej, men hon har inte ringt.

– Du kan väl ringa.

– Nej, det kan jag inte.

– Stolthet?

– Nej.

– Har du frågat henne om hon har träffat någon?

– Ja.

– Och?

Anna tog glaset och förde det till sina läppar. Det röda vinet smakade jord.

– Jag klarar inte det här, sa hon lågt och började sedan gråta.

Barbro gav henne några pappersnäsdukar.

– Vill du ha henne tillbaka?

– Ja, om hon vill ha mig. Men det vill hon uppenbarligen inte, i så fall skulle hon ha ringt.

– Det här är en liten intim klubb, sa Barbro och svängde upp en trädörr fullklistrad med affischer. Innanför dörren satt en färgsprakande kvinna med enorm byst, och en lika enorm håruppsättning, och tog betalt.

Anna tittade misstroget på sin bild i spegeln vid garderoben. Hon såg ut som en ledsen clown. Ett tomt skal som andra kunde kladda på. Barbro hade målat dit en mun och ett par ögon. Andra kunde måla dit vad dom behagade. Det spelade ingen roll längre, för det fanns ingen där.

– Det är ingenting märkvärdigt, alla kommer som dom är, sa Barbro och drog med Anna nerför trappan till en dunkel källarlokal med bord, stolar, en bar, ett litet dansgolv och en minimal scen där orkestern höll på att justera ljudanläggningen.

Barbro hämtade något att dricka i baren och Anna satte sig ner vid ett bord intill väggen.

Orkestern inledde med en stilla samba och ett par i 50-årsåldern var genast med på noterna. Kvinnan hade en enkel klänning, mannen manchesterbyxor och vit skjorta. Det var inget märkvärdigt med deras utseende eller klädsel, ändå lyste det om dom.

– Man blir glad av den här musiken, sa Barbro och tittade sig förtjust omkring.

Anna smuttade på vinet och konstaterade att Barbro såg ut att mena vad hon sa. Det skulle inte dröja länge innan hon blev uppbjuden. Ögonen glittrade, håret glänste, halssmycket och armbanden blänkte.

Barbro vred sig på stolen för att kunna se allt som hände runt omkring henne. Jackan gled av henne nästan omärkligt och blottade dom bara axlarna. Hon påminde lite för mycket om Marie, om hur hon sett ut den gången dom var ute med Maggan och Siv.

Anna tittade ner i golvet. Det äcklade henne. Hon tänkte precis säga till Barbro att hon skulle ta en taxi hem, när Barbro frågade om hon kunde vakta hennes handväska.

Kavaljeren stod i givakt, lätt framåtböjd med händerna på ryggen. Han nickade vänligt mot Anna innan han lade armen runt Barbros midja och ledde ut henne på dansgolvet.

– Man blir så glad av den här musiken, muttrade Anna för sig själv och undrade om det var så här det skulle kännas nu och för all framtid.

Det började bli trångt på dansgolvet och paren som dansade såg verkligen mycket glada ut.

Skulle Marie och hon ha gått ut mer tillsammans? tänkte Anna. Dom hade gjort det till en början. Som om lyckan och glädjen var för stor för att låsas in i en lägenhet. Det hade inte spelat någon roll var dom hamnade så länge det fanns människor och musik omkring dom.

Varför hade dom egentligen slutat gå ut? Var det så enkelt som att det sällan fanns mer än ett ställe att välja på? Det kändes inte riktigt som något fritt val. Det kändes mer som att vara hänvisad till en plats längst bak i bussen. ”Varsågod och ha det så roligt på den här ytan!”

Det blev tröttsamt i längden. Det blev mer och mer likt gången innan, mer och mer likt alla dom andra gångerna, tills man hellre gick på bio eller stannade hemma.

Anna tittade på Barbro och undrade om hon var lycklig när hon kastade sig ut så där i armarna på en främling. ”Överraska mig!” sa hon till dom män hon mötte, men det var ingen

som förstod vad hon egentligen menade.

Barbro liknade Marie på den punkten. Dom krävde något av sin omgivning som var omöjligt att ge. Och lika omöjligt att låta bli att försöka ge. Ett försök som var dömt att misslyckas. Dömt på förhand. Fördömt. Som kärleken till Marie...?

– Vill du dansa med mig?

– Va?

– Vill du dansa?

Han luktade rakvatten och kom från Chile. Politisk flykting, gissade hon med näsan i höjd med hans axel.

Han sa just ingenting. Han hade liksom hon tankarna på annat håll och verkade bara vilja ha någon att dansa med. Hon lät sig föras runt i takt till musiken. Han dansade bra och det var rätt vilsamt att bara följa med. Det kändes nästan som att bli vaggad.

Hon stötte emot Barbro på dansgolvet och fick ett oväntat nyp i baken.

Vad har hon att hissa upp ögonbrynen åt, tänkte Anna och blängde tillbaka.

Musiken växlade takt och chilenarens ena hand tryckte mot Annas korsrygg, den andra fattade tag om hennes hand. Han tog ett steg in mot hennes kropp och hon kände att han hade stånd.

Hur gick det till, tänkte hon och tittade upp. Han log glansigt mot henne och sökte hennes mun med sina läppar. Hon stelnade till och vände bort huvudet. Det var så länge sedan att hon glömt bort att det var annorlunda med män. Det var som att vrida upp en mekanisk leksak. Den sprattlade tills den var död och dessemellan var den svår att få stopp på.

Hon sa att hon måste gå på toaletten. Han följde lite besviket efter henne några steg men gjorde inga större protes-

ter när hon drog sig ur hans grepp.

Hon låste ute musiken och människorna och lutade huvudet mot det vita kaklet. Hon tänkte på Marie och undrade om hon hade roligt med sin chef i Grekland. Hon grinade åt sin bild i spegeln. Åt läpparna och munnen som var ditmålade.

– Åt helvete med allt! sa hon till sig själv.

Det var samma dröm som väckte Anna morgonen därpå, men när hon slog upp ögonen kände hon först inte igen sig.

En man låg på magen vid sidan av henne med halvöppen mun och ögonlock som ryckte spastiskt i sömnen. Han hette Carlos och jobbade som spärrvakt på SL. Han hade journalistutbildning och mörkblå kalsonger. Det var allt hon visste om honom. Mer ville hon inte heller veta. Det var dumt gjort och hon hade inte fått ut någonting av det. Hon borde kanske känna skam, men hon kände sig bara ensam och eländig.

Hon smög upp så tyst hon kunde för att inte väcka honom. Hon hoppades att tunnelbanan hade börjat gå. Pengarna hade tagit slut när hon betalat taxin från sambaklubben till hans lägenhet.

Hon hittade sina kläder utan att behöva tända i sovrummet och tassade ut i hallen där hon snabbt klädde på sig. För ett ögonblick övervägde hon att lämna en lapp. Men vad skulle hon skriva på den? ”Förlåt”, var det enda hon kunde komma på. Men vem skulle egentligen förlåta vad?

Hon kom ut på en loftgång och försökte orientera sig bland huskropparna i mörkret. På något sätt skulle hon väl hitta hem igen, tänkte hon och började gå längsmed raden av nedsläckta köksfönster och bruna ytterdörrar med mahognyfanér.

En halvtimme senare hade hon hittat tunnelbanan, halvt

ihjälfrusen efter att ha irrat omkring på okända gator. Tåget kom och hon tryckte huttrande in sig i ett hörn och fällde upp kragen som skydd mot världen.

Hon hade aldrig gjort så här förut. Hon hade alltid varit rädd för att falla; att bara släppa taget och strunta i allt. Självdestruktiviteten skrämde henne. Hon hade alltid kämpat emot, alltid varit förnuftig, men ändå levt med den – inte i den, men med den. Niklas, pappa, Marie, Monika, Barbro, eleverna hon alltid fäste sig vid. Hon räddade dom för att det någon gång skulle bli hennes tur. Men när hon släppte ansvaret och kontrollen så fanns det ingen där. Det var tomt.

II

– Andas ut allt som tynger dig. Andas in livets läkande kraft.

Sivs handflator tryckte sig mot Annas fotsulor. Små, torra händer pressade mot fotvalven, medan rösten bredde ut sig i tjocka, svepande lager.

– Känn hur din kropp blir tyngre och tyngre. Andas in – och ut.

En från doft av får silade genom näsan på Anna. Den kom från fårskinnen som Siv brett ut över golvplankorna för att hon inte skulle frysa när hon låg ner. Hon kom att tänka på Bengtssons fårhus, en fallfärdig lada som låg vid skogsbrynet i hästhagen.

– Rotchakrat är rött. Föreställ dig hur den röda färgen fyller ut hela din kropp, strålar ut ur dig så att allt runtomkring dig får en klarröd ton.

Bengtsson hade skaffat fem dräktiga tackor sommaren

innan hon skulle börja högstadiet. Det var den sommaren flickan i granngården fått veta att det dom gjorde med varandra inte var normalt.

– Navelchakrat är orange. Föreställ dig hur den oranga färgen fyller varje cell i din kropp.

Hon hade själv rivit kojan på loftet och istället ägnat all sin uppmärksamhet åt dom gotländska pälsfåren.

Det var särskilt en tacka hon hade fäst sig vid. Hon var typiskt nog mindre än dom andra och höll sig lite utanför flocken. Hennes första lamm reste sig aldrig. Det andra kämpade sig upp på benen, men då hade tackan redan lagt sig ner för gott.

Hon mindes hur Bengtsson hade suttit med den grålockiga lammungen i sitt knä och till slut fått den att dricka ur nappflaskan.

– Hjärtchakrat är grönt. Föreställ dig hur den gröna färgen fyller ut hela din kropp, strålar ut ur dig så att allt runtomkring dig får en ljust grön ton. Dra sedan ihop ditt hjärtchakra tills det återfår sin rätta storlek.

Det tog en stund för Anna att komma tillbaka igen till vardagsrummet i Siv och Maggans stuga. Det stramade i huden där saltet lämnat spår. Hon torkade bort tårarna med tröjärmen och satte sig upp.

– Du har varit långt borta.

Siv satt på knä framför den öppna spisen och log som en Buddha. Eldgula älvor dansade runt hennes huvud.

– Fick du någon uppenbarelse? frågade Maggan från soffhörnet.

– Får. Bengtssons fårhus.

– Bengtsson?

– Arrendatorn.

– Den gode herden? föreslog Siv.

– Kanske det.

Anna såg in i elden. Det stora lasset med björkved som dom lagt in hade fallit ihop och i mitten av lågorna glödde ett ansikte i orange och svart. Det såg ut som en stelnad mask, en demonisk grimas som grinade mot henne.

– Du kanske vill ha lite massage.

– Jag vill nog hellre ha en kopp kaffe.

– Du är underbar! skrattade Maggan och slog handflatorna mot låren så att huskatten hoppade ner från soffan och yrvaket satte sig att tvätta pälsen. Den engelska fårhunden som legat utsträckt invid Siv spratt till och for upp med ett skall, varpå vädurskaninen vid fönstret skuttade iväg och tryckte sig platt in under bokhyllan.

– Ge dig, Laban! skrek Maggan och gav hunden en knuff med foten så att han dunsade ner i golvet.

– Han behöver nog gå ut, sa Siv och plockade upp några svarta pärlor som kaninen lämnat efter sig.

– Jag släpper ut honom.

– Margareta. Du vet mycket väl att han sticker.

– Det är din hund. Du borde ha mer pli på honom.

– Jag respekterar hans integritet.

Maggan tog sig för huvudet och stönade.

– Herregud, alla dessa alternativa idéer, var får du dom ifrån?

Anna gick och hämtade kopplet i hallen. Hon fick klämma fast Laban mellan benen för att kunna fästa karbinhaken vid halsbandet.

– Tänker du offra dig? frågade Maggan.

– Jag behöver sträcka lite på mig. Jag känner mig spänd.

– I så fall följer jag med. Laban har ingen avslappnande

inverkan, varken på djur eller människor.

Det var grått och slaskigt ute. Sjok av snö rasade från granarna med dova plask. Den svarta jorden bröt fram under snön på åkrarna. Allt var tyst och sammanknutet. Inte en rörelse, inte ens en antydan. Bara väntan.

Dom gick tigande längsmed vägkanten i en rad efter Laban. Anna var glad för sällskapet och för tystnaden, och hon hoppades att Maggan inte skulle känna sig tvingad att prata med henne.

– Vad gör du om Marie inte kommer tillbaka? hörde hon strax därpå.

Jag tar livet av mig, tänkte Anna.

– Du tänker väl inte göra något dumt.

– Nej.

– Lovar du det?

– Ja.

– Man tror aldrig att det ska gå över, men en vacker dag så är det ett minne och inte ett öppet sår.

Jag vill inte att det ska gå över, tänkte Anna. Jag vill inte att det ska hända överhuvudtaget.

– Jag har sett att du lyssnar av din telefonsvarare en gång i kvarten. Det kanske vore bättre om du försökte släppa Marie istället. Tror du att du kan det?

– Jag vill bara veta om hon har ringt.

– Det är inte bra, Anna. Du måste försöka slappna av. Du är så uppskruvad att du snart brister. Du driver dig själv till vansinne.

– Det är i så fall Marie som driver mig dit.

– Jag talar av egen erfarenhet. Släpp Marie.

Anna kände Maggans hand på sin axel.

– Kan inte du ta Laban ett tag, sa hon och gav Maggan kopplet.

Hon kände en overklig stickande känsla alldeles under skallbenet och hon undrade om hon höll på att bli galen. Det kändes som om själva makterna hade svurit sig samman för att ta Marie ifrån henne. Men hon tänkte inte frivilligt släppa taget.

– Det är fullmåne ikväll. Vi skulle kunna göra en ritual.

– Kan vi inte hålla vår gudinnedyrkan på ett mer teoretiskt plan, stönade Maggan och sköt tallriken ifrån sig. Hon lutade sig bakåt och rapade ljudligt.

– Jag är alldeles för mätt för att dansa naken i snön. Jag får mjälthugg bara jag tänker på det.

Siv kittlade Maggan i sidan så att hon for av stolen och hamnade på golvet med en skällande Laban över sig.

– Jag ger mig. Sluta! Ta bort odjuret!

– Du är alldeles för lat, Margareta.

– Det beror på vem man jämför mig med.

– Du behöver någon som sätter fart på dig.

– Du behöver en valium.

Anna tryckte näsan mot köksfönstret och urskiljde i mörkret dom ödsliga siluetterna av växthuset, redskapsskjulet och fruktträden. På himlen blänkte Vintergatans stjärnor som utspillda mjölkdroppar på svart cement.

Var natthimlen lika kall och bortvänd i Grekland, eller var den varm och inbjudande? Hur länge skulle det dröja innan Marie hörde av sig? Varför kunde inte Maggan och Siv börja gräla istället?

Anna huttrade under täcket i sin lånade flanellpyjamas. Maggan satt i korgstolen med fötterna på sängkanten och rullade

en bit papper mellan fingrarna.

– Det är konstigt egentligen. Jag har alltid känt på mig att det inte har stämt, att det är någonting som hela tiden utelämnas. Vet du vad jag menar?

Anna nickade och försökte avhålla sig från att klappra tänder.

– Man kan bli galen när man tänker på hur jävla lurade vi har blivit.

– Jag tror att alla kvinnor vet det innerst inne, sa Anna. Alla män också. Det är därför dom är så rädda för kvinnors vrede.

– För att inte tala om kvinnors kärlek.

– Vilken kärlek? frågade Anna.

Maggan klappade henne på kinden.

– Min kärlek till dig, viskade hon och stoppade om täcket. Hon kysste henne på pannan och gick sedan ut ur rummet.

På insidan av dörren satt en affisch från kvinnorörelsens glansdagar. Bilden föreställde ett tempel på Akropolis där en i raden av kvinnor som höll taket uppe kastade av sig sina gipsbindor och steg ut ur sin roll, med påföljd att hela överbyggnaden störtade samman.

Anna försökte komma ihåg vad Marie hade försökt berätta för henne om Kreta. Men hon mindes bara vagt. Kanske hade hon inte haft tålamod att vänta på orden.

Det var så mycket hon skulle vilja säga till Marie, så mycket hon skulle vilja fråga om. Det var så många samtal som aldrig hade blivit av.

Hon vek upp täcket och tassade huttrande över golvet. Telefonsvaren pep till och hon hörde Niklas harkla sig på bandet.

”Hej, det är jag. Varför svarar du inte? Jag skulle behöva

prata med dig. Har morsan ringt förresten? Ring mig så fort du kommer hem. Det spelar ingen roll om det är sent. Jag kan ändå inte sova. Fan Anna… jag behöver snacka med dig."

Hon lade försiktigt ner luren. Sedan smög hon tillbaka till sitt rum och klädde på sig. Hon packade ner sina saker i väskan och skrev en lapp som hon lade på huvudkudden. Hon hoppades att Laban inte skulle börja skälla, men han morrade bara pliktskyldigt när hon passerade hundkorgen i köket.

Hon lossade handbromsen och lät bilen rulla nerför backen. När hon var utom hörhåll släppte hon kopplingen och motorn gick igång på tvåans växel. Hon fick nästan omedelbart sladd, men lyckades häva den. Klockan var tre på natten. Hon skulle komma fram lagom till mjölkningen.

III

Anna parkerade bilen utanför ladugården och steg ur. Hon rullade huvudet fram och tillbaka, roterade med armarna som väderkvarnsvingar och stampade hårt i backen för att väcka kroppen till liv.

Ett vitt jungfruligt snötäcke hindrade mörkret från att nå ända ner. Dom enda spår hon kunde se i snön var små katttassar och dom räfflade avtrycken efter Bengtssons ladugårdsstövlar. Huset sov fortfarande med svarta fönster. Det var gott och väl en timme kvar innan Karin skulle tända i köket och sätta på kaffet så att det var klart tills Ulf kom ner. Efter ytterligare en timme skulle den blå Volvon backa ut ur garaget och sedan skulle hon få ha Karin för sig själv en stund innan det började ringa i telefonen.

Det gällde att vänta in rätt tillfälle.

Hon slog igen bildörren och gick in i mjölkrummet. Hon drog på sig en av Signes overaller och knöt en schalett runt huvudet.

Det var tänt i ladugården men tomt på foderborden så hon fick peta till korna i rumpan med gödselskrapan för att dom skulle resa sig upp. Det rasslade i kedjorna när dom sköt fram huvudena och tog sats för att baxa upp sina stora kroppar. Sedan lyfte dom på svansarna och då var det bara att hålla sig undan. Det som inte hamnade i rännan drog Anna ner med skrapan. Hon fyllde den flätade vidjekorgen och kastade in nävar med halmströ under dom mjölkstinna juverna.

Kon som Bengtsson hade hittat på att döpa till ”Marie” hade nyss fått sin andra kalv. Anna tittade på tavlan och såg att hon inte mjölkade särskilt bra. Hon skulle inte bli kvar så länge. Åtminstone inte om Ulf fick råda.

Anna gick in till kon och strök henne över ryggen. Kossan vände på huvudet och luktade på overallen. Hon fick tag med tungan om ett tygveck och drog lite, men släppte så snart den första höbalen dunsat ner på foderbordet.

Det blev plötsligt liv i ladugården. Korna råmade och drog i kedjorna för att komma åt dom hårt packade höbalarna. Anna kände hur trötttheten vann in på henne. Hon lade armarna över ryggen på kon och vilade huvudet mot den stora kroppen. Hon slöt ögonen och det kändes som om hon gungade på ett hav när kon rörde sig under henne. Hon höll nästan på att somna när hon hörde Bengtssons förvånade utrop.

– Men! Jag tänkte just på dig och så står du här ladugårdsklädd och allt. Vad bra att du kom. Jag behöver lite hjälp nu när Signe är dålig.

Mer sa han inte utan fortsatte bara att sprätta upp balarna

med slidkniven och sprida ut höet över foderbordet. Anna betraktade honom en stund, sedan gick hon och hämtade mjölkmaskinerna.

Han hade aldrig varit särskilt snacksalig, den gamle arrendatorn, och Anna visste att det inte var lönt att försöka få något ur honom innan mjölkningen var avklarad.

Hon hade inte hjälpt till i ladugården sedan hon gick i gymnasiet och fortfarande bodde hemma. Men händerna mindes greppen och snart satt hon böjd mellan rader av kor och andades in lukten av ammoniak och sur mjölk.

När den sista kon var klar gick hon in i mjölkrummet och satte igång tvättprogrammet. Bengtsson hällde upp råmjölken i en vit platshink.

– Den här får du ta in till mor din, sa han och tryckte fast locket som det stod ”Karin” på. Signe hälsar och tackar för ostkakan. Den var likaså god som alltid.

– Hur är det med Signe? frågade Anna och ställde ifrån sig piassavakvasten.

Bengtsson skakade på huvudet.

– Det är inte bra, sa han och gned med handen över ögonbrynen. Han hade mörka ringar under ögonen och käkmusklerna låg spända under den korta skäggstubben.

– Det är inte alls bra, upprepade han och vände blicken mot fönstret.

– Det kanske blir bättre, försökte hon och klappade honom lite valhänt på armen.

– Vi börjar bli gamla, Anna.

Han log men det syntes att han var rädd.

Han var rädd han också.

Anna tittade på klockan och såg att det var dags. Hon krängde av sig overallen och luktade på tröjärmen. Karin kunde helt ogenerat gå omkring i sina ridkläder inomhus,

men tålde inte att Anna kom in och luktade ladugård.

När Anna körde förbi garaget och in på grusplanen såg hon att det inte fanns några spår i snön efter Volvon. Det var ett streck i räkningen. Hon behövde minst av allt några idiotiska kommentarer från Ulf efter nattens bilkörning.

Hon hade nästan tänkt vända när ytterdörren öppnades och Karin stod på bron i den röda velourmorgonrocken som Niklas gett henne i julklapp. Taxarna kom utspringande och skällde mot bilen.

– Varför har du inte ringt? frågade Karin när hon öppnade bildörrren.

– Jag hann inte. Jag bestämde mig så hastigt. Det här är från Bengtsson, sa hon och räckte fram hinken.

Karin började genast vädra så Anna brydde sig inte om den sedvanliga kramen utan gick bara in i köket där hon drog av sig tröjan och satte på sig en annan.

– Men snälla Anna, du hade faktiskt inte behövt komma, sa Karin när hon kom in och satte ner hinken på köksbordet. Jag tror inte att det är så allvarligt.

– Med vad då?

– Med pappa förstås, Niklas har väl berättat. Men han överdriver ju allting. Det var inte alls nödvändigt för dig att komma hem, du ser alldeles likblek ut.

– Jag har kört halva natten.

– Gå och lägg dig en stund, Anna. Du ser ut som om du behöver sova. Jag får frysa in den här råmjölken. Jag hinner inte ta hand om den nu. Jag ska åka in till pappa om en stund, men du behöver inte följa med. Jag tror inte det är någon större fara.

– Var är han?

– På lasarettet. Thoraxkliniken. Men doktorn säger att han kommer att klara sig. Han får ta det lite lugnt bara. Ja,

snälla nån, vilket år det har varit. Det tar visst aldrig slut. Först Niklas och sen pappa. Signe är visst också dålig hörde jag Bengtsson sa. Jag förstår inte vad det är som händer. Men gå och lägg dig nu, Anna. Du ser alldeles förstörd ut. Jag väcker dig när jag kommer tillbaka.

Anna var på väg in i gästrummet, men lät handen sjunka och fortsatte fram till jungfrukammaren.

Det var ett litet smalt rum som nästan helt upptogs av Karins vävstol. Längst in stod Annas gamla barnsäng med vita spjälgavlar runt om. Ovanpå madrassen låg högar av gamla avlagda kläder som skulle klippas ner till mattrasor. Anna tog upp ett rött nystan och vägde det i handen. En liten hård boll av tygtrasor som luktade damm. Hon höll det mot kinden och tänkte på hur Niklas hade snorat mot trasmattorna i kojan när föräldrarna hade grälat. Ibland hade hon fått klippa till honom för att han skulle hålla tyst.

Han hade visst inte lärt sig särskilt mycket. Han sökte fortfarande tröst hos sin storasyster.

Anna höll fortfarande nystanet i handen när hon rullade ihop sig ovanpå sängen. Hon drog Karins gamla klänning över benen och knölade ihop en jacka under huvudet. Det stack runt ögonen av trötthet och brände under huden.

Varför såg Karin ingenting?

Anna tryckte nystanet mot magen och gnydde. Men det var ingen som kom och klappade till henne.

Anna drömde att Marie hade hittat en nyfödd kalv i skogen. Den följde henne vart hon än gick, som en hund.

Hon vaknade av att dörren öppnades och Karins röst föll

in i drömmen.

– Varför har du lagt dig härinne? Jag har nyss pratat med Niklas, men han säger att ni inte har haft någon kontakt på flera veckor. Vad är det som har hänt? Och varför är du inte i skolan?

Anna satte sig upp i sängen. Lederna var stela och tungan klibbade mot gommen.

– Jag har sjukskrivit mig, sa hon och såg hur Karins ansikte genast stängde sig framför henne som en dörr.

– Är du sjuk? hörde hon från andra sidan dörren.

Hur gjorde man? Hur gjorde Niklas?

– Marie har lämnat mig. Jag har inte hört ett ljud ifrån henne på två veckor. Jag vet inte ens var hon är.

Karin stod kvar utan att säga ett ord. Anna släppte nystanet hon höll i handen. Det rullade ut på golvet och fram mot Karin som genast böjde sig ner, plockade upp det och lade tillbaka det i korgen.

– Jag trodde naturligtvis att det var för pappas skull du hade kommit. Jag vet inte riktigt vad jag ska säga. Jag antar att du förstår att det här med pappa har skakat om mig ordentligt.

Karin tystnade och satte sig ner på vävstolens bänk. Hon plockade upp nystanet från korgen igen och snurrade det i handen. Händerna var ådriga och hade börjat bli lätt brunfläckiga. Men dom var ändå mjuka och välvårdade. Hon hade alltid varit noga med sina händer. Anna såg att vigselringen var för stor. Hon måste ha magrat ytterligare.

– Hur är det med pappa?

Karin suckade och släppte ner nystanet i korgen.

– Han klarar sig den här gången också. Men hans hjärta är inte alls bra, sa doktorn. Risken för nya infarkter är stor.

Anna visste vad hon borde säga nu när dagordningen var fastslagen. Men hon orkade inte. Hon var trött på att alltid

hamna bland övriga frågor.

– Marie är i Grekland med sin chef.

Karin tittade på henne som om hon hade sagt något olämpligt.

– Jaha. Då vet du ju åtminstone var hon är. Det kanske inte är så lätt att ringa därifrån.

– Jag vet inte om jag klarar det här, mamma. Det känns som om jag håller på att gå sönder.

– Det är mycket som man inte klarar här i livet, men som man ändå måste gå igenom.

Hon reste sig upp som om hon med som orden ansåg samtalet avslutat.

– Jag orkar inte! Fattar du inte vad jag säger? Jag orkar inte!

– Lugna dig nu, Anna. Det blir inte bättre för att du skriker åt mig. Jag orkar inte heller just nu. Det kan du väl begripa.

– Jag är rädd.

– Det behöver du inte vara, sa Karin. Antingen kommer Marie tillbaka, eller så gör hon det inte. Men det är ingen av er som dör av det. Det kan du åtminstone vara lugn för.

– Jag dör av det.

– Nu räcker det, Anna. Jag förstår att du mår dåligt just nu. Men du måste också begripa att jag inte heller orkar mer. Först oron för Niklas under ett helt år och sen händer det här med pappa. Idag berättade Bengtsson att Signe ska opereras för cancer. Det går inte längre, Anna. Vi får stödja varandra istället. Jag går ner och lagar lite mat åt oss. Om du duschar och tvättar håret under tiden. Jag har svårt för den där ladugårdslukten.

Anna fick ta tag med all kraft för att pressa upp dörren till ladan. Snön hade blåst upp i drivor utefter väggarna och packats hårt av blidvädret. Hon fick till sist upp en glipa så stor att hon kunde pressa sig igenom.

Först såg hon ingenting annat än dom ljusa väggspringor där läkterna hade släppt och bräderna börjat murkna. Men hon kände igen lukten och den välbekanta känslan av sorg och lättnad på samma gång. Här hade hon alltid fått vara ifred.

Det blåste in under taket. Ett vinande, lite kusligt läte.

När ögonen hade börjat vänja sig vid mörkret såg hon takstolarna; dom ohyvlade bjälkarna, som gråa av ålder låg spända under taket. Från en av bjälkarna hängde ett rep. Det måste ha hängt där sedan hon var liten. Hon mindes hur hon hade kastat sig i det där repet och lekt att hon var Tarzan.

I andra änden av ladan stod lammkättarna och foderhäckarna fortfarande kvar. Hon hade själv varit med och spikat ihop dom av sekunda spill från brädgården.

Anna gick fram till stegen och klättrade upp på logen. Dom breda plankorna var täckta av ett tjockt lager med damm. Det luktade mögligt hö och råttskit. Allsköns skräp och bråte gjorde att det säkert vimlade av råttbon däruppe. Hon snegglade mot fönstergluggen vid gaveln. Det var där hon hade haft sin koja. Nu fanns den inte längre kvar och hon undrade vad det var hon egentligen letade efter.

Anna hade bakat bullar till kaffet framför TV:n. Hon dukade en bricka och bar in i TV-rummet. Karin snarkade i fåtöljen med fötterna på pallen. Stickningen hade fallit ner i knät och ett par maskor hade hoppat av.

Anna hällde upp en kopp åt henne och rörde i två sacketter. Hon tittade på sin mor där hon satt med hakan slappt mot

bröstet och saliven som glänste i mungipan. Dom liknade tydligen varandra, även om hon själv inte kunde se vad den likheten bestod av.

Det svarta håret som alltid låg på plats hade släppt ner en lock i pannan. Ögonlocken var svullna och påsarna hade lagt sig i tydliga veck under ögonen.

Karin såg ut som ett barn; djupt inne i sina drömmar, i sin egen värld där ingen kunde nå henne. Kanske var det den enda plats där hon helt och hållet kunde vara sig själv.

Ljuset från TV:n gav hennes ansikte en blåaktig skugga. Vad kunde det vara för drömmar hon hade haft som barn, som ung, som gammal? Hade hon någonsin delat dom med någon? Visste Ulf vem hon var? Visste hon själv, eller var det en hemlighet också för henne?

Anna kände en sådan lust att röra vid Karin. Inte väcka henne, bara röra vid hennes hand. Hon lutade sig försiktigt fram mot fåtöljen och snuddade med pekfingret mot knogen. Handen rörde sig lite och stickan föll ur tumgreppet. Anna höll andan och stack in sitt pekfinger så att hon kunde känna värmen inifrån handen.

Hon skulle ha kunnat sitta så länge, men Karin vaknade mitt i en snarkning och slog upp ögonen. Hon såg sig förvirrat omkring och snubblade omkring bland orden.

Anna drog snabbt tillbaka sin hand och hoppades att Karin inte skulle fråga.

– Tack, tack! Vad snällt av dig, sa hon och satte sig upp i fåtöljen. Jag somnade visst. Jag var så trött. Jag hoppas att jag inte snarkade.

– Du snarkade lite grand. Men det gör väl ingenting.

Karin sträckte sig efter fjärrkontrollen och stängde av TV:n.

– Jag drömde om Ulf, sa hon och tog av papperet från kanelbullen. Ibland har jag önskat att han skulle dö. Vi har

haft det så jobbigt. Korta perioder av lycka som bara gjort ont värre. Han har varit svår att leva med, din pappa. Och ändå är jag så rädd att han ska dö.

– Vad säger han själv?

– Vad tror du? suckade Karin och rörde om i koppen. Han raljerar med det som vanligt.

– Har han inte frågat efter mig? Eller Niklas?

Karin skakade på huvudet och drack en klunk av kaffet.

– Han vill inte att ni ska se honom så här.

– Så här?

– Svag.

– Hur allvarligt är det?

Det blev tyst i rummet. Anna kände hur hjärtmuskeln drog ihop sig till en kall klump.

– Han kan dö, sa Karin slutligen innan hon brast.

Anna reste sig upp och lade sin arm om henne. Hon vaggade Karin mot sitt bröst och strök henne över håret.

– Han kommer att klara sig ska du se, sa hon tröstande. Han kommer säkert att överleva oss allihop.

– Ja, det skulle vara just likt honom, snyftade Karin och började skratta mitt i gråten, som om ett stråk av försoning drog igenom sorgen.

Anna gick ut i köket för att hämta en rulle hushållspapper. När hon stod vid diskbänken slog henne ångesten som en knytnäve i magen och hon vek sig dubbel över en köksstol. Hon kramade stolssitsen tills fingrarna domnade. Det var perrongen igen. Tåget som skulle gå och Maries bortvända ryggtavla.

Karin snöt sig och torkade tårarna.

– Det är skönt att du är hemma, sa hon och vek ihop hushållspapperet till en prydlig fyrkant. Det var pappa som inte ville att jag skulle oroa dig i onödan. Niklas ringde själv och jag kan ju inte ljuga när han ställer en direkt fråga. Jag trodde att han hade pratat med dig.

– Han har ringt på min telefonsvarare, men han har inte sagt vad det har gällt och jag har inte orkat prata med honom.

Karin tittade upp lite skamset.

– Jag förstår att du behöver prata, men jag vet inte om jag orkar riktigt just nu, sa hon och strök den ena välvårdade handen över den andra.

Anna blundade och knöt igen säcken hårt, hårt så att inte besvikelsen skulle synas.

– Du ska se att det ordnar sig till slut. För dig också.

Anna försökte le, men det lyckades inte riktigt.

Den gälla telefonsignalen fick Karin att kasta sig ur fåtöljen och rusa ut i hallen.

När hon kom tillbaka var hon vit i ansiktet men mycket samlad.

– Jag vill att du ringer Niklas. Se till att han kommer hit på en gång. Du får hämta honom vid tåget, eller säg åt honom att han tar en taxi. Jag åker in till lasarettet nu. Ni får komma så fort Niklas är här.

Anna ringde först till SJ och sedan till Niklas. Han var lyckligtvis hemma om än något påstruken. Anna beordrade honom att omedelbart ringa efter en taxi till stationen. Biljetten fick han

lösa på tåget.

När hon hade lagt på luren föll hon omkull. Hon drog upp benen mot hakan och pressade pannan mot knäna. Hon andades återhållet i korta flämtningar. Händerna låg knutna mot skenbenen, armarna hårt i kramp som ett gångjärn som rostat fast. Om hon försökte räta ut sig gjorde det så ont att hon slutade andas.

Hon skrek och skrek, men smärtan gav sig inte. Hon skrek tills en hand lades på hennes arm och drog det krampaktiga nystanet intill sig.

Hon behövde inte öppna ögonen för hon kände på lukten att det var Bengtsson som kommit in från ladugården. Han satt på köksgolvet med ladugårdsstövlarna och blåstället och hon låg som ett hårt virat mattrasenystan i hans famn.

När hon kände värmen från hans kropp och doften av ladugård från hans kläder, släppte krampen och hon började gråta.

Tårarna sprutade och snoret rann och han torkade hennes ansikte torrt med jackärmen. Han strök henne över ryggen och vaggade henne i sitt knä. Han sa ingenting, han bara grymtade lite och smackade med tungan.

När gråten till slut ebbat ut, och det bara var dom efterslängtrande skvalpen som riste henne, öppnade hon ögonen och såg på Bengtsson.

– Det är Marie, viskade hon och började gråta igen.

Bengtsson reste henne upp så att hon satt framför honom.

– Marie ska du inte oroa dig över. Hon kommer tillbaka.

– Hur kan du veta det?

Han torkade henne med ärmen och log ett skrynkligt leende.

– Sånt vet man bara, sa han och blinkade.

IV

Niklas kom ut från stationsbyggnaden med en halvrökt fimp i munnen. Han släppte ner bagen på stentrappan och letade i fickorna tills han hittade en tändare. Han rökte med uppdragna axlar och tittade sig omkring som om han var rädd att någon skulle hoppa på honom.

Anna startade motorn och körde fram bilen.

– Fan kom du ifrån? muttrade Niklas och kastade in bagen i baksätet. Han satte sig bredvid Anna och drog igen dörren med en smäll.

Han såg värre ut än vanligt. Blek och orakad med finnar runt munnen och ner på halsen. Kläderna stank av rök och hon märkte genast att han inte var helt nykter.

– Har du druckit på tåget? frågade hon surt och lade in ettan.

– Jag tog en bärs. Vad fan rör det dig?

– Du ser för jävlig ut, Niklas. Du kunde väl åtminstone ha rakat dig.

– Lägg av för i helvete! vrålade Niklas och slog näven i fönsterpanelen.

– Akta min bil.

– Den är väl försäkrad.

– Mot inbrottsskador ja, men inte mot utbrott.

Niklas stönade och tände en cigarett.

– Kan du inte vänta tills vi kommer fram till sjukhuset?

– Med vaddå?

– Jag vill helst inte att du röker i bilen.

Niklas vevade ner rutan helt så att iskalla vindpustar fyllda

med rök slog emot Anna.

– Måste du bete dig som en tioåring?

– Måste du tjata på mig som om du var min morsa?

– Du vill ju ha någon som tjatar på dig. Har du lust att stänga fönstret. Det drar.

Dom kom snart ut på motorvägen. Klockan var över elva på kvällen och det var becksvart ute. Anna var tvungen att koncentrera sig på körningen och hostade bara lite demonstrativt när Niklas tände en ny cigarett direkt efter att han fimpat den första.

Hon kände mot sin vilja att hon tyckte synd om honom. Det gjorde henne ont att se honom så nergången. Samtidigt visste hon att han aldrig hade behövt känna sig riktigt övergiven. Människor hade alltid samlats i flockar för att ta hand om honom. Den lille martyren.

– Vad är du så olycklig för egentligen? frågade hon plötsligt.

Niklas ryckte till och stirrade på henne som om hon just klappat till honom.

– Susanne håller på att ta ungarna ifrån mig, det vet du ju, sa han med sin pipigaste röst. Jag har försökt få tag på dig i flera veckor för nu har hon kopplat in någon jävla advokat, och…

– Ett ord till om din skilsmässa och du får gå till sjukhuset! skrek Anna och pressade händerna hårt mot ratten. Det dunkade mot tinningarna och hon fick räkna långsamt till tio för att inte köra av vägen eller ställa sig på bromsen.

– Vad är det med dig? frågade han när dom hade kört en stund. Du beter dig faktiskt lite märkligt.

– Jag är sjukskriven för att undvika en psykisk kollaps. Jag hade tänkt vila upp mig här hemma, men det var ju ur askan i elden.

– Vad är det som har hänt?

– Marie har gått ifrån mig.

– Åh, fan.

Niklas knackade ut en ny cigarett ur paketet och tände på den förra. Anna kände återigen ilskan rusa genom kroppen.

– Åh fan åh fan åh fan åh fan! skrek hon. Är det det enda du kan komma på att säga? Är du rädd att få konkurrens, Niklas? I så fall behöver du inte oroa dig. Mamma har aldrig tagit mitt kärleksliv på allvar. En lesbisk relation mer eller mindre, vad spelar det för roll när det finns riktig heterosexuell tragik i familjen, med barn och advokater och vårdnadstvister och hela baletten. Att jag håller på att gå under för att Marie har lämnat mig det är inget att bry sig om. Det går snart över och jag är ju så käck och kavat så det är ingenting man behöver oroa sig för.

Anna sjönk tillbaka mot sätet och torkade bort saliven från läppar och haka med handryggen. Niklas teg. Antingen var han rädd eller så var han arg. Det kunde kvitta vilket, tänkte Anna. Om han inte hade något annat än ”åh fan” att komma med så kunde han lika gärna hålla tyst.

Hon tänkte heller inte lyssna på en enda stavelse till som handlade om hans skilsmässa. Hädanefter tänkte hon ge blanka fan i om han söp ner sig och förlorade umgängesrätten med sina barn. Det fick vara nog nu. Fick hon inte det hon behövde så kunde hela världen fara åt helvete för hennes del. Så även Marie. Hon kunde knulla på sin chef för allt vad hon var värd och fortsätta inbilla sig att någon annan skulle förlösa hennes kreativitet. Men i fortsättningen skulle hon få stryka Anna från listan.

– Jag vet inte vad jag ska säga, sa Niklas när dom klev ur bilen.

– I så fall tycker jag att du ska hålla tyst.

– Hur är det med pappa?

– Vet ej.

– Fan, jag är nervös för att träffa honom, sa Niklas och stampade ner cigaretten i gruset. Han har aldrig tålt mig. Jag vet inte vad jag ska dit och göra.

– Du kan alltid be honom dra åt helvete.

– Gör det själv.

– Det kanske jag gör också.

– Han är på ett uruselt humör, berättade Karin i cafeterian. Men doktorn säger att det fortfarande finns risk för en ny attack så jag tycker ändå att ni ska gå in till honom.

Hon drog efter andan och tittade på sitt armbandsur.

– Om en kvart går vi upp, tycker jag. Ni får gå in en i taget. Och säg inget dumt bara. Det här är inget tillfälle att dra upp gamla oförrätter. Det hoppas jag…

– Mamma, vi är inga barn längre.

Anna lade sin hand på Karins arm för att hon skulle lugna ner sig.

– Förlåt, ursäktade hon sig och drog upp en näsduk ur handväskan. Hon snöt sig och vek sedan prydligt ihop näsduken igen.

– Jag är väl rädd att han inte ska klara det här. Och så tänker jag på allt elakt jag har sagt och tänkt om honom, och på att han kanske aldrig har förstått att vi ändå har älskat honom. Att det kanske är därför. Ja, jag vet att det låter fånigt, men jag kan ändå inte låta bli.

Karin tummade på näsduken och vände bort ansiktet när rösten sprack och tårarna trängde fram.

Anna fortsatte att betrakta henne. Märkligt nog så kändes det som en lättnad att hon äntligen vågade inse att Karin

aldrig hade funnits där. Aldrig för henne. Det var Niklas som hade fått hennes kärlek. Först Niklas och sedan Ulf.

Dom följde den röda plastlinjen på golvet mot avdelningen för hjärtpatienter.

Karin kunde inte hålla fingrarna borta från Niklas. Hon försökte rätta till hans krage och tjatade på honom att åtminstone dra en kam genom håret.

Han gick fort genom korridorerna med framskjutna axlar och händerna djupt nerkörda i rockfickorna, som om han försökte skydda sitt eget hjärta från Karins hackande.

När Niklas kom ut ur rummet hade krampen släppt i hans ansikte och han grät öppet. Han klappade Anna på axeln och sa att hon kunde gå in. Hon sökte efter ett tecken i hans ansikte, men han skakade bara på huvudet.

Belysningen var dämpad och det tog ett tag innan hon såg sin pappa klart i den främmande miljön. Så sakta trädde hans gestalt fram bakom slangar, dropp, sladdar och apparater.

Kinderna var insjunkna och han var blåaktig under ögonen. Men han lyste upp när han fick syn på henne. Den välbekanta glimten av djävulskap i hans ögon gjorde henne så glad att hon började gråta.

– Vad lipar du för? Det kan väl inte vara för att jag ska dö.

– Du är ett sånt kräk, snyftade Anna och satte sig ner bredvid sängen. Men jag älskar dig ändå.

Hon tog hans hand och kramade den hårt.

– Vet du att Niklas bad mig dra åt helvete. Det kanske blir karl av honom också.

Ulf log brett och kramade hennes hand tillbaka.

– Jag vill inte att du dör, pappa. Det finns så mycket kvar… att säga.

Ulf slöt ögonen och grimaserade. Annas blev livrädd och var på väg att larma personalen när Ulf suckade och öppnade ögonen igen.

– Jag klarar nog inte ett sånt samtal. Men en sak ska du veta, Anna. Jag älskar dig. Och jag är jävligt stolt över dig. Det trodde du kanske inte, men så är det i alla fall. Och en sak till. Jag tycker att Marie är en fin tjej. Henne ska du vara rädd om.

Det var en sådan våldsam längtan som vällde upp inom henne och ett porlande skratt mitt i sorgen, att hon inte visste vad hon skulle säga.

– Pappa, lämna oss inte än, bad hon. Vi behöver dig. Jag behöver dig, tillade hon blygt.

Ulf kramade hennes hand en lång stund. Sedan släppte han den.

– Nu klarar jag nog inte mer. Hjärtat dör en bit för varje gång. Men det vet du väl.

– Ja, det vet jag.

– Det blir aldrig riktigt som man har tänkt sig. Livet, menar jag. Men jag säger som Bengtsson: man ska aldrig gråta över spilld mjölk. Förstår du vad jag menar?

Anna nickade.

– Fast jag tror att han har fel, sa hon sen.

och lust.

Marie steg av flygbussen och gick mot centralen för att växla pengar. Hon sneglade mot Kungsholmen, precis halvvägs mellan hemmet och jobbet. Pengarna skulle kanske räcka ett par veckor om hon fick bo hos Lena.

Men hon kom inte längre än till Pressbyrån och ett månadskort för februari plus en presentförpackad chokladask, så var budgeten för dom första dagarna redan överskriden.

Hon steg av tunnelbanan i Midsommarkransen och drog resväskan genom snöslasket tills hon kommit högst upp på Främlingsvägen. Tidningen som Lena stuckit in i porten satt kvar. Marie baxade in väskorna och stampade av snön innan dörren gick i lås bakom henne. Det luktade köttbullar, makaroner och våta yllevantar. Några pulkor stod uppstaplade intill elementet och smältsnön ritade ränder över det smutsgrå granitgolvet. Det var så välbekant och så länge sedan att hjärtat bultade när hon gick uppför trapporna.

Hon ringde på dörren, med chokladasken beredd. Musiken skruvades ner och hon hörde Lenas steg i hallen.

Tre år sen sist, hann hon tänka innan dörren slogs upp och Lena mötte med ett avmätt leende och en lång blick på resväskan.

– Long time no see, sa Lena och tog emot chokladasken utan att tacka.

Marie hängde av sig i hallen medan Lena gick in i köket och för att sätta på kaffe.

– Jag har inget att bjuda på. Bara några torra bullar, sa Lena och satte ner brickan på soffbordet.

– Det gör ingenting. Det var snällt att jag fick komma.

Marie flyttade undan pläden och sjönk ner i skinnsoffan. Hon kände att hon inte var någon välkommen överraskning.

– Vad är det som har hänt? Har Anna kastat ut dig?

– Nej, det är jag som har strulat. Jag är ledsen att jag dyker upp på det här sättet, men jag vet inte vart jag ska ta vägen. Jag kanske bara kan få sova här i natt.

– Du behöver inte vara orolig. Jag tänker inte kasta ut dig. Det är bara det att du har inte hört av dig på flera år, och så plötsligt står du här, färdig att flytta in.

– Förlåt. Jag har tänkt ringa så många gånger men… Marie ryckte på axlarna. Ja, du kunde också ha hört av dig.

– Det gjorde jag. Men till slut tröttnar man.

– Jag har saknat dig.

– Det har du glömt att meddela mig i så fall, sa Lena och sträckte sig efter cigaretterna.

– Finns du kvar?

– Vad ser det ut som?

Lena blåste ut röken och log. Lite vänligare denna gång.

Dom hade varit nära varandra en gång i tiden. Hållit ihop som bästa vänner. Om Lena verkligen fanns kvar så var det inte Maries förtjänst.

Hon såg sig om i rummet där allt var som förut; planschen med Eva Dahlgren ovanför stereon, dom små tavlorna med kvinnomotiv som valts ut för att hålla kvar en erfarenhet; bevis som fästes på väggar med glasramar från IKEA, knappnålar, häftstift eller tejp.

Hon hade själv gjort samma sak när hon flyttat in någon-

stans. Utom hos Anna där väggarna redan var upptagna av Annas motiv. Varför hade hon inte reagerat? Eller var det kanske det hon hade gjort.

– Är det slut mellan dig och Anna?

Marie ryckte till.

– Nej. Eller det vet jag inte, tillade hon.

– Har du varit med någon annan?

– Nej.

– Men vad är det som har hänt?

– Du måste lova att inte berätta det här…

Marie tystnade inför dom välbekanta orden.

– Litar du inte på mig? frågade Lena.

– Jo, det gör jag. Det är bara så rörigt allting så jag vet inte var jag ska börja.

– Är du på väg någonstans? Ska du resa bort?

– Nej, jag kom hem för tidigt från Grekland. Jag skulle egentligen ha varit borta en månad. Och under den månaden skulle Anna och jag inte ha någon kontakt.

– Vems idé?

– Hennes.

– Och varför kom du hem för tidigt?

– Jag blev osams med min chef. Men det var inte mitt fel. Det var hon som hade lurat mig. Hon ville ha med mig dit ner för att förföra mig. Du vet, så där av en händelse, efter en god middag och ett par groggar. Jag vet inte hur hon hade tänkt sig att det skulle se ut efteråt. Förmodligen litade hon på att jag skulle hålla tyst, att jag skulle skämmas för att säga det till någon.

– Fy fan, utbrast Lena och fimpade sin cigarett.

– Då skulle du ha sett hennes min när jag berättade att jag var lesbisk. Jävlar vad rädd hon blev. Så försökte hon lägga över allt på mig, som om det var mitt fel. Som om jag hade

lurat henne på något sätt.

– Är det sant? Blev du inte förbannad?

– Jo, jag sa upp mig.

– Va?

– Först skällde jag ut henne, sedan sa jag upp mig.

– Var det så smart? Att säga upp dig menar jag. Det var ju hennes fel.

– Det är dags för mig att byta jobb i alla fall, skrattade Marie för att skyla över rädslan när hon tänkte framåt.

– Har du någon aning om vad du ska göra istället?

– Nej.

– Har du några pengar?

– Nej.

– Marie, du är lika naiv som du alltid har varit. Hur är det med Anna, är inte hon rätt tät?

– Jag kan inte be henne om hjälp.

– Din mamma?

– Hon klarar sig knappt på sin sjukpension.

Lena skakade på huvudet.

– Jag skulle gärna hjälpa dig, men…

– Det behövs inte, avbröt Marie. Jag ska klara det här själv. Får jag bara sova här i natt så har du hjälpt mig tillräckligt.

– Och sen då?

– Jag hyr ett rum någonstans och tar ett jobb vad som helst. Det ordnar sig.

– Du är hopplös! stönade Lena och drog henne till sig. Hon kramade henne så att hon tappade andan och sköt henne sedan ifrån sig.

– Jag är fortfarande arg på dig, men jag finns faktiskt kvar. Märker du inte det? Du behöver inte springa härifrån på en gång.

– Jag vill inte belasta dig.

– Det gör du inte heller. Jag är väl bara rädd för att du ska försvinna igen. Jag vill inte bli dumpad en gång till. Vänskap är också viktigt. Det är kanske dags att du börjar inse det.

Lena reste sig och gick för att hämta lakan och kuddar i klädkammaren. Marie hjälpte henne att skaka ner täcket i påslakanet och plockade fram necessär och rena trosor ur resväskan.

– Vet Anna om att du är här? frågade Lena på väg mot sitt sovrum.

– Nej, jag har inte ringt. Jag vet inte om jag är välkommen.

– Om det inte har hänt något annat än det du har berättat för mig, så förstår jag inte varför du inte ringer.

– Jag kanske ringer imorgon.

Marie släckte golvlampan och drog upp täcket mot hakan. Inte ens Lena vågade hon berätta allt för. Hon förtjänade egentligen människor som Helen, tänkte hon och somnade med handen knuten mellan benen.

II

– Vad gör jag om jag inte får tag på henne?

Anna satte sig ner vid köksbordet mitt emot Maggan och Barbro. Hon var glad att hon förmått sig att ringa dom och att båda hade kunnat ställa upp. Brevet från Marie och insikten om att hon var tillbaka hade kastat henne så häftigt mellan hopp och förtvivlan att det kändes som hon sprungit åt olika håll med en gummisnodd runt midjan.

– Hon hör väl av sig på något sätt, sa Maggan. Nu vet du ju att hon är tillbaka.

– Men jag vill ju veta varför. Var det för min skull, eller är det något annat som har hänt? Hon har sagt upp sig, skriver hon här. Det kan ju betyda vad som helst.

– Skriver hon inte att hon älskar dig? frågade Barbro.

– Jo...

– Det tycker jag att du ska hålla dig till i så fall.

– Anna menar att hon kan ha...

– Ja, jag förstår vad Anna menar, avbröt Barbro. Men jag förstår inte varför vi ska försöka hålla dom borta från varandra.

– Nu missförstår du mig.

– Det är möjligt.

– Anna är en gammal vän till mig. Jag vill bara hennes bästa. Och jag känner Marie, sa Maggan. Hon är en fin tjej, men hon litar för mycket på att andra ska ta hand om henne. Jag tror inte att Anna orkar det just nu, ovanpå allt annat som har hänt i hennes familj. Jag vill helt enkelt inte se henne gå under.

– Inte jag heller.

– Inte ens för kärleks skull.

– Nu känner inte jag Marie lika bra som du gör, sa Barbro. Men utifrån ser det faktiskt ut som om Marie mycket väl kan ta hand om sig själv. Det krävs en hel del mod för att våga bryta upp som hon har gjort, utan att helt stänga dörren bakom sig.

– Vilken jävla dörr? Hon har ju inte talat om var hon bor.

– Man måste våga tro att människor kan förändras. Se bara på Anna. För bara någon vecka sedan så kunde hon ju knappt uttala ett eget behov.

Anna ryckte till och tittade ömsom på Barbro ömsom på Maggan.

– Jag vet inte hur jag ska göra om jag inte får tag på Marie innan jag åker tillbaka.

– Vad är det vi kan hjälpa dig med nu rent praktiskt? frågade Barbro och tog hennes hand över bordet. Är det någonting som du behöver handla eller tvätta upp eller ordna med inför begravningen?

– Jag vet inte. Jag känner mig alldeles tom i huvudet.

– Du är förmodligen chockad, sa Maggan. Gå och lägg dig istället så lagar Barbro och jag lite mat. Jag tror att vi behöver det allihopa.

Anna lade sig ovanpå täcket med brevet som hade klistrat sig fast mot handflatorna. Hon hade läst det flera gånger, vridit och skakat det som om någonting skulle ha gömt sig mellan raderna. Det måste ha hänt Marie någonting, men vad det var kunde hon bara gissa sig till. Och varför hade hon inte skrivit någonting om den där Helen? Hade det hänt någonting mellan dom? Var det därför hon bara hade varit inne och vänt i lägenheten?

Hon skrev att hon ville mötas på nytt, men att det var mycket som måste ändra sig mellan dom. Och att dom måste lära sig att tala med varandra igen.

Tala med varandra, tänkte Anna lite surt, visst ville hon tala med Marie, men det kanske inte var vad Marie ville höra.

III

När Marie hade räknat kassan hade hon 400 kronor över. Det var lika mycket i dricks som hon skulle få direkt i handen när hon lämnade ifrån sig bongnyckeln till spritkassörskan. Hon

fyllde i kassanotan och stoppade ner sedlarna i insättningskuvertet, skrev sitt namn på det och klistrade igen det.

Dom två andra servitriserna var redan klara och inne på sin andra starköl. Dom var båda runt tjugo och skulle gå på Café Opera efteråt. Hon var glad att dom inte hade hunnit fråga henne var hon hade jobbat tidigare, så slapp hon att veckla in sig i några lögner eller säga som det var, att hon inte hade serverat på 15 år. Men det hade tack och lov gått bra ändå. Båda parter hade varit tillräckligt desperata för att inte hysa några betänkligheter. Hovmästaren behövde någon som tog över en station och hon behövde snabba pengar.

Marie sträckte ut benen under bordet och vickade av sig skorna. Fötter och ben hade svullnat upp under kvällen, rygg och axlar stack och brände. Hon hade många gånger frågat sig om det hade varit dumt att säga upp sig, men inte ens den här värken fick henne att ångra sitt beslut. Hon hade kanske kunnat vara mer strategisk, som Lena så nogsamt påpekat, och stannat kvar och förhandlat med Helen istället för att bara störta iväg hals över huvud. Men nu var det gjort, och det enda hon egentligen ångrade var att hon hade åkt iväg överhuvudtaget. Men kanske var det enda sättet att få kontakt med livet igen, att rycka sig loss och ställa allt på ända, utan att på förhand veta vad man skulle vinna och vad man skulle förlora.

Hon började ana vad hon hade vunnit, men vad hon hade förlorat, det visste hon ännu inte. Hyrestanten hade sagt, precis innan hon skulle gå, att någon hade sökt henne. Det kunde bara vara Lena eller Anna. Vem av dem det var skulle hon snart få reda på.

Marie kostade på sig en taxi till lokalen som låg nere vid Hammarbyhamnen, och hoppades att festen hade kommit igång så att hon skulle slippa svara på en massa frågor från sina gamla vänner. Lena hade gett henne en utförlig resumé över

alla intriger och partnerbyten hon gått miste om under tiden med Anna. Det var samma gamla ringlek som hade fortsatt några varv till och resulterat i nya turer och konstellationer. Det hade visserligen kommit in en del nytt blod i kretsen och några av dom gamla hade försvunnit in i sina parförhållanden. Men det var ändå lika slutet som ett kretsloppsystem, där all skit slussades vidare in i nästa relation.

Marie betalade chauffören och undvek hans frågor om vad en vacker kvinna som hon skulle göra i ett kolsvart hamnområde mitt i natten.

Det var i och för sig en bra fråga, tänkte hon när hon ringde på dörrklockan, och blev insläppt av en tjej som förklarade hur hon skulle gå för att inte hamna på något av tryckerierna som fanns i huset.

– Mariiiie! ropade Lena tvärs över dansgolvet och armbågade sig fram genom trängseln med ölglaset tätt tryckt till bröstet. Det var trångt, varmt och rökigt, och volymen så högt uppskruvad att kroppspråk och blickar fick ersätta alla nyanser i samtalen.

– Har du ringt? skrek Marie i örat på Lena som skakade på huvudet och pekade på en grön nödutgång.

På den spiralformade brandtrappan var det nästan lika trångt som inne i lokalen, men det gick åtminstone att föra ett samtal. En blek måne krönte natthimlen och ett par lyftkranar reste sig som väldiga urtidsdjur nere vid kajen. Lena drog eld på en tändsticka som lyste upp hennes ansikte när hon tände cigaretten.

– Hur gick det? Fick du ihop några pengar?

– 400 kronor i dricks, sa Marie med låtsad nonchalans.

– Bra jobbat! Behövde dom mer hjälp?

– Eventuellt. Dom skulle höra av sig.

– Och ditt gamla jobb?

Marie stönade och slog armarna om sig i kylan.

– Jag var uppe på huvudkontoret och försökte få ut min lön, men dom ville vänta tills Helen kom tillbaka.

– Jobbigt?

– Det är bara förnamnet.

– Kan du inte sätta dit henne på något sätt.

Marie skakade på huvudet och såg ut över vattnet.

– Nej, det går inte.

– Jag tycker det är för jävligt att du ska behöva sluta när det är hon som har strulat.

– Det var inte bara hon. Jag var också intresserad. Åtminstone i början.

– Varför har du inte sagt det?

– Jag skämdes väl, antar jag.

Lena studerade röken hon släppte ut från sina lungor.

– Jag skiter väl i vem du är intresserad av, sa hon sen. Men jag tycker inte om att du ljuger.

– Förlåt, mumlade Marie och tittade upp under lugg.

– Du är en barnunge, vet du det?

– Jag försöker i alla fall bli vuxen.

Lena skrattade och klappade henne vänskapligt på kinden.

– Jag tycker om att du är tillbaka. Hur länge tror du att du stannar?

– Vad menar du?

– Du vet vad jag menar. Så fort Anna och du har fixat till er relation, så kommer man inte att se röken av dig igen.

– Ska vi slå vad?

– Gärna.

– Jag sätter mina dickspengar.

– 400 spänn, sa Lena och ryckte på axlarna. Det kan du väl vara värd.

IV

Anna lutade sig in mot hallspegeln, vred ansiktet i halvprofil och klämde åt en inflammerad kvissla på halsen med tummen och pekfingret så att den blev ännu större.

– Fan också! mumlade hon och krängde av sig skinnjackan efter en snabb titt på klockan. Hon ville inte vara där först och behöva stå och vänta på Marie.

Hon synade bootsen, men dom var redan så omsorgsfullt putsade att det stack i ögonen. Marie skulle förmodligen genomskåda henne på en gång. Frågan var bara om det var bra eller dåligt.

Anna bestämde sig för att sluta plåga sig med vad Marie kunde tänkas känna och vilja, och gick in i rummet bara för att konstatera att allt hon skulle ha med sig låg tvättat och struket på soffan.

Kjolen som hon använt på sin mosters begravning hade blivit för trång, så Barbro hade fått hjälpa henne att handla en svart dräkt och ett par pumps på NK.

Karin hade hört av sig minst två gånger per dag, och redogjort för vilka som hade ringt och vilka hon själv hade kontaktat, vad dom hade sagt till henne och vad hon själv hade sagt till dom, vilka som skulle ha kaffe efteråt och vilka som skulle bjudas på middag. I slutet av varje samtal hade hon frågat när Anna skulle komma hem och hjälpa till. Niklas räknades tydligen inte ens.

Anna hade försökt dra på svaret så länge som möjligt, men till slut hade hon varit tvungen att bestämma dag och klock-

slag för att Karin skulle lämna henne lite ifred.

Det kändes hemskt att behöva åka tillbaka så snart igen.

Hon gick ut i hallen för att se om rodnaden hade lagt sig.

Om nu inte Marie hade ändrat sig och tänkte avpollettera henne istället. I så fall kunde hon lika gärna fly till en annan sorg. En som stagades upp av ritualer, som ett socialt godkänt och väl utprovat hägn åt smärtan.

Hon tittade på klockan och tog på sig skinnjackan för andra gången.

Marie hade gått in på restarangen och tagit ett bord. Hon ville inte riskera att bli utan nu när lunchgästerna vällde in. Hon hoppades att Anna skulle fatta det också, så att hon inte stod och väntade utanför.

Klockan var 20 minuter över avtalad tid. Anna brukade inte komma för sent. Dom kunde väl inte ha missuppfattat varandra? Fanns det fler grekiska restauranger vid Fridhemsplan? Hon hade inte kommit ihåg namnet på gatan, men hon hade sagt: den grekiska restaurangen vid Fridhemsplan, och Anna hade låtit som om hon hade fattat vilken restaurang det gällde. Men det kanske ändå var bäst att hon frågade en servitör om det fanns fler grekiska restauranger i kvarteret.

När hon äntligen lyckats hejda en jäktad servitör upptäckte hon att Anna var på väg mot hennes bord.

– Det var inget, log hon och släppte hans ärm.

Hon ville skratta högt och kasta sig i armarna på Anna, men hon blev sittande på stolen med ett förskrämt leende. Hon såg att Anna hade gjort sig fin för hennes skull, men hon sa bara:

– Hej. Jag var rädd att vi skulle missa varandra.

Och Anna sa:

– Förlåt. Det är jag som är sen.

Anna satte sig ner på stolen mitt emot henne. Hon behövde bara sträcka ut handen för att röra vid Annas ansikte. Men hon sträckte sig istället efter menyn och gav den till Anna.

– Jag har redan bestämt vad jag ska ha, sa hon och tittade sedan i smyg på Anna när hon snabbt bläddrade igenom dom inplastade sidorna.

– Jag kan inte påstå att jag är hungrig men jag får väl ta in något ändå. Har du något förslag?

– En sallad, kanske. Fast du tycker ju inte om oliver.

– Jag kan ge dom till dig.

Dom tittade på varandra helt snabbt och tittade sedan bort. Anna vred på sig för att haffa en servitör och Marie studerade ett sällskap i andra änden av lokalen.

Anna rev av en bit papper och lade på toa-ringen innan hon satte sig ner. Det ena benet började skaka när hon lutade sig framåt. Hon rätade upp ryggen och försökte andas normalt.

Hon hade glömt att Marie var så vacker.

Det var som när hon hade sett Marie första gången. Och hennes kropp betedde sig likadant; den lade sig platt på rygg. Inget motstånd, ingen styrsel, bara en enda stor önskan att bli ett med den där kvinnan som hon en gång hade trott att hon inte hade särskilt mycket gemensamt med.

Nu hade dom ett liv tillsammans, som dom redan snuddat vid och förvirrat vänt sig bort ifrån. Men det fanns där, det skulle aldrig gå att sudda ut, hur bra eller dåligt det än hade varit.

Det skulle bli svårt att hitta ett nytt sätt att tala med varandra, tänkte Anna och reste sig upp. Hon spolade och

tvättade av händerna.

Frågan var om det alls var möjligt.

Hon rörde vid sina läppar med fingertopparna och kom emot rädslan igen.

Tänk om inte Marie ville ha henne längre? Tänk om brevet bara var ett sätt att gunga henne till ro, innan hon stjälpte vaggan?

Ansiktet i spegeln förändrades när skräcken grep efter henne, och hon såg att det levde ett barn därinne, strax under huden.

En liten Anna.

Hon vred på kallvattnet och drack direkt från kranen. Sedan tittade hon sig i spegeln och såg att det var borta.

Marie släppte ner händerna mot bordet så att besticken slog emot porslinet.

– Men herregud, vad är det du säger? Varför har du inte sagt någonting?

– Vi har bara pratat med varandra en gång i telefon, försökte Anna förklara. Det var inte precis det jag hade i tankarna just då.

Marie var chockad. Anna skulle åka hem och begrava sin far, och hon såg ut som om det handlade om en avlägsen släkting.

– Vad känner du då? frågade Marie.

Anna petade undan en oliv och lade på fatet mellan deras tallrikar.

– Det klart att jag är ledsen, det fattar du väl.

Hon log sorgset.

– Han sa att han tyckte att du var en fin tjej, och att jag skulle vara rädd om dig.

– Sa Ulf det?

Anna nickade och strök bort en tår med handryggen.

– Men du kanske inte vill ha mig längre?

Marie sträckte ut handen och tog Annas hand. Kramade den hårt, så hårt hon kunde.

– Jo, det vill jag. Jag vill ha dig, Anna. Men det är ingen garanti för att vi kommer att lyckas.

Anna drog undan sin hand.

– Vad menar du?

Nu kommer det svåra, tänkte Marie. Men hon visste att hon ville ta sig igenom passagen med Anna den här gången. Utan att fly, utan att backa, blunda, låtsas eller ljuga.

– Jag menar bara, sa hon så lugnt hon kunde, att det är mycket som vi måste tala med varandra om.

Tala med varandra, tänkte Anna och fyllde på vatten i kaffebryggaren. Hur skulle hon kunna tala med Marie när hennes kropp betedde sig som ett djur som känt lukten av brandrök och förtvivlat försökte väcka den del som plockade fram kaffekoppar och fat ur skåpet.

Som civiliserade människor, tänkte hon vidare och tog fram mjölken ur kylen. Det är bara en tunn fernissa över en primitiv kropp.

– Så du har packat allt klart redan, sa Marie och kom in i köket.

Kaffet puttrade i bryggaren, Marie lutade sig mot dörrkarmen, allt var precis som det brukade.

Min kropp, min primitiva kropp, tänkte Anna och släppte mjölkpaketet hon höll i handen.

Mjölken skvätte upp på hennes byxor, rann iväg under elementet, in under bordet och soffan.

– Ta i mig, för i helvete! skrek hon åt Marie, som stirrade på henne med stora ögon. Rör vid mig, för fan!

Marie grep tag i hennes arm.

– Håll mig hårt! gapade hon. Få mig att känna att du menar det du säger!

– Jag håller dig ju, sa Marie ängsligt och kramade hennes båda överarmar.

Anna såg in i Maries virvlande iris, vädjade till henne:

– Hårt, Marie! viskade hon. Och när hon kände hur armarna slöts om henne skrek hon med sina lungors fulla kraft:

– Håll fast mig! Håll kvar mig! Visa att du älskar mig!

Hon slog huvudet i stolsbenet när dom föll. Marie över henne som ett djur, sökte hennes läppar med tunga och tänder, gnydde och grät. Smak av salt och mjölk i hennes mun. Maries händer som slet och rev i hennes hår. Fingrar som borrade sig in i hennes hull, krängde och drog i hennes kläder. Tills hon kände, äntligen, hud mot hennes… varm mjuk och svettklibbig hud.

Tyngden av kroppen som pressade ner henne mot golvet. Hon slappnade av och andades in doften av Marie rakt in i blodet. Hennes sköte öppnade sig, lemmarna föll isär och ryggen bågnade, lyfte sig upp över golvet.

Ett himlavalv, en brygga var hennes kropp när den välvde sig, hävde sig och skalv. Skakade henne som en kattunge och sedan släppte henne så att hon rodnande dalade ner mot jorden igen.

Hennes primitiva kropp vecklade ut sig och landade mjukt på rygg, i en hög av kläder, klister, kladd och kön.

Hon var tillbaka i köket, på golvet, bland mjölken hon tappat på golvet.

– Nu får vi dricka kaffe utan mjölk, fnissade hon och ritade med fingret i pölen.

– Det kan det väl vara värt, sa Marie och slickade av mjölken från hennes finger. Det var länge sedan vi älskade på köksgolvet.

Anna tittade på Marie och såg att hon också fyllde i meningen tyst för sig själv.

Anna ville hålla kvar förtrollningen, men hon visste att dom ännu inte hade talat med varandra. Att det var det som återstod.

– Tack för att du höll om mig, sa hon bara.

Marie torkade sig torr med en frottéhandduk och virade en annan runt håret.

– Din tur! ropade hon ut mot köket när hon gick ut ur badrummet.

Hon öppnade garderobsdörren och tog fram ett par rena plagg.

Här fanns ju allt hon behövde: kärlek, trygghet, komfort. Vad skulle hon med det rum som hon hyrde, med svajig resårsäng och gula tapeter, med tanten som halvdöv lät TV:n stå på hela kvällen, som tog emot hennes telefonsamtal och snodde mat från hennes hyllor i kylskåpet.

Vad ville hon egentligen? Ville hon ha något eget ett tag, eller ville hon ha något nytt med Anna?

Inte som förut, det visste hon. Förändring. Men hur såg den ut?

Det fanns saker som hon ville ändra på mellan dom, en balans som hon ville rubba. Men verkligheten var konkret och balansen rubbades inte bara med ord.

– Tills vidare vill jag behålla mitt rum, pratade hon högt till sig själv när hon satte på sig strumporna. Jag kanske flyttar tillbaka hit igen, men jag vill ändå ha kvar mitt eget rum.

Marie gick ut i köket och hällde upp en kopp kaffe åt sig själv i väntan på att Anna skulle bli klar. Trasmattan låg hoprullad mot elementet med fransarna våtklibbiga av mjölken den sugit åt sig.

Marie slog armarna om sig själv och tittade på solen som sjönk ner bakom Karlbergs slott på andra sidan vattnet. Hon stod kvar tills det blev så mörkt att hon kunde se sin egen spegelbild i fönsterglaset.

– Nu vill jag att du berättar vad som hände i Grekland.

Marie ryckte till och vände sig om. Anna stod på tröskeln med en blå frottéhandduk i handen.

– Det ska jag visst göra, sa Marie. Men jag vill först att vi talar om oss, och vad som hände innan jag åkte.

Anna vred handduken till en klut mellan händerna medan hon pratade.

– Jag har rätt att få veta varför du åkte, exakt vad som hände därnere, anledningen till att du sa upp dig och varför du kom hem tidigare än beräknat. Innan vi börjar tala om vårt förhållande vill jag ha svar på dom här frågorna.

Hon viftade till med handen så att kluten fastnade i dörrvredet.

– Är du egentligen intresserad av att förstå någonting? frågade Marie.

Anna ryckte till sig handduken så att det smällde i dörrhandtaget.

– Det beror helt och hållet på vad det är du vill att jag ska förstå, sa hon och lutade sig mot diskbänken. Du tror att du kan komma undan ditt ansvar genom att göra dig förstådd. Du är inte lite fräck, Marie. Jag ska först avväpnas och bakbindas med en lång och tårdrypande berättelse om hur mycket du har lidit under vårt förhållande. Så att jag sen kan förstå varför du stack med din chef.

Anna frigjorde sig från diskbänken med ett ryck och började gå fram och tillbaka mellan bordet och dörren medan hon viftade med handdukskluten.

– Ska jag känna att det var rätt åt mig? Ska jag vara jävligt tacksam för att du kom tillbaka?

Marie teg och vände bort huvudet. I fönsterrutan kunde hon se både sig själv och Anna reflekteras som aktörerna i en TV-melodram. Hennes eget ansikte närmast kameran; stilla tigande. Annas rörelser i bakgrunden; hennes röst som fyllde rummet.

– Varför kom du tillbaka förresten? Var hon inte lika bra? Eller ville hon inte ha dig? Jag vill ha svar på dom här frågorna först.

– Det kommer du inte att få.

– Nehej. Varför inte det?

Marie vände sig om.

– För att jag vill nå dig. Jag vill tala med dig nu. Inte slåss om kontrollen.

Anna slog handduken mot stolsryggen.

– Du tror visst inte att ditt handlande lämnar några spår efter sig. Men du lämnade stora jävla hål efter dig när du stack. Frågetecken som nästan tog livet av mig. Jag pallar inte att vänta längre. Fattar du det? Jag har också en gräns för hur mycket jag tål. Hur mycket av dina villkor jag orkar svälja.

– Du kommer att få svar. Jag vill bara inte bli förhörd, Anna. Jag vill inte förlora dig genom något idiotiskt missförstånd.

– Tänker du inte svara mig nu så blir det inget samtal. Då kan du packa dina väskor för gott.

Anna stod kvar i köket utan att röra sig, ända tills hon hörde Marie uppge namn och adress från telefonen ute i hallen. Då rusade hon dit och slet luren ur Maries hand.

– Ursäkta, det har blivit ett missförstånd. Vi är inte riktigt klara än. Ja, vi återkommer i så fall.

Anna lade på luren. Klangen av linjen som bröts kom tillbaka som ett eko och studsade mot den solida tystnad som rest sig mellan dom.

Nu hatar hon mig, tänkte Anna och tittade på Marie som stod med kappan på sig. Men hon får inte lämna mig en gång till. Jag klarar inte det.

Marie tittade mot dörren, men gjorde ingen ansats att röra sig i den riktningen. Hon tog upp ett tuggummi ur fickan och stoppade det i munnen.

– Så du tänker både kasta ut mig och hindra mig från att gå, sa hon kyligt.

– Jag kan inte hindra dig. Men du måste svara mig innan du går. Var du tillsammans med Helen? Låg ni med varandra?

Marie lade armarna i kors över bröstet och satte upp ena foten mot väggen bakom sig.

– Svar: Nej! sa hon och smällde en bubbla mot gommen.

– Kysste ni varandra?

– Nej, det gjorde vi inte.

– Vad var det som hände då?

– Det hände en hel del – inuti mig.

– Vad då? Kan du inte berätta?

– Aldrig i livet.

– Du var inte otrogen. I så fall skulle du säga det, eller hur?

– Om jag hade knullat med Helen så skulle du vara den första som fick veta det. Men nu har jag inte gjort det så därför har jag ingenting att berätta. Något annat vill du ju inte veta.

Anna kände hur förlamningen äntligen släppte, och allt

blev stilla. Hon såg hur Marie stod framför henne med armarna i kors över bröstet och frenetiskt smällde med sitt tuggummi. Fanns det ännu en chans att nå henne? Att be om ursäkt och förklara att det inte var hennes mening att brusa upp eller att rycka ifrån Marie luren. Men att spänningen inom henne var så stor att hon inte kunde stoppa den när hon väl fick en chans att låta den ladda ur.

– Vad var det du ville säga förut om vårt förhållande? frågade hon försiktigt.

– Det har jag glömt, sa Marie och tittade på klockan. Skulle du kunna ringa efter en taxi åt mig? Jag ska upp på huvudkontoret imorgon och avsluta min karriär. Jag skulle vilja komma i säng rätt tidigt, om du ursäktar.

Anna satt med luren i handen. Hon behövde bara trycka in den sista siffran i numret för att samtalet skulle kopplas fram. Marie tänkte att Anna såg ömklig ut. Inte alls skräckinjagande som förut, med handduken i köket, utan bara liten och vilsen. Som en liten flicka som väntar på det förlösande ordet, på handen som ska räckas ut till tröst och förlåtelse.

Marie tog upp handväskan från golvet och drog på sig skinnhandskarna.

– Noll, sa hon. Du behöver bara slå en nolla till så kommer du fram.

– Vart ska du någonstans?

– Söder. Folkkungagatan. Men det kan jag själv upplysa chauffören om.

– Jag var på söder, sa Anna och lade ner luren igen. Barbro tog med mig ut på ett ställe dit hon brukar gå. Jag hade inte sovit, ätit, fungerat normalt sen du hade åkt. Det var fruktansvärt. Jag väntade bara på att du skulle ringa.

– Du förbjöd mig att ringa. Minns du inte det?

Anna skakade sorgset på huvudet.

– Du kunde ha ringt ändå, men det gjorde du inte. Jag trodde du hade lämnat mig för gott. Det var så det kändes.

Marie stelnade till innan hon påbörjat tanken. Vad var det Anna var på väg att berätta?

– Varför ringde du inte? sa Anna och lade sina händer på hennes axlar.

Marie backade ett steg och Annas händer föll ner utefter sidorna.

– Har du varit med någon annan? frågade Marie och kisade i halldunklet för att bättre kunna se Annas ansikte.

– Jag försökte, men inte ens det klarade jag av, suckade Anna.

Marie tog av sig handskarna och stoppade dom i fickan. Hon pressade fingertopparna hårt mot handflatorna och försökte låta bli att skrika.

– Med vem? frågade hon.

– Äh, det var en kille, en chilenare, jag minns knappt vad han hette.

– Vad gjorde ni?

– Du behöver inte oroa dig. Vi gick aldrig så långt. Jag kunde inte. Det var dumt gjort av mig, jag vet. Men du behöver inte känna dig hotad. Det fanns inga känslor med i bilden.

Anna lade huvudet lite på sned som om hon tänkte efter.

– Jag tror jag ville komma åt dig på något sätt, sa hon och tittade på Marie. Få dig att fatta att du också kan förlora mig.

Ett vitt gnistregn över näthinnan efter hatet som exploderat mot henne. Det var inte slaget som var värst, eller smärtan i bakhuvudet, utan orden som Marie hade skrikit åt henne.

Det fortsatte ringa i hennes öron, när hon öppnade ögonen och såg att Marie var borta. Hon hade lämnat dörren efter sig på vid gavel. Anna hasade sig upp och stängde den. Hon ville inte att grannarna skulle se rakt in.

Hon lutade sig bakåt mot den stängda ytterdörren, tryckte sig mot träet och kände hur skräcken vann in på henne, arbetade sig upp genom kroppen tills den nådde hennes svaga punkt. Där stannade den och slöt sig om hennes hjärtmuskel, kramade tills hon måste rusa ut ur lägenheten, ner i garaget där bilen stod.

– Vad har jag gjort? Vad har jag gjort? upprepade hon och försökte få in nyckeln i låset. Hon rusade motorn av ren nervositet och var nära att krocka med en bil som var på väg ner i garaget.

– Det var inte alls så, mumlade hon när hon svängde ut på Kungsholms Strand och körde i riktning mot centrum.

– Förlåt mig, Marie. Förlåt mig, snälla, söta Marie.

Hon lät blicken fara fram och tillbaka över gatan, kröp fram på kopplingen för att hinna med varje portuppgång.

– Jag älskar dig, gnällde hon och tryckte ner gaspedalen så att varvräknaren slog i botten.

Det var riktig choklad, med mjölk och kakao i botten och skinn som Marie fick lyfta bort med teskeden. Hon slöt båda händerna om koppen och blundade när hon drack.

Bort med caféinteriören och skolungdomarna vid bordet bredvid, bort med alla tankar som inte handlade om chokladen och hur den fyllde munhålan och värmde hela vägen ner i magsäcken.

Det här hjälper alltid, tvingade hon sig att tänka. Allting lägger sig på plats efter en kopp varm choklad.

Hon beställde in en kopp till. Omedelbart efter den första. Den andra koppen drack hon långsamt som skydd mot den svärm av bålgetingar som hon sen släppte fram.

När tankarna surrat klart var koppen tom och hon reste sig och gick från bordet.

Samma väg som hon kommit gick hon sedan tillbaka.

V

Marie sneddade över Stadshuskajen. En blek men omisskänlig februarisol gjorde sitt bästa för att tina upp kylan som ruvade i snödrivor och i människors anleten.

Ett tåg med blå och gula sovvagnar som hängt med från Hamburg mötte henne när hon promenerade över Centralbron. Hon stannade till och såg ut över Riddarfjärden där solen glittrade i vattenytans krusningar.

Hon hade bara sovit några timmar och borde egentligen vara trött och nervös inför mötet med Helen. Men hon kände sig underligt nog bara väldigt lycklig.

Från tårna och ut till fingertopparna pulserade en varm glädje, som varken ställde några frågor eller krävde några svar. Hon hade haft den i kroppen ända sedan hon vaknat på morgonen tillsammans med Anna.

Det kändes nästan lite religiöst, tänkte hon och promenerade vidare. Som ett förklarat tillstånd.

Marie gick förbi receptionen och fortsatte korridoren fram till Helens dörr som stod öppen. Hon stannade till i dörröpp-

ningen.

Helen satt vid sitt skrivbord med ögonen slutna och ansiktet vänt mot takfönstret, som ritade en bred solgång tvärs genom rummet. Hon såg ut som en leopard i diamanthalsband med lysande röda klor; belåtet spretande med alla fingrarna isär och handflatorna mot bordet.

Marie harklade sig och Helen drog genast tillbaka händerna och använde dom som stöd mot skrivbordsstolen när hon reste sig upp. Hennes ansikte hade slutit sig blixtsnabbt, som en automatkamera i starkt solljus. En tusendels sekund, sedan var bilden borta.

– Kom in Marie! Jag har dina papper klara. Du ska bara skriva under.

Hon tog i hand och visade Marie på en stol bredvid skrivbordet.

– Jag har skrivit ut ett betyg åt dig, och sen kommer du också att få lön, semesterersättning och traktamente så att du klarar dig ett tag framöver.

Hon räckte Marie en reservoarpenna och pekade på raderna där hon skulle skriva sin namnteckning.

Marie ögnade igenom betyget och lönespecifikationerna. Det var bättre än hon hade väntat sig. Hon skrev under och räckte över pennan.

– Ja, då får jag bara önska dig lycka till i framtiden, sa Helen och reste sig upp med handen framsträckt.

– Tack! svarade Marie och tog den breda handen med alla guldringarna i sin.

Inget mer tydligen.

Hon vände sig om och gick mot dörren, stannade med handen på vredet och stängde den igen.

– Jag är nog inte riktigt klar än, sa hon och vände sig om. Det är ett par saker som jag skulle vilja säga innan jag går.

Helen såg först rädd ut, men satte sig sedan ner, med händerna på bordet som en skolflicka.

– Jag pratar aldrig om vad som verkligen hände i Grekland, men du fick mig att berätta, och det är jag tacksam för. Att du sedan inte klarade av att höra hur jag tog mig ur förhållandet, det kan jag på sätt och vis förstå. Men din reaktion var inte anledningen till att jag rusade iväg. Det vill jag att du har fullkomligt klart för dig. Det är inte för att jag har blottat något skamligt som jag slutar.

– Det har jag heller aldrig trott.

Helen log inte, hon såg snarare sorgsen ut.

Var det så här Helen såg ut bakom maskerna? tänkte Marie. En helt vanlig människa.

– Jag är glad att det inte är mitt fel att du slutar, sa Helen efter en stund och reste sig upp och gick runt skrivbordet. Eftersom du har valt att vara ärlig nu så tänker jag också vara det. Du passar inte för det här jobbet, eller det här jobbet passar inte för dig. Du har nog din talang någon annanstans.

Hon öppnade sin famn och drog Marie intill sig.

– Lycka till! Och tack för att jag fick lära känna dig.

VI

– Så ni är tillsammans igen, är det det du säger?

Anna nickade och lade ännu en putsad silversked till raden av bestick på matsalsbordet.

Karin satt vid andra änden av bordet, iklädd morgonrock och tofflor med läsglasögonen på nästippen och listorna i handen.

– Usch, jag blir så trött av allt som ska göras, sa hon och lade ner papperna på bordet. Det är tur att du är här och hjälper till.

Hon tittade på Anna över kanten på glasögonen som om hon sökte en fixpunkt, någonting att fästa blicken vid under den tid som tankarna behövde för att omforma sig till en sammanhängande mening.

Anna sträckte sig efter den lilla flaskan med Häxans silverputs. Som barn hade hon alltid undrat över vad den svarta häxan hade med renhet att göra. Hon hade aldrig fått det att gå ihop, och hon hade betraktat dom små flaskorna och proceduren med silvret som någonting farligt rituellt som bara dom vuxna ägnade sig åt och förstod.

– Nu är du den enda i familjen som har någon, sa Karin efter en stunds tystnad medan hon fortsatte att stirra på Anna från en punkt någonstans i bakre delen av hjärnan.

Anna kände omedelbart igen den där stickande känslan i nacken som Karin var så bra på att förmedla.

– Vad menar du? frågade hon misstänksamt.

– Du har Marie. Niklas och jag vi står ensamma. Är det så svårt att förstå?

– Menar du att jag ska ha dåligt samvete?

– Nej, varför skulle du ha det?

– Det vet man aldrig.

– Anna, nu tycker jag att du är onödigt svår. Karin tog av sig glasögonen och skärpte rösten. Det var ingen anklagelse, det var bara ett enkelt konstaterande av fakta. Niklas har förlorat Susanne, och jag har förlorat pappa. Du har fortfarande kvar Marie. Och det tycker jag att du ska vara glad för.

Karin satte på sig glasögonen igen och tog upp listorna.

– Har du lust att gå igenom mormorsservisen när du är klar med silvret. Vi blir nitton till middagen om Marie kom-

mer. Jag måste ringa till Gunborg och höra om hon kan ställa upp och servera. Jag förstår inte hur jag ska hinna med allt.

Anna kände en kliande lust att gå ifrån bordet. Hon blev inte klok på vad det var Karin försökte säga. Och det var lönlöst att tro att man kunde pressa fram ett rakt besked. Dom frågorna kom bara i retur som hårt skruvade bollar; omöjliga att slå tillbaka.

Anna putsade den sista teskeden och lade tillbaka den i sin ask. Sedan gick hon över till vitrinskåpet och räknade fram nitton tallrikar, assietter och efterrättsskålar som hon bar ut i köket och ställde på diskbänken.

Karin kom efter med soppskålar, uppläggningsfat och såskannor som skulle diskas rena från damm och fettfläckar. Hon tog en handduk och ställde sig bredvid Anna för att torka efter disken.

– Ragnar har gift om sig med en yngre kvinna. Har jag berättat det?

– Ja, du sa det.

– Jag tycker nästan att det är lite fräckt att han kommer.

– Fräckt? undrade Anna.

– Ja, han tillhör ju inte familjen längre. Och jag kan inte påminna mig om att Ulf och han hade något vettigt att säga varandra.

– Kommer hans ungar, jag menar kusinerna, herregud dom är väl närmare trettio nu.

– Lars och Birgitta, ja dom kommer också. Med familj, tillade Karin och lät en underkänd tallrik glida tillbaka ner i diskvattnet igen.

– Man får väl hoppas att dom inte tar med ungarna till kyrkan i alla fall. Jag undrar just vilken sida dom tänker sätta sig på. Bara dom inte tror att dom ska få ärva och vill fjäska in sig av den anledningen.

– Mamma!

– Ja, ursäkta så mycket, men jag har sett människor förvandlas till monster när det blir fråga om arv.

– Måste vi prata om det nu?

– Nej, vi kan ta det efter begravningen.

Karin tog en trave torkade tallrikar från bänken och flyttade över till köksbordet.

– Jag vet inte om jag har råd att bo kvar, sa hon med ryggen vänd mot Anna.

– Tänker du sälja gården? frågade Anna och var nära att tappa mormors soppterrin i golvet

Karin drog irriterat efter andan.

– Varför tror du att jag skulle vilja bo kvar i det här stora huset? snäste hon.

– Jag antog det, stammade Anna. Jag menar, du har växt upp här, det är ditt föräldrahem, och jag har trott att du inte kunde tänka dig att bo någon annanstans.

– Skitsnack!

Karin skakade ut kökshandduken och hängde den att torka bredvid diskmaskinen.

– Vem har fått dig att tro det, förresten? frågade hon och lutade sig mot diskbänken med armarna i kors över bröstet.

– Du… pappa…

Anna ryckte förläget på axlarna.

– Jag ska tala om för dig, att om jag hade fått välja, så hade jag inte gått kvar här hemma i hela mitt liv. Det är ett som är säkert.

Karin gick och hämtade en torr handduk ur städskåpet.

– Ibland har jag faktiskt undrat om det var mig eller gården Ulf egentligen var ute efter, sa hon och plockade åt sig en efterrättstallrik ur diskstället. Hon höll upp tallriken mot fönstret och såg ut att vilja kasta iväg den.

– Du tror, och Niklas tror, och alla andra tror, men ni vet egentligen så lite. Jag kanske rent ut av gifter om mig, eller skaffar mig en älskare. Vad skulle ni säga om det, va?

Anna rodnade och slog förläget ner blicken.

Karin fnyste åt henne och tog en trave tallrikar från bordet och bar tillbaka in i matsalen.

Anna släppte ut diskvattnet och tänkte att hon måste ringa Marie. Människor kunde visserligen bete sig konstigt i krissituationer. Det borde hon ju själv veta. Men det hjälpte inte riktigt när det handlade om hennes egen mamma.

Anna satt på köksgolvet med en tax på var sida om sina ben. Om hon kliade dom samtidigt och lika mycket så höll dom sig lugna.

Hon hade hittat en av dom i Ulfs arbetsrum tidigare på dagen när Karin varit inne i stan och gjort ärenden. Hunden hade stått fixerad framför jaktgevären som hängde på väggen, och viftat på svansen som om den hade haft kontakt med något som hon inte kunnat se.

Hon hade själv inte blivit rädd, men hon hade ändå bestämt sig för att inte säga någonting till Karin.

Karin hade aldrig gillat taxarna, och än mindre nu när dom så öppet sörjde sin husse. Hon hade kastat saker efter dom när dom gnällande sprungit omkring i huset och letat efter Ulf.

Det hade hänt någonting med Karin, det var helt uppenbart. Det var inte en genomgripande förändring, utan snarare plötsliga utbrott av oväntad aggressivitet. Den hade naturligtvis funnits där hela tiden, men aldrig tagit sig några direkta uttryck. Det var i så fall Ulf som hade stått för dom utspelen. Men nu fanns han inte längre, och Karins skugga växte sig

skrämmande stor i det tomrum han lämnat efter sig.

Anna hade pratat med Marie på telefon och försökt förmedla vad hon upplevde, men gråten hade snabbt hackat sönder meningarna och hon hade själv hört att det lät barnsligt och överdrivet.

Men ändå. Hon hade blivit rädd för Karin. Rädd för var nästa utbrott skulle träffa.

Nu satt Karin lugn och koncentrerad vid köksbordet och skrev inköpslistor för begravningsmiddagen och för kaffet i församlingshuset. Anna hade försökt få henne att delegera, men hon föredrog tydligen att själv ha kontrollen över tillställningen.

Diskmaskinen tömde ut det sista sköljvattnet och vädringsfönstret ovanför diskbänken var mjölkvitt av imma. Anna övervägde om hon skulle ta ut hundarna på en kvällspromenad eller inte, när Karin tittade upp från sina listor.

– Är du säker på att Marie kommer nu? frågade hon.

– Ja visst, svarade Anna förvånat.

– Om hon bara tänkte vara med på kaffet så hade det inte spelat någon roll.

– Du hade väl knappast trott att hon skulle åka hem direkt efter begravningen om inte jag också gjorde det.

Karin tog av sig glasögonen och masserade näsroten med tummen och pekfingret.

– Det är Ulfs och mina släktingar som kommer, sa hon trött. Det är inga som Marie känner eller har träffat. Det är väl inte så konstigt om hon skulle vilja åka hem. Har du verkligen frågat henne?

– Det är klart att jag har frågat henne. Jag har till och med frågat om hon kunde komma några dagar tidigare och hjälpa till. Och det kunde hon visst tänka sig.

– Jaja, det var snällt. Du får tacka henne så mycket, men

det behövs nog inte.

– Det behövs visst! Jag behöver henne, om inte annat.

– Du har ju henne i Stockholm, räcker inte det?

Karin sträckte sig efter kokboken och började räkna om proportionerna till ett recept på miniräknaren.

Anna reste sig upp och satte sig på stolen mitt emot Karin. Taxarna följde yrvaket efter och rullade ihop sig vid hennes fötter.

– Mamma, vad handlar det här om egentligen? Du har försökt säga någonting till mig hela dagen, men jag blir inte klok på vad det är. Jag gissar att det handlar om Marie och mig, och om vår relation. Har jag rätt?

– Det vet jag inte, svarade Karin och ögnade igenom ett recept som fallit ur kokboken.

– Jag kan inte riktigt bestämma mig om vi ska ha hummersoppa eller löjromstoast som entré. Det känns lite uttjatat, men jag måste tänka på att det är andra som står i köket.

Anna ilsknade till och slet receptet ur sin mors händer.

– Vill du vara snäll och svara mig! Jag frågade just om det är någonting som stör dig med att Marie och jag är tillsammans?

– Nej, jag har slutat bry mig om det, svarade Karin och ryckte tillbaka receptet. Men det finns en del av dom som kommer som inte är beredda på att få se en kvinna vid min dotters sida. Dom kommer alldeles säkert att bli störda, även om dom inte visar det för oss. Men jag kan redan nu höra hur det kommer att låta efteråt.

– Och hur kommer det att låta?

– Det spelar ingen roll. Jag kan bara tycka att det är lite obehagligt.

– Så du vill helst inte att Marie stannar på middagen? Du kanske inte ens vill att hon sitter med mig i kyrkan?

– Det förutsätter jag faktiskt att hon inte gör. Det blir du

och Niklas och jag på första bänk som närmast anhöriga. Sen kommer Ulfs syskon och släktingar. Marie får gärna vara med, men hon får sitta på den vänstra sidan.

– I så fall sitter jag där också.

– Det gör du inte alls. Var inte så barnslig nu.

– Jag menar allvar. Jag tänker sitta med min familj, det vill säga, Marie, oavsett vad pappas släktingar och alla andra jävla bönder tycker om det.

– Tänker du ta dig ton på det där sättet så kan du lika gärna åka tillbaka till Stockholm. Jag klarar mig utan den hjälpen, tack ska du ha!

Anna reste sig upp från bordet och tog med sig hundarna ut i hallen. Hon tänkte ta ut dom på en promenad. Och hade inte Karin begripit någonting när hon kom tillbaka, så tänkte hon åka hem samma kväll.

Hem till sin familj.

VII

Det gick bättre när hon satt upp. Anna hade provat att ligga ner i baksätet, men då hade förkylningen täppt till näsan så att hon inte kunde andas.

Marie höll hennes hand, samtidigt som hon körde.

– Du känns varm, konstaterade hon. Vi får nog bädda ner dig när vi kommer fram.

Anna grymtade bara. Hon var för trött för att svara. Ögonen tålde inte ljuset och kroppen värkte och ömmade hur hon än flyttade sig på sätet. Det enda hon längtade efter var att få sova.

När hon blundade och föreställde sig dubbelsängen som väntade på henne i gästrummet, uppenbarade sig snart en krets av svartklädda släktingar som sipprade genom väggarna och skockades runt sängen. Hon såg inga ansikten och hörde inga röster, men hon uppfattade i deras närvaro ett pockande krav på hennes deltagande, hennes lojalitet och pliktkänsla. Hon försökte gömma sig under täcket, men det räckte inte till för att skyla hennes kropp.

– Jag får inte sova, gnällde hon och famlade med handen bredvid sätet. Vad vill dom att jag ska göra?

– Vilka dom?

– Dom där svarta.

Marie bromsade bilen och svängde in på en liten skogsväg.

– Har du feber, Anna? Det låter som du yrar.

Hon kände på Annas panna och plockade sedan fram saftflaskan ur utflyktsbagen.

– Det är inte så långt kvar nu, men jag vill att du dricker lite innan vi fortsätter.

– Jag vill inte, gnydde Anna. Jag vill inte gå på begravningen.

Den tunga blötsnön packades av torkarbladen till mjölkvita flak på vindrutan, som rycktes loss av sin egen tyngd, alldeles innan vindrutetorkarna annars skulle ha låsts fast och slutat fungera.

Det var nästan omöjligt att se någonting annat än dom uppflammande ljusen från den mötande trafiken och dom blinkande röda varningarna från den slingrande kön när bromsljusen tändes och släcktes.

Bilarna kröp fram. Inte på grund av halkrisken, utan för att snömassorna plötsligt fallit ner som en vit duk från himlen.

Marie stirrade hypnotiserat på baklyktorna som försvann

in i mörkret och kramade ratten tills det gjorde ont i händerna.

Det kändes som att förflyttas till ett rymdäventyr, tänkte hon. En plötslig katastrof drabbar jorden och överallt råder undantagstillstånd.

Själva existensen ställs på sin spets: varifrån, varthän, varför? En sekund av tvivel och man är förlorad.

Annas kind på hennes lår. Annas huvud mot hennes sköte. Anna som andades tungt med öppen mun och handen böjd inåt mot kroppen.

Hon älskade Anna. Som om detta enkla, och samtidigt ofattbara, kunde förklara hennes existens – varifrån, varthän, varför?

Marie tänkte på hur Anna för några dagar sedan hade ödmjukat sig för henne. Hur hon hade bett om förlåtelse på sina bara knän, hur hennes ansikte hade blivit ett barns ansikte, ett ansikte av tårar, av oförställd skräck för den slutgiltiga förvisningen. Och hur hon då hade känt en sådan leda vid sitt eget hat.

Hon skulle inte ha kunnat möta Anna med vapen i hand. Inte med det svärd som skulle skipa rättvisa. Inte med Helen, som en undangömd stilett i bakfickan.

Ingen hämnd, inga hemligheter.

Det enda som krävdes av henne var tillit. Och det hade hon inte.

Ändå hade hon trotsat rädslan och kastat sig ut i intigheten. Precis som Anna hade gjort för hennes skull.

Nu vilade Anna i hennes knä som ett litet barn. Marie hade lagt sin kappa över henne som ett täcke, och hon smekte det mörka håret som stack fram över kragkanten så försiktigt hon kunde för att inte väcka Anna.

Det var så nytt och så skört mellan dom att Anna bad om

det hon behövde. Det kändes nästan som om dom hade bytt roller. Som om Anna hade kasat iväg över gungbrädan när hon själv stigit av, och hamnat på den hjälplösa sidan, i beroendesitsen.

Hon hade lämnat en resultatmaskin som organiserade sin omgivning likt ett fotbollslag som skulle drivas mot seger, men när hon kommit tillbaka hade hon funnit ett barn som flöt omkring i spillrorna efter en katastrof och bara väntade på att någon skulle komma och rädda henne.

Marie konstaterade lite förvånat att det inte varit tungt att axla den rollen, snarare befriande; ett sätt att rättfärdiga den egna existensen genom att fylla någon annans behov.

Hon började förstå varför Anna hade klamrat sig fast så krampaktigt vid sin position, och den vrede hon tidigare hade känt över Annas kompetenta fyrkantighet, svalnade till ömhet när hon strök henne över kinden och lovade att skydda henne mot Karin och dom elaka släktingarna.

Det fanns så många frågetecken kvar att besvara, så mycket sorg att ta hand om. Ändå kändes det levande mellan dom för första gången på länge. Det var som om krisen skalat bort allt brus, precis som snöovädret.

Marie kunde se på vägskyltarna att det bara var några mil kvar. Hon började få ont i axlar och ögon av att sitta still i spänd koncentration för att inte köra av vägen. Hon var spänd av andra orsaker också, men det tänkte hon inte visa för Anna. Hon ville vara stark för henne nu.

Karin hade ringt och bett om ursäkt, men det var inte riktigt ärligt menat, det hade Marie också kunnat höra. Nu skulle dom i alla fall komma några dagar innan begravningen för att hjälpa till. Det var egentligen inte nödvändigt för Karin hade redan skaffat förstärkning. Hennes äldre syster Vera hade lovat att ställa upp.

Marie tänkte på att hon egentligen alltid hade varit på sin vakt mot Karin. Det fanns något hos henne som kunde straffa om man kom för nära.

Ulf hade varit lättare att tas med. Han hade visserligen varit en stor knöl, och han hade heller aldrig godkänt deras förhållande, men han hade ändå haft kurage nog att ändra sig innan det blev för sent.

Det skulle Karin aldrig ha gjort. Tvärtom. Hon skulle inte ha missat tillfället att få inpränta skulden för evigt.

– Jaha, då var vi framme, sa Marie och stängde av motorn.

Anna satte sig yrvaket upp och Marie drog åt handbromsen.

Dom satt tysta i bilen en stund, men Karin kom inte utrusande på trappen som hon brukade.

– Hur känner du dig? frågade Marie.

– Sådär, svarade Anna. Jag har nog lite feber.

– Jag ska koka lite choklad åt dig, sa Marie och kysste henne på pannan.

Dom packade ur bilen och gick in i huset. Anna ställde ifrån sig sin väska vid foten av trappan till övervåningen. Sedan gick hon upp några trappsteg och satte sig ner.

– Vad är det? undrade Marie och sänkte rösten till en viskning.

Anna hörde att diskmaskinen var igång inne i köket. Förmodligen hade Karin inte hört bilen. Eller så var det en krigsförklaring från hennes sida.

– Kan du inte kolla vad hon är på för humör, viskade Anna.

Marie ryckte på axlarna och gick iväg.

Anna drog Maries kappa tätare omkring sig. Det kändes som om hon frös inifrån märgen även om hon visste att det alltid var kallt i hallen. Dom äkta mattorna på dom gråsvarta

kiselplattorna dämpade knappast golvdraget från springorna vid trälister och väggpanel.

Några av Ulfs jakttroféer hängde tvärsöver hallen med gammalt julgransglitter runt taggarna. Hon undrade hur länge dom skulle få hänga kvar. Ännu hade Karin inte börjat röra vid några av Ulfs saker. Ytterrockarna hängde till höger om Karins kappor precis som vanligt. Det såg ut som om han fortfarande bodde kvar i huset. Hans fåniga hattar med fjädrarna fästa vid bandet runt kullen, gummistövlarna och lågskorna med grova sulor, det svarta paraplyet och farfars silverbeslagna promenadkäpp...

Anna slog armarna om sina knän och vaggade sig själv på trappsteget. Det gick inte att fullfölja tanken, att omfatta den i hela sin vidd: aldrig mer.

Hon undrade vart Marie hade tagit vägen när hon plötsligt hörde ett hundskall utanför huset. Hon lystrade och urskiljde Karins röst. Det lät som om hon pratade med någon, antagligen Vera.

Anna öppnade ytterdörren och gick ut på trappen. Taxarna kom skällande emot henne och hoppade upp mot hennes ben.

– Vi trodde ni hade vänt och åkt tillbaka, ropade Karin på håll.

– Dom sa på nyheterna att det var ett förfärligt snöoväder utanför Arboga, fyllde Vera i när dom kom fram.

– Ja, Marie sa att det hade varit besvärligt. Jag märkte inte så mycket av det, för jag sov nästan hela tiden.

– Är du dålig? frågade Karin.

– Jag har åkt på någon förkylning. Jag fick det i natt, ont i halsen och feber.

– Då är det bäst att vi håller oss undan, sa Karin och drog med Vera i en lov runt Anna. Vi kan inte bli sjuka allihopa nu. Det går inte.

– Mig biter inga bakterier på längre, skrattade Vera och gav Anna en ordentlig kram. Marie kan säkert hjälpa till även om inte du orkar, tillade hon med en menande blinkning.

Anna tittade omväxlande på sin mamma och hennes silverlockiga storasyster. Hon hade tagit för givet att Vera skulle ta Karins parti bara för att dom var systrar. Men så enkelt var det tydligen inte.

När Marie kröp ner hos Anna på kvällen var hon glad att hon hade följt med. Hon hade haft riktigt roligt med Karin och hennes tokiga syster. Dom hade varit obarmhärtigt elaka när dom inventerat syndaregistren hos dom släktingar som skulle komma.

Marie tänkte att hon och Anna åtminstone var i gott sällskap. Även om deras synd, till skillnad från dom andras, var fullt synlig, så var den ändå jämförelsevis oskyldig.

– Vi måste synda lite mer om vi ska platsa i din släkt, viskade hon i örat på Anna och kröp tätt intill den feberheta kroppen.

Hon lade sin hand på Annas mage och lät ett finger glida in under troskanten så att hon bara snuddade lätt vid dom sträva könshåren.

Det hördes steg i gången utanför och hon kände hur Anna stelnade till i hennes armar.

– Det är bara din mamma som undrar vad vi gör, retades hon och höll fast Annas armar medan hon kysste henne till stegen försvunnit bort från dörren.

– Jag vill knulla, stönade hon och pressade sitt sköte mot Anna så uppfordrande hon kunde.

– Här?! kraxade Anna och såg sig uppgivet om i rummet. Kan du inte vänta till vi kommer hem?

– Nej, det kan jag inte.

Marie tog Annas hand och lade den mellan sina ben.

– Jag är kåt, klagade hon.

– Hysch! Inte så högt, väste Anna förskräckt.

– Jag skiter i om din morsa hör. Jag är faktiskt din fru, inte din väninna.

– Min fru…? Var har du fått det ifrån? Är det från Lena?

Marie brydde sig inte om att svara utan bet Anna i halsen för att få någon slags reaktion.

– Aj! Det gör ont! Tänk på att jag är sjuk.

– Ont ska med ont fördrivas, sa Marie och bet ännu lite hårdare, tills Anna slutligen gav efter för behandlingen.

VIII

Det knackade på dörren.

– Ni har väl inte somnat därinne?

Marie ryckte till och stack sig i fingret med nålen.

– Nej, det har vi inte, ropade Anna mot dörren och himlade med ögonen åt Marie.

– Anna, dina kusiner undrar var du har tagit vägen, hördes Karin igen. Hennes röst var gäll och forcerad.

– Vi kommer! Marie ska bara sy i en knapp i min blus först.

– Det är bra! Skynda er på!

Klapp, klapp, klapp, lät det när Karin försvann nerför trappan på sina högklackade skor.

Anna gick fram till fönstret och gläntade på gardinen. Utanför grindarna såg hon hur den ena stora Volvon efter den andra parkerat sig på vändplanen framför huset. Ett svartklätt

sällskap förflyttade sig i maklig takt fram över grusgången. När dom kom lite närmare kände hon igen sin faster och farbror från Uppsala och deras två vuxna barn.

Hon önskade att hon hade haft en ersättare som kunnat ta över. Det var förfärligare än hon hade väntat sig.

Nerifrån hallen hördes ett högröstat sorl från dom gäster som hade kommit. Släktingar som hon inte hade sett på 20 år som skulle ta i hand, harkla sig eller lägga huvudet på sned och beklaga sorgen. Sedan skulle dom lite förvånat ta Marie i handen och tala om i vilket släktskapsförhållande dom stod till Ulf. Och Marie skulle svara... ”Jag är Annas fru... Annas älskarinna... Annas flickvän”.

Dom hade tidigare skämtat om vad Marie skulle säga vid ett sådant tillfälle, och Anna hade försökt gissa sig till hur dom olika släktingarna skulle tänkas reagera.

Men nu var det ingenting att skämta om längre. Nu var det plötsligt allvar.

Om bara Niklas kunde ha vett att dyka upp, tänkte Anna och fingrade på pärlorna som Karin envisats med att hon skulle ha runt halsen.

– Nu är det klart, sa Marie och bet av tråden. Sätt på dig blusen. Jag ska bara sminka mig lite, sen är jag klar.

Anna tog på sig blusen och dräktjackan och klev i pumpsen. Hon ställde sig framför golvspegeln och försökte se naturlig ut. Det gick inget vidare.

– Kom får jag se på dig, sa Marie och gick fram till henne.

Hon skruvade upp sitt läppstift och visade hur Anna skulle pluta med munnen. Sedan tog hon ett steg bakåt och log nöjt, som om hon just hade lagt sista handen vid ett konstverk.

– Det kommer att gå bra, sa hon och tog Annas hand i sin.

När dom gick ut ur rummet ville Anna släppa handen, men Marie höll kvar den i ett stadigt grepp.

När dom var halvvägs nerför trappan till hallen fick Karin syn på dom och stelnade till mitt i ett leende. Anna fick loss sin hand och tog ett par extra steg så att hon nästan stod på näsan nerför trappan.

Hon hälsade först på sina kusiner som stod närmast. Det gick bra. Dom frågade var Niklas höll hus och inte vem Marie var.

Det gjorde däremot deras föräldrar.

– Jag är tillsammans med Anna, hörde hon Marie säga med klar och tydlig röst snett bakom henne, och såg sedan hur Marie avväpnande sträckte fram sin hand mot fastern, som inte kunde göra annat än ta den.

Anna kunde inte bestämma sig för om hon skulle svimma eller sjunka genom jorden. Hon visste bara att hon borde hålla sig så långt bort från Karin som möjligt.

Ulfs bror Torsten sträckte fram handen mot Marie med ett frågande uttryck i ansiktet.

– Är ni tillsammans? som, äh…

– Ja, som ett par. Vi lever tillsammans, förtydligade Marie.

– Jaha! säger du det. Ja, det… Det visste jag inte. Där ser man.

Han tittade på Anna, och hon såg att han under andra omständigheter skulle ha brustit ut i ett riktigt asgarv.

På den punkten var han lik sin bror. Om Ulf hade haft möjlighet att se det här, tänkte Anna, så skulle han också ha garvat.

Den tanken tröstade henne och hon log lite matt åt Torstens fru som klängde sig fast vid makens arm som om hon höll på att drunkna i något okänt vatten.

IX

Niklas kastade in sin bag i baksätet på bilen och kröp sedan själv efter.

Marie släppte kopplingen och tryckte ner gasen så att gruset sprutade bakom däcken när hon svängde ut från stationsbyggnaden.

– Höger i rondellen, sen rakt fram, instruerade Anna henne och vände sig sedan om mot Niklas i baksätet.

– Varför ringde du inte? Du kunde ju ha ringt och talat om att bilen gått sönder. Mamma var rätt-så-nära ett sammanbrott, kan jag tala om.

– Det var ju för fan upptaget hela tiden. Vad skulle jag ha gjort tycker du? Skickat ett fax?

– Du kunde ha bett dom bryta samtalet.

– Jag hade inte växel till det.

– Du kunde ha växlat.

– Jag hann inte.

– Du kunde ha ringt någon i Stockholm och bett dom ringa, eller hur?!

– Jag tänkte på det också, men då satt jag redan på tåget.

– Fan Niklas, stönade Anna. Använd det du har mellan öronen någon gång. Nu kommer vi allihopa för sent, tack vare dig.

Marie iakttog Niklas i backspegeln. Han var den eviga lillbrorsan, som alltid hamnade i kläm när dom andra i familjen bråkade.

– Jag skiter i den här begravningen, mumlade han och drog irriterat i slipsknuten.

– Det gör du inte alls, svarade Anna genast.

– Det gör jag visst.

Marie såg på klockan att den redan hade passerat utsatt tid.

– Jag vet inte om vi hinner, sa hon och tryckte ner gasen i botten. Hon kom in för häftigt i en kurva och fick blixtsnabbt lägga om ratten och sladda sig igenom.

Tack gode gud, tänkte hon och svalde.

Anna och Niklas satt alldeles tysta.

– Det gör inget att vi kommer för sent, sa Anna efter en stund. Då slipper vi hälsa på alla bönder i trakten. Det kan det vara värt.

Där stod dom, hela den svartklädda skaran av Annas släktingar, framför ingången till kyrkan. Marie ville sträcka ut en arm för att hindra Anna från att springa ifrån henne, men hon hejdade sig när hon fick syn på Karin som lösgjort sig ur klungan. Redan på håll såg hon ut att kunna sätta igång ett mindre inbördeskrig.

Marie hörde hur Anna svor och ökade på stegen, men det var inte Anna som Karin var ute efter, det var Niklas. Han stelnade till i moderns omfamning, blev till skugga och försvann ifrån sig själv.

Karin tog honom i ett fast grepp under armen. Nu var dom jämna par.

Prästen, i hornbågade glasögon och grå skepparkrans, gjorde ett tecken till kyrkvaktmästaren och gick sedan fram och hälsade på syskonen. Han tog Marie i handen också. Handslaget var mjukt och öppet som ett frågetecken. Visste han inte vem hon var, eller hur hon hängde ihop med vem?

Det var först när kyrkklockorna började ringa, tunga ödesmättade malmdån, som Marie begrep vad det var som skulle

hända, av vilken anledning dom hade samlats framför kyrkan. Hon vände sig mot Anna, men såg bara sorgen som skiljde dom åt.

En vit blusmanschett stack fram under Annas kavajärm, i handen höll hon sin röda ros.

– Vi har samlats här idag, mässade prästen med entonig präströst och Anna slutade genast lyssna.

Hon stirrade på den vita träkistan och försökte begripa att det var Ulf som låg därinne. Hon undrade vad han hade för kläder på sig, hon hade glömt att fråga Karin, men vad spelade det för roll, han var ju död.

Död – död – död!

Hon upprepade ordet för sig själv, men det ville inte gå in.

Nej! skrek den lilla flickan och rusade fram till kistan och bankade med sina små nävar på sidorna.

Nej – nej – nej!

Då mindes hon hur han hade hissat upp henne mot himlen och snurrat henne runt, runt som en flygmaskin.

Och hans skratt, så lätt det hade varit den gången, så okomplicerat och från hjärtat det hade låtit.

Kanske kunde han skratta så igen. Kanske var det det han hade längtat efter hela tiden. Kanske var det den längtan han hade gömt bakom dumma skämt och elaka kommentarer. Kanske hade han det bra nu.

Jag fick aldrig tala med dig, pappa, tänkte hon. Aldrig på riktigt. Och nu ligger du där under ett hav av blommor och kransar, med vackert textade hälsningar på långa sidenband. Alldeles oåtkomlig.

Jag hatar dig! ville hon skrika. Jag hatar er allihopa!

Men hon skrek inte, hon satt bara lugnt kvar och mumlade

den samfällda bönen med händerna knäppta i knät och näsduken vikt och pressad i fickan.

Karin hulkade bredvid henne. Anna ville trösta, men hon kunde inte.

”...såsom och vi förlåta dom oss skyldiga äro.” Det gick inte. Händerna låg tunga som lerklumpar i knät.

Det var Maries hand som lade sig över dom, som höll sig kvar där tills tårarna föll ner som regndroppar över deras sammanflätade fingrar.

Marie, Marie, tänkte Anna och kramade hennes hand. Hur fel har jag inte haft om dig?

Församlingsgården var nybyggd och handikappanpassad. Det som hade försenat bygget, berättade prästen, var inte pengarna utan papperen.

Anna såg att Karin lyssnade artigt leende, med uppmärksamheten på allt annat än prästens sövande reflektioner över kommunala byråkraters inkompetens.

Det såg ut som om hon försökte blinka bort en röd trådända som fastnat på hennes hornhinna, men det var för mycket anspänning och för lite sömn som till slut hade spräckt ett kärl i hennes öga.

Nu var hon åtminstone inte uppe och sprang, utan övervakade bara att Vera och Marie såg till att kaffetermosarna hölls fyllda och att smörgåstårtorna inte tog slut.

Niklas stod vid den öppna spisen och pratade med kusin Birgitta. Hon hade fått skicka ut sina barn att leka i kapprummet när dom inte orkat lyssna till alla farbröder som måste ha absolut tystnad för att kunna hålla sina långa och omständliga tal till den uppskattade och älskade brodern, kollegan, styrelseledamoten, vännen och jaktkamraten som så

hastigt hade lämnat dom.

Anna gissade att Niklas berättade om sin skilsmässa för Birgitta. Det syntes på hans sätt att dra handen genom håret så att det blev alldeles rufsigt och hans sätt att stödja sig mot spiselkransen i en vinkel som gjorde att kavajen hängde snett på kroppen och skjortan nästan drogs upp ur byxorna. Han skulle i vart fall inte gå otröstad genom livet. Han hade hittat ett sätt att få kärlek som fungerade idiotsäkert på dom kvinnor han sökte sig till.

Anna tänkte att hon borde gå och prata med Birgitta hon också, eller kanske med Lars och hans nya fru; förhöra sig om den lilla nyfödda eller säga någonting om femåringen som var så lik sin pappa.

Men hon kom sig inte riktigt för att resa sig upp. Det skulle vara om hon hade något ärende ut i köket. Men Marie verkade så upptagen tillsammans med Vera, så hon skulle nog bara vara i vägen. Och Bengtsson han stod väl ute på trappen och siade om hur vårbruket skulle bli med en så nederbördsrik vinter.

Det kändes att hon var med sina släktingar; det doftade allt för familjärt av varm och unken sängkammare, och smaken var primitiv, som blod, sten och lera. Det var människor som hon delade gener med, blodgrupp, hårfärg och i vissa fall minnen, men som hon ändå inte tillhörde.

Var det hennes beslut, eller var det dom andras tysta ogillande som hade ställt henne utanför?

Tack vare Marie, visste dom nu att hon inte var den ogifta lärarinnan på glasberget som dom kanske hade trott. Men det bekräftade väl bara deras syn på henne som någonting främmande och väsensskilt, som måste hållas borta från den spetskantade familjeidyllen och dom rosenkindade små barnen.

Marie log mot henne tvärs över rummet, på väg ut i köket

med en trave assietter och en kaffetermos. Anna såg att kusin Lars hade observerat leendet, och hon hoppades att han kände sig riktigt ordentligt störd. Det vore rätt åt honom.

Hans fru var inte hälften så snygg som Marie. Det var förresten inga av kvinnorna i rummet som ens kom i närheten av Maries skönhet.

Tanken piggade upp henne så att hon genast bestämde sig för att gå bort och prata med Lars och förhöra sig om hur mycket han hade fått inteckna villan för att ha råd att byta upp sig till en sprillans ny Volvo. Det kunde inte ha varit lätt på bara en lön.

Marie sköljde och torkade porslinet som Vera diskat och satte in det i skåpen. Begravningsgästerna hade börjat droppa av, det var mest enstaka släktingar och Annas familj som fortfarande dröjde sig kvar i församlingssalen. Smörgåstårtorna och kaffebrödet som blivit över stod inpaketerat i kylen. Drickabackarna och sopsäckarna hade någon kusin lastat in i sin herrgårdsvagn. Det var bara borden som skulle torkas och golven som skulle sopas, sen var det klart.

– Man kan tro att du har jobbat med sånt här, sån rusch som du har, skrattade Vera och torkade av händerna på förklädet.

– Vem vet, det kanske är det här jag ska försörja mig på i framtiden.

Marie log bistert och kramade ur disktrasan.

– Du hittar säkert något roligare, tror du inte det?

– Det vet jag inte, mumlade Marie och vände sig om för att torka av bordet.

– När jag var i din ålder så ville jag bara bli sömmerska. Jag älskade att hålla på med kläder och tyger – det var mitt liv, sa Vera drömmande.

– Och vad hände sen då?

– Jag blev sömmerska.

Marie vände sig häpet om.

– Varför sa du inte det?

– Sa jag inte?

– Nej, det lät som…

– Jo, jag utbildade mig till sömmerska. Jag försörjde mig aldrig på det, för det behövde jag inte, men jag fick hålla på med det jag ville. Det var det som var det viktigaste.

Marie satte sig ner på stolen och tittade på Vera. En skrynklig, gammal dam med silverlockigt hår och vackert tyg i sina klänningar, som efter ett helt liv kunde se på världen med nyfikna ögon och kommentera det hon såg med stor humor och ett varmt hjärta.

Var det för mycket begärt?

Marie hörde på de taktfasta smällarna mot parketten att det var Karin som kom.

– Ni börjar bli klara, ser jag, nickade hon till Vera som höll på att plocka ur kylen.

– Det är Maries förtjänst, sa Vera och petade igen kylskåpsdörren med foten.

– Jag skulle vilja tala ett par ord med Marie, om det går för sig.

– Det får du väl fråga Marie om, sa Vera och stack en tårtkartong i händerna på sin lillasyster.

– Ut med er nu så får jag torka golven.

Hon schasade ut dom med en sopborste och stängde dörren om köket.

Marie räckte över bilnycklarna till Anna.

– Du får köra. Jag orkar inte.

Dom låste församlingshuset och lade nyckeln i brevlådan. Solen skulle snart gå ner och dom sista strålarna som dröjde sig kvar över sjön var varma och loja som en kelen katt.

Deras steg knastrade i gruset när dom gick mot bilen med serveringsfat och tårtspadar som Karin skulle ha tillbaka.

– Vad ville mamma dig? frågade Anna och letade efter bilnycklarna i kappfickan.

Marie ställde ner kassarna och sträckte på ryggen.

– Hon tackade för hjälpen och bad om ursäkt för att hon hade varit dum.

– Är det sant?!

Marie drog in luft för att svara, men ångrade sig och nickade bara.

– Visste du att Karin tänker sälja gården? frågade hon när dom hade satt sig i bilen.

– Hon har nämnt det några gånger, men jag undrar om hon verkligen menar allvar.

– Hon ställde samma fråga till mig.

– Vilken då?

– Om jag verkligen menar allvar…

Anna parkerade bilen på gårdsplanen framför huset där släktingarna radat upp sina bilar i prydliga led.

Det hade hunnit bli mörkt medan dom kört tillbaka och i husets gula fönster rörde sig de svartklädda gästerna som flackande rovdjurspupiller.

Det är oss dom väntar på, tänkte Anna och slöt ögonen. Hon kände hur Marie tog hennes hand och varsamt öppnade den för att få plats med sin.

Anna bad en bön att hon skulle våga ta emot det Marie nu gav henne utan att bli rädd för att det skulle ta slut eller tas

ifrån henne.

Dom satt kvar i bilen och höll varandras händer.

Egentligen är det så enkelt, tänkte Marie, och kanske därför så svårt. När allting annat skalats av är det enda verkliga – kärlek, och det enda vettiga – att älska henne.

Maries och Annas femåriga förhållande har börjat vittra. När Marie tackar ja till att periodvis arbeta med sin chef i Grekland blir sprickorna synliga.

Den månad de beslutar att vara ifrån varandra blir ett helvete, och när de möts igen måste de bestämma sig för om de vill kämpa och förändras – eller ge upp.

Eva Lejonsommars välskrivna och medryckande roman är den första svenska lesbiska relationsromanen.

”I protest mot den påbjudna tystnaden, som skiljde det jag upplevt från det jag förmodades uppleva, bestämde jag mig för att börja skriva…”

Eva Lejonsommar

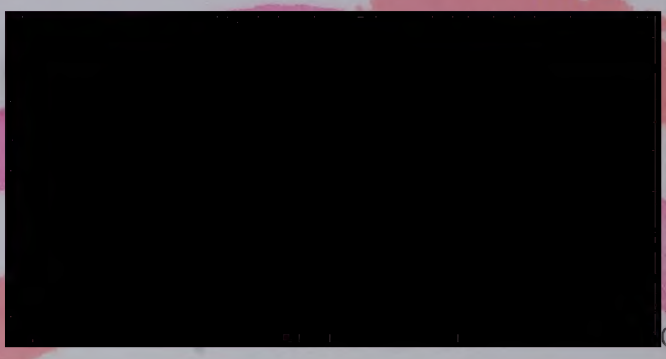

Omslag: Marie Falkstein